

UCHWAŁA NR LIII/370/2014
RADY POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO

z dnia 13 listopada 2014 roku

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego 2020

Na podstawie art. 12 pkt 4 i 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 595, zm. poz. 645 z 2014 r., poz. 379, poz. 1072) oraz art. 3 pkt 3 i art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 84 poz. 712, zmiany z 2009 r. Nr 157 poz. 1241, z 2011 r. Nr 279 poz. 1644, z 2012 r. poz 1237, z 2013 r. poz. 714, z 2014 r. poz. 379, poz. 1146) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego 2020 w brzmieniu określonym jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XIV/114/2007 Rady Powiatu Radomszczańskiego z dnia 26 października 2007 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego na lata 2007-2015., Uchwała Nr XXVI/216/2008 z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIV/114/2007 Rady Powiatu Radomszczańskiego z dnia 26 października 2007 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego na lata 2007-2015, Uchwała Nr XXVII/220/09 z dnia 6 lutego 2009r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIV/114/2007 Rady Powiatu Radomszczańskiego z dnia 26 października 2007 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego na lata 2007-2015, Uchwała Nr XXXVI/302/09 z dnia 27 sierpnia 2009r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIV/114/2007 Rady Powiatu Radomszczańskiego z dnia 26 października 2007 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego na lata 2007-2015 , Uchwała Nr XIX/143/2012 z dnia 27.03.2012r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIV/114/2007 Rady Powiatu Radomszczańskiego z dnia 26 października 2007 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego na lata 2007-2015

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Radomszczańskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu Radomszczańskiego

mgr Krzysztof Zygmunt

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR LIII/370/2014
RADY POWIATU RADOMSzcZAŃSKIEGO
Z DNIA 13 LISTOPADA 2014 r.

STRATEGIA ROZWOJU Powiatu Radomszczańskiego 2020

OPRACOWANIE

*Zespół Projektowy powołany Uchwałą Nr 103/2013/IV
Zarządu Powiatu Radomszczańskiego z dnia 11.09.2013 r.*

*w sprawie powołania zespołu ds. opracowania założeń, monitorowania,
ewaluacji i aktualizacji dokumentu strategicznego:
„Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego 2020”*

Przewodniczący: GRZEGORZ WIERZBICKI

Członkowie: URSZULA BOROWIECKA, ALEKSANDER BROSZKOWSKI, ANNA GAIK-ŚLĘZAK,
MAGDALENA JĘDRZEJCZYK, ADAM KOCINIAK, TOMASZ KORNACKI,
ROMUALD KRYJAN, WIESŁAWA PĘDZIK, ANDRZEJ PLUTECKI, EWA ROMAŃCZYK,
URSZULA RORAT, ARKADIUSZ SZCZEGODZIŃSKI, GRZEGORZ SZYM CZAK,
ROBERT WARDA, ŁUKASZ WIĘCEK, PIOTR WOJCIECHOWSKI

WSPÓŁPRACA

Firma Doradztwo i Szkolenia Krzysztof Ślusarski

Kierownik Zespołu Projektowego: KAMILA DRELICH

Opracowanie redakcyjne: MAGDALENA MANIA-JUNGIEWICZ „MANIA POPRAWIANIA”

Opracowanie graficzne: ALEKSANDRA ZIEMLAŃSKA

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
1. Wizja i misja Powiatu Radomszczańskiego	9
1.1. Wizja SRPR 2020	9
1.2. Misja SRPR 2020	9
1.3. Motto SRPR 2020	9
1.4. Pola strategiczne i operacyjne	9
2. Pole Strategiczne 1. Przestrzeń, infrastruktura i środowisko	11
2.1. Pole operacyjne 1.1. Gospodarka niskoemisyjna oraz produkcja i dystrybucja energii odnawialnej	11
2.2. Pole operacyjne 1.2. Rozwój cyfryzacji i usług cyfrowych	11
2.3. Pole operacyjne 1.3. Nowoczesna baza edukacji ponadgimnazjalnej	12
2.4. Pole operacyjne 1.4. Poprawa dostępności i jakości zasobów ochrony zdrowia i opieki społecznej	12
2.5. Pole operacyjne 1.5. Turystyka i rekreacja	13
2.6. Pole operacyjne 1.6. Infrastruktura publiczna	13
2.7. Pole operacyjne 1.7. Bezpieczeństwo publiczne	13
3. Pole strategiczne 2. Kapitał ludzki	14
3.1. Pole operacyjne 2.1. Poprawa i dostosowanie ochrony zdrowia i opieki społecznej do trendów demograficzno-epidemiologicznych	14
3.2. Pole operacyjne 2.2. Zasoby rynku pracy	14
3.3. Pole operacyjne 2.3. Innowacyjna edukacja ponadgimnazjalna	15
3.4. Pole operacyjne 2.4. Kultura i tożsamość	15
4. Pole strategiczne 3. Przedsiębiorczość i kooperacja	16
4.1. Pole operacyjne 3.1. Przedsiębiorczość i współpraca z sektorem przedsiębiorstw	16
4.2. Pole operacyjne 3.2. Współpraca międzysektorowa i międzynarodowa	16
4.3. Pole operacyjne 3.3. Nowoczesne kadry administracji publicznej	17
5. Macierz SRPR 2020	18
6. Wskaźniki realizacji SRPR 2020	19
7. Finansowanie	21
8. Koherentność SRPR 2020 z innymi dokumentami strategicznymi	22
8.1. Strategia rozwoju kraju 2020	22
8.2. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020	23
8.3. Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Łódzkiego – „LORIS 2030”	23
8.4. Strategia Sprawne Państwo 2020	24
9. Procedura monitorowania, ewaluacji i aktualizacji SRPR 2020	25
9.1. Cel procedury	25
9.2. Różnice między monitoringiem a ewaluacją	25
9.3. Podstawowe zasady monitoringu	26
9.4. Narzędzia monitoringowe	27
9.5. Struktura organizacyjna oraz podział odpowiedzialności	28
9.6. Terminy	32
9.7. Szczegółowy opis postępowania	32

Załącznik nr 1. Sytuacja społeczno-ekonomiczna Powiatu Radomszczańskiego	35
1.1. Charakterystyka obszaru	35
1.1.1. Położenie	35
1.1.2. Powierzchnia i ludność	36
1.1.3. Gminy powiatu radomszczańskiego	39
1.2. Środowisko przyrodnicze	41
1.2.1. Klimat	41
1.2.2. Gleby	41
1.2.3. Wody	41
1.2.4. Surowce naturalne	42
1.2.5. Lasy	42
1.2.6. Parki krajobrazowe i rezerваты	43
1.2.7. Inne formy ochrony	44
1.2.8. Odnawialne źródła energii	44
1.3. Infrastruktura komunikacyjna	45
1.3.1. Infrastruktura drogowa	45
1.3.2. Kolej	46
1.4. Przedsiębiorstwa	46
1.4.1. Liczba podmiotów gospodarczych oraz ich struktura i skala działalności	46
1.5. Rolnictwo	48
1.5.1. Struktura powierzchni gruntów	48
1.5.2. Struktura gospodarstw rolnych	48
1.6. Bezrobocie	49
1.6.1. Stopa bezrobocia	49
1.6.2. Rynek pracy oraz zawody nadwyżkowe i deficytowe	51
1.7. Kultura i ochrona dóbr kultury	57
1.7.1. Zabytki	57
1.7.2. Infrastruktura kultury	59
1.7.3. Imprezy kulturalne i okolicznościowe	60
1.8. Turystyka	61
1.9. Bezpieczeństwo publiczne	63
1.9.1. Przestępczość	63
1.9.2. Bezpieczeństwo przeciwpożarowe, przeciwpowodziowe i pozostałe	65
1.10. Edukacja	67
1.10.1. Placówki edukacyjne prowadzone przez powiat	67
1.10.2. Kierunki kształcenia	69
1.10.3. Kadra pedagogiczna	73
1.10.4. Potrzeby inwestycyjne i szkoleniowe	74
1.11. Promocja i ochrona zdrowia	74
1.12. Opieka i pomoc społeczna	81
1.12.1. Domy Pomocy Społecznej	81
1.12.2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	82
1.13. Kultura fizyczna i sport	83
1.14. Powiązania zewnętrzne	84
1.14.1. Udział w związkach międzygminnych/międzypowiatowych	84
1.14.2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	84
1.15. Promocja i marketing	85

Załącznik nr 2. Analiza SWOT	86
2.1. Przestrzeń, infrastruktura, środowisko	86
2.2. Kapitał ludzki	88
2.3. Przedsiębiorczość i kooperacja	90
2.4. Macierz SWOT-TOWS	92
2.5. Wybór kierunku rozwoju	100
Załącznik nr 3. Badanie ankietowe	101
3.1. Wyniki badania ankietowego – Mieszkańcy	101
Pytanie 1. <i>Jak ocenia Pani/Pan jakość życia w Powiecie Radomszczańskim?</i>	103
Pytanie 2. <i>Czy jakość Pani/Pana życia w ostatnich 4 latach...</i>	103
Pytanie 3. <i>Jak ocenia Pani/Pan jakość kształcenia ponadgimnazjalnego w Powiecie Radomszczańskim?</i>	104
Pytanie 4. <i>Jak ocenia Pani/Pan jakość opieki zdrowotnej realizowanej przez Szpital Powiatowy w Radomsku?</i>	104
Pytanie 5. <i>Jak ocenia Pani/Pan poziom bezpieczeństwa publicznego w Powiecie Radomszczańskim?</i>	105
Pytanie 6. <i>Jak ocenia Pani/Pan atrakcyjność rynku pracy w Powiecie Radomszczańskim?</i>	105
Pytanie 7. <i>Jak ocenia Pani/Pan jakość opieki społecznej w Powiecie Radomszczańskim?</i>	106
Pytanie 8. <i>Jak ocenia Pani/Pan stan infrastruktury publicznej w Powiecie Radomszczańskim?</i>	106
Pytanie 9. <i>Czy w perspektywie najbliższych 2 lat planuje Pani/Pan opuszczenie powiatu radomszczańskiego?</i>	107
Pytanie 10. <i>Czy Pani/Pana zdaniem największy wpływ na lokalny rozwój społeczno-gospodarczy mają...</i>	107
3.2. Wyniki badania ankietowego – Przedsiębiorcy	108
Pytanie 1. <i>Jak ocenia Pani/Pan sytuację finansowo-ekonomiczną przedsiębiorstwa?</i>	109
Pytanie 2. <i>Czy sytuacja finansowo-ekonomiczna Państwa przedsiębiorstwa zmieniła się w ostatnich 4 latach?</i>	109
Pytanie 3. <i>Czy Pani/Pana zdaniem oferta edukacyjna w Powiecie Radomszczańskim jest adekwatna do potrzeb rynku pracy?</i>	110
Pytanie 4. <i>Ilu absolwentów z terenu Powiatu Radomszczańskiego zostało zatrudnionych w Pana/Pani przedsiębiorstwie w ciągu ostatnich 2 lat?</i>	110
Pytanie 5. <i>Czy w ostatnich 4 latach zrealizowano w przedsiębiorstwie inwestycję o jednostkowej wartości powyżej 500 tys. zł?</i>	111
Pytanie 6. <i>Czy przedsiębiorstwo realizuje działalność eksportową?</i>	111
Pytanie 7. <i>Czy przedsiębiorstwo planuje rozpoczęcie lub rozwinięcie działalności eksportowej?</i>	112
Pytanie 8. <i>Czy w ostatnich 4 latach przedsiębiorstwo pozyskało środki z dotacji Unii Europejskiej bądź innych źródeł zagranicznych?</i>	112
Pytanie 9. <i>Czy w perspektywie najbliższych 2 lat przedsiębiorstwo planuje aplikować o środki z dotacji Unii Europejskiej bądź innych źródeł zagranicznych?</i>	113
Pytanie 10. <i>Czy przedsiębiorstwo prowadzi działalność badawczo-rozwojową lub korzysta z zakupionych wyników prac badawczo-rozwojowych?</i>	113
Pytanie 11. <i>Czy Pani/Pana zdaniem największy wpływ na lokalny rozwój społeczno-gospodarczy mają...</i>	114
3.3. Podsumowanie	114
Spis map	115
Spis tabel	115
Spis wykresów	117

WSTĘP

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU RADOMSZZAŃSKIEGO 2020 (SRPR 2020) powstała w wyniku pracy interdyscyplinarnej grupy złożonej z Zespołu projektowego wyłonionego z zasobów kadrowych Starostwa Powiatowego w Radomsku oraz zewnętrznych ekspertów. Proces budowania Strategii rozpoczęto w październiku 2013 r., a zakończono w marcu 2014 r. Prace nad SRPR obejmowały następujące etapy:

1. Opracowanie formularzy badawczych i przeprowadzenie badania w jednostkach organizacyjnych Powiatu Radomszczańskiego oraz innych jednostkach istotnych dla programowania strategicznego.
2. Opracowanie formularzy ankietowych i przeprowadzenie badania wśród mieszkańców i przedsiębiorców.
3. Opracowanie diagnozy społeczno-gospodarczej.
4. Opracowanie analiz SWOT-TOWS.

Główne determinanty założeń strategicznych, które zdecydowały o zaprogramowanych w SRPR 2020 rozwiązaniach, kształtują się następująco:

1. Wewnętrzne:
 - a. specyfika powiatu jako jednostki samorządu terytorialnego;
 - b. zasoby materialne oraz stan techniczny powiatu radomszczańskiego;
 - c. poziom rozwoju i innowacyjności usług publicznych świadczonych przez Powiat Radomszczański.
2. Zewnętrzne:
 - a. założenia strategiczne dokumentów o zasięgu międzynarodowym, krajowym i regionalnym;
 - b. dostęp do kapitału, w tym zewnętrznych źródeł finansowania;
 - c. wzrost znaczenia partnerskich modeli współpracy.
3. Inne:
 - a. wzrost znaczenia takich zjawisk jak informatyzacja i ekologia.

Dokument składa się z części programowej, stanowiącej najważniejszy rezultat procesu budowania SRPR 2020, zawierającej wizję, misję, motto, pola strategiczne, pola operacyjne oraz otwarty katalog kierunków działań. Część programowa zawiera również macierz SRPR 2020, wskaźniki realizacji SRPR 2020, opis finansowania, analizę koherentności SRPR 2020 z innymi dokumentami strategicznymi oraz szczegółową procedurę monitorowania i ewaluacji.

Integralnym elementem SRPR 2020 są załączniki:

1. Załącznik nr 1: Sytuacja społeczno-ekonomiczna Powiatu Radomszczańskiego,
2. Załącznik nr 2: Analiza SWOT,
3. Załącznik nr 3: Badanie ankietowe.

Wskazane w SRPR pola strategiczne, pola operacyjne oraz kierunki działań znajdują swoje odzwierciedlenie w przeprowadzonej szerokiej analizie stanu aktualnego Powiatu Radomszczańskiego oraz zasobów, jakimi dysponuje jego samorząd. Założenia SRPR w pełni wpisują się w wizję i cele strategiczne rozwoju regionu łódzkiego oraz ogólne kierunki rozwoju dla Polski.

Budując Strategię przyjęto zasadę, że wszystkie zidentyfikowane kierunki działania powinny co do zasady odnosić się bezpośrednio do realnych możliwości funkcjonowania i kompetencji samorządu powiatowego. Jest to klasyczne podejście instytucjonalne. Niemniej jednak, w wyniku konsultacji społecznych z przedstawicielami samorządów gminnych, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych, do poszczególnych pól strategicznych dodano pola operacyjne oraz kierunki działań, które mają charakter obszarowy i wykraczają poza bezpośrednie strefy kompetencji samorządu powiatowego. Tym samym należy mieć na uwadze, że realizacja celów obszarowych tylko w ograniczonym stopniu zależna jest od działań Powiatu Radomszczańskiego.

1. WIZJA I MISJA POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO

1.1. WIZJA SRPR 2020

Mając na względzie dobro wspólnoty samorządowej Powiatu Radomszczańskiego, sformułowano wizję obszaru funkcjonalnego w sposób następujący:

**Powiat Radomszczański przestrzenią współpracy i zrównoważonego rozwoju,
obszarem o wysokim potencjale kapitału ludzkiego i otwartym
na kreatywną przedsiębiorczość.**

Powiat, jako jednostka samorządu terytorialnego, nie jest przypisany bezpośrednio do ziemi, zatem uprawnione jest rozumienie tego pojęcia jako wielowymiarowej przestrzeni, w której działają także inne podmioty ważne dla rozwoju obszaru. Tym samym wizją SRPR 2020 jest Powiat Radomszczański będący przestrzenią współpracy i zrównoważonego rozwoju. Mówiąc o współpracy, nie można pominąć niewrażliwego źródła potencjału rozwojowego, jakim jest kapitał ludzki. Nawet najdoskonalsze zasoby, jeśli będą zarządzane w sposób nieudolny, nie przyniosą zakładanych korzyści ekonomicznych i finansowych. Dlatego wysoki potencjał kapitału ludzkiego został przywołany w wizji SRPR 2020. Wizja ta przywołuje także pojęcie kreatywnej przedsiębiorczości, rozumianej jako rozwój przemysłów kreatywnych oraz kreatywne pomysły przedsiębiorców.

1.2. MISJA SRPR 2020

Mając na względzie dobro wspólnoty samorządowej Powiatu Radomszczańskiego, sformułowano misję obszaru funkcjonalnego w sposób następujący:

**Prowadzenie polityki współpracy i tworzenie sieci międzysektorowych
powiązań kooperacyjnych dla harmonijnego rozwoju,
ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnej edukacji i przedsiębiorczości.**

1.3. MOTTO SRPR 2020

Strategia rozwoju jest dokumentem programowym, niewątpliwie ważnym, zmierzającym do realizacji ściśle określonych, bardzo często twardych celów. Jednakże każdemu działaniu towarzyszyć powinna idea nadrzędna, niekoniecznie powiązana z mierzalną korzyścią finansową, ale odnosząca się do sfery motywacyjnej. Ideową myślą przewodnią Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego 2020 jest cytat z lektury należącej do kanonu literatury:

Iść za marzeniem i znowu iść za marzeniem, i tak zawsze aż do końca.

Joseph Conrad

1.4. POLA STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Tabela 1. przedstawia matrycę pól strategicznych i operacyjnych.

TABELA 1. MATRYCA PÓL STRATEGICZNYCH I OPERACYJNYCH

POLE STRATEGICZNE 1. Przestrzeń, infrastruktura i środowisko	POLE STRATEGICZNE 2. Kapitał ludzki	POLE STRATEGICZNE 3. Przedsiębiorczość i kooperacja
Pole operacyjne 1.1. Gospodarka niskoemisyjna oraz produkcja i dystrybucja energii odnawialnej	Pole operacyjne 2.1. Poprawa i dostosowanie ochrony zdrowia i opieki społecznej do trendów demograficzno- epidemiologicznych	Pole operacyjne 3.1. Przedsiębiorczość i współpraca z sektorem przedsiębiorstw
Pole operacyjne 1.2. Rozwój cyfryzacji i usług cyfrowych	Pole operacyjne 2.2. Zasoby rynku pracy	Pole operacyjne 3.2. Współpraca międzysektorowa i międzynarodowa

TABELA 1. MATRYCA PÓL STRATEGICZNYCH I OPERACYJNYCH (C.D.)

Pole operacyjne 1.3. Nowoczesna baza edukacji ponadgimnazjalnej	Pole operacyjne 2.3. Innowacyjna edukacja ponadgimnazjalna	Pole operacyjne 3.3. Nowoczesne kadry administracji publicznej
Pole operacyjne 1.4. Poprawa dostępności i jakości zasobów ochrony zdrowia i opieki społecznej	Pole operacyjne 2.4. Kultura i tożsamość	
Pole operacyjne 1.5. Turystyka i rekreacja		
Pole operacyjne 1.6. Infrastruktura publiczna		
Pole operacyjne 1.7. Bezpieczeństwo publiczne		

Źródło: Opracowanie własne

2. POLE STRATEGICZNE 1. PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

CELEM GŁÓWNYM *Pola strategicznego 1. Przestrzeń, infrastruktura i środowisko* jest ciągłe podnoszenie jakości bazy infrastrukturalnej oraz wdrażanie nowych technologii w infrastrukturze dla zwiększenia spójności terytorialnej, bezpieczeństwa oraz wykorzystania potencjału endogenicznego powiatu.

2.1. POLE OPERACYJNE 1.1.

GOSPODARKA NISKOEMISYJNA ORAZ PRODUKCJA I DYSTRYBUCJA ENERGII ODNAWIALNEJ

Ograniczenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł konwencjonalnych na terenie powiatu radomszczańskiego przyczyni się do redukcji emisji gazów cieplarnianych, zmniejszenia stopnia degradacji środowiska naturalnego oraz globalnie przyczyni się do realizacji polskich zobowiązań akcesyjnych w zakresie zwiększania udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Zasoby wód geotermalnych oraz korzystne uwarunkowania do rozwoju energetyki wietrznej stanowią impuls do podjęcia działań w zakresie rozwoju wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Stosowanie najlepszych dostępnych technologii gospodarki niskoemisyjnej w połączeniu ze zmianami bilansu paliwowo-energetycznego na rzecz wzrostu wykorzystania OZE przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego m.in. poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do atmosfery, gleby i wód. Dywersyfikacja źródeł produkcji energii będzie także stanowiła wkład Powiatu Radomszczańskiego w budowę bezpieczeństwa energetycznego kraju.

Istotnym czynnikiem determinującym dążenie do zwiększenia wykorzystania naturalnych zasobów energii jest możliwość ich komercyjnego wykorzystania w celach rekreacyjnych i leczniczych. Rozwój tej gałęzi gospodarki stanowiłby istotną zmienną konkurencyjną dla branży turystycznej, głównie w kontekście zasobów wód geotermalnych. Barię dla wykorzystania tego rodzaju zasobów są wysokie koszty inwestycji, w tym przede wszystkim wykonanie odwiertów. Szansą dla wysoce kapitałochłonnych inwestycji, pod pewnymi warunkami, mogą być projekty realizowane w formie partnerstwa publiczno-prywatnego oraz promocja i aktywne poszukiwanie zamożnych, zdeterminowanych inwestorów. Efektywność realizacji zielonych projektów wymaga nie tylko zaangażowania środków finansowych, ale także zmiany mentalności społecznej poprzez transfer wiedzy w zakresie wykorzystywania ekoinnowacyjnych technologii i kształtowanie postaw proekologicznych.

Promocja wykorzystania technologii niskoemisyjnych oraz produkcji i dystrybucji OZE została zaprogramowana dwutorowo. Planuje się wdrożenie projektów inwestycyjnych zmierzających do podniesienia efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej będących własnością lub znajdujących się w trwałym zarządzie samorządu powiatowego.

PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Kierunek działania 1.1.1. Wdrażanie niskoemisyjnych i energooszczędnych technologii w obiektach użyteczności publicznej.
2. Kierunek działania 1.1.2. Produkcja i dystrybucja energii odnawialnej dla obiektów użyteczności publicznej.
3. Kierunek działania 1.1.3. Promocja gospodarki niskoemisyjnej oraz produkcji i dystrybucji energii odnawialnej na terenie Powiatu Radomszczańskiego.

2.2. POLE OPERACYJNE 1.2.

ROZWÓJ CYFRYZACJI I USŁUG CYFROWYCH

Rozwój cywilizacyjny obliguje samorządy do szerszego wykorzystania narzędzi ICT w przestrzeni publicznej. Szczególnie istotne jest wykorzystanie nowoczesnych kanałów komunikacji instytucji publicznych z otoczeniem oraz umożliwienie mu szerszej partycypacji w procesach zachodzących w instytucjach publicznych. Wykorzystanie ICT ma na celu usprawnienie procesu załatwiania spraw administracyjnych, obsługi mieszkańców, lokalnych przedsiębiorców, turystów i inwestorów w zakresie ochrony zdrowia, edukacji, kultury etc.

Wsparciem należy również objąć digitalizację zasobów gromadzonych dotychczas w sposób tradycyjny. Dostęp do zdigitalizowanych oraz zgromadzonych zasobów multimedialnych administracyjnych (rejstry), kulturowych, naukowych i edukacyjnych pozwoli na wyrównanie szans w dostępie do informacji niezależnie od innych niż technologiczne czynniki. Tworzenie baz danych w ramach paradygmatu otwartych zasobów oraz integracja tych należących do instytucji publicznych stanowić może przewagę konkurencyjną zarówno w kontekście osadnictwa, jak i prowadzenia działalności gospodarczej przez podmioty lokalne czy w procesie przyciągania zewnętrznych, w tym zagranicznych, inwestorów.

Rozwój cyfryzacji i usług cyfrowych nie może pomijać komunikacyjnego kontekstu wykorzystania narzędzi ICT. Jako korzystne zidentyfikowano wdrożenie interaktywnych narzędzi komunikacji samorządu z mieszkańcami i przedsiębiorcami, m.in. poprzez wspieranie akcji, kursów, szkoleń z zakresu umiejętności posługiwania się komputerem wśród mieszkańców, uruchamianie stron internetowych służących do komunikacji między obywatelami a władzami samorządowymi, administracją oraz instytucjami publicznymi, upowszechnianie komunikatorów internetowych.

PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Kierunek działania 1.2.1. Nowoczesne e-usługi publiczne i upowszechnienie elektronicznej obsługi ludności.
2. Kierunek działania 1.2.2. Rozwój systemów informatycznych poprzez digitalizację zasobów oraz udostępnienie cyfrowych baz danych (otwarte zasoby).
3. Kierunek działania 1.2.3. Wdrożenie platformy internetowej komunikacji samorządu powiatowego z otoczeniem.

2.3. POLE OPERACYJNE 1.3.

NOWOCZESNA BAZA EDUKACJI PONADGIMNAZJALNEJ

Stan infrastruktury technicznej jednostek edukacji ponadgimnazjalnej oceniono jako dobry lub bardzo dobry. Wyjątkiem jest zaplecze sportowe, które wymaga rozwoju ilościowego i jakościowego. Konsultacje przeprowadzone z przedstawicielami placówek edukacyjnych wykazały konieczność doinwestowania w zasoby sprzętowe i wyposażenie. Szczególne znaczenie dla logiki strategicznego rozwoju Powiatu Radomszczańskiego występuje na płaszczyźnie dostosowania edukacji do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. Tym samym niezbędne jest wsparcie rozwoju nowoczesnej bazy materialnej szkolnictwa zawodowego zapewniającej odpowiednie zaplecze dla praktycznej nauki zawodu i symulacji środowiska pracy, w tym wyposażanie w nowoczesny sprzęt oraz materiały dydaktyczne, a także tworzenie i wyposażanie pracowni. Zadania te traktowane będą priorytetowo. Nie wyklucza się jednak dalszych inwestycji w bazę lokalową, poprawy przystosowania obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz uzupełniania niedostatków infrastruktury sportowej.

PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Kierunek działania 1.3.1. Poprawa dostępności i jakości szkolnictwa zawodowego.
2. Kierunek działania 1.3.2. Rozwój technik cyfrowych w procesie edukacji ponadgimnazjalnej.
3. Kierunek działania 1.3.3. Rozwój zasobów technicznych placówek edukacyjnych.

2.4. POLE OPERACYJNE 1.4.

POPRAWA DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW OCHRONY ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

Na podstawie prowadzonych konsultacji z jednostkami ochrony zdrowia oraz opieki społecznej zidentyfikowano potrzeby inwestycyjne, których zaspokojenie pozwoli sprostać wyzwaniom demograficznym i epidemiologicznym. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia będzie ściśle skorelowany z wdrażaniem rozwiązań profilaktycznych, a także skalą zapotrzebowania mieszkańców Powiatu Radomszczańskiego na konkretne usługi medyczne. Planowane jest utworzenie nowych oddziałów szpitalnych, które umożliwią profilaktykę, diagnostykę i leczenie schorzeń związanych ze zmianami demograficznymi i epidemiologicznymi. Wzrost jakości i standardów opieki społecznej wymaga rozszerzenia spektrum oferowanych form i instrumentów pomocowych.

PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Kierunek działania 1.4.1. Budowa, modernizacja i doposażenie jednostek ochrony zdrowia.
2. Kierunek działania 1.4.2. Budowa, modernizacja i doposażenie jednostek opieki społecznej.
3. Kierunek działania 1.4.3. Rozwój opieki paliatywno-hospicyjnej i geriatrycznej na terenie Powiatu Radomszczańskiego.

4. Kierunek działania 1.4.4. Rozwój informatyczny jednostek opieki zdrowotnej.
5. Kierunek działania 1.4.5. Rozwój infrastruktury jednostek ratownictwa medycznego.

2.5. POLE OPERACYJNE 1.5. TURYSTYKA I REKREACJA

Ocenia się, że zasoby o potencjale turystycznym zlokalizowane na terenie Powiatu Radomszczańskiego predestynują obszar do rozwoju turystyki weekendowej, głównie aktywnej, ale także kulturowej, sentymentalnej, w dłuższej perspektywie również zdrowotnej. Istotnym elementem turystyki XXI wieku będzie niewątpliwie cyfryzacja zasobów oraz zwiększenie dostępności informacji turystycznej poprzez wykorzystanie ICT.

Zlokalizowanie powiatu w tak zwanym Pasmie kulturowo-turystycznym Pilicy oraz Pasmie kulturowo-turystycznym Warty obliguje samorząd Powiatu Radomszczańskiego do ponadlokalnej współpracy na rzecz wykorzystania potencjału dorzecza Warty i Pilicy, ale także do uzupełniania niedostatków infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej. Samorząd powiatu ma ograniczone zasoby infrastruktury turystycznej, dlatego potrzeba osiągnięcia wysokiej skuteczności realizacji działań na rzecz rozwoju infrastruktury jest głęboko zakorzeniona w podejściu sieciowym i wspólnych przedsięwzięciach dysponentów zasobów turystycznych.

PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Kierunek działania 1.5.1. Wykorzystanie potencjału obszarów funkcjonalnych dorzecza Warty i Pilicy.
2. Kierunek działania 1.5.2. Zwiększenie dostępności i poprawa jakości infrastruktury turystycznej.

2.6. POLE OPERACYJNE 1.6. INFRASTRUKTURA PUBLICZNA

Ocenia się, że dla dążenia do pełniejszego wykorzystania potencjału położenia geograficznego oraz możliwości, jakie tworzy rozwój sieci dróg na poziomie krajowym (VI korytarz transportowy), kluczowy będzie rozwój dróg lokalnych zmierzający do wsparcia budowy połączeń sieci dróg na poziomie krajowym, rozbudowy infrastruktury okołodrogowej oraz towarzyszącej.

Stale rosnąca rola projektów sieciowych oraz znaczenie, jakie mogą w perspektywie najbliższych lat inkorporować przedsięwzięcia określane jako Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, uwzględniono w ramach SRPR 2020 wsparcie dla rozwoju infrastruktury publicznej na terenie powiatu radomszczańskiego oraz wsparcie dla rozwoju infrastruktury służącej działalności gospodarczej na terenie powiatu. Wsparcie na projekty infrastrukturalne może zostać udzielone zdywersyfikowanej grupie podmiotów pod warunkiem ich ekonomicznego znaczenia dla rozwoju powiatu jako obszaru. Rodzaj wsparcia i stopień zaangażowania będzie każdorazowo analizowany.

PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Kierunek działania 1.6.1. Wzmocnienie spójności i dostępności komunikacyjnej Powiatu Radomszczańskiego.
2. Kierunek działania 1.6.2. Wsparcie dla rozwoju infrastruktury publicznej na terenie Powiatu Radomszczańskiego.
3. Kierunek działania 1.6.3. Wsparcie dla rozwoju infrastruktury służącej działalności gospodarczej na terenie powiatu.

2.7. POLE OPERACYJNE 1.7. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Samorząd powiatowy będzie swoje działania koncentrował na rozwoju infrastruktury monitoringu zagrożeń naturalnych i alarmowania mieszkańców powiatu oraz doposażaniu Międzygminnego Powiatowego Magazynu ds. Zarządzania Kryzysowego Powiatu Radomszczańskiego. Skuteczność tego rodzaju aktywności uwarunkowana jest współpracą samorządu powiatowego z innymi instytucjami odpowiedzialnymi funkcjonalnie, w tym z jednostkami samorządu terytorialnego na poziomie gminy.

PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Kierunek działania 1.7.1. Wsparcie infrastruktury monitoringu zagrożeń naturalnych i alarmowania.
2. Kierunek działania 1.7.2. Wsparcie dla rozwoju infrastruktury bezpieczeństwa publicznego na terenie Powiatu Radomszczańskiego.

3. POLE STRATEGICZNE 2. KAPITAŁ LUDZKI

CELEM GŁÓWNYM *Pola strategicznego 2. Kapitał ludzki* jest zapewnienie warunków do harmonijnego, bezpiecznego i wszechstronnego rozwoju mieszkańców.

3.1. POLE OPERACYJNE 2.1.

POPRAWA I DOSTOSOWANIE OCHRONY ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ DO TRENDÓW DEMOGRAFICZNO-EPIDEMIOLOGICZNYCH

Polityka prozdrowotna na poziomie regionalnym i krajowym uwzględnia cywilizacyjny aspekt ochrony zdrowia, w tym zagrożenia epidemiologiczne i demograficzne. Zmiany w strukturze demograficznej wymuszają dostosowanie priorytetów do warunków funkcjonowania społeczeństw starzejących się. W celu zagwarantowania wysokich standardów zdrowotnych populacji, w tym stanowiącej zasoby rynku pracy, niezbędny jest rozwój programów profilaktycznych skoncentrowanych na zmniejszaniu zachorowalności na choroby cywilizacyjne (mowa tu przede wszystkim o chorobach nowotworowych, chorobach układu krążenia, cukrzycy, otyłości), jak również wdrażanie programów edukacyjnych i akcji promocyjnych na rzecz zdrowego stylu życia oraz regularnego korzystania z badań profilaktycznych i upowszechnianie zachowań prozdrowotnych. Zwiększenie efektywności opieki zdrowotnej wymagać będzie również poprawy dostępności mieszkańców Powiatu Radomszczańskiego do specjalistycznego leczenia ambulatoryjnego, w tym kompleksowych świadczeń wykonywanych w poradni specjalistycznej.

Systematyczne podnoszenie jakości świadczeń medycznych jest ściśle skorelowane z zasobami kapitału ludzkiego służby zdrowia. Oprócz etosu, jaki towarzyszyć powinien pracy tej grupy zawodowej, kluczowe są twarde kompetencje, profesjonalne przygotowanie, wiedza ekspercka, doświadczenie, ciągłe doskonalenie oraz czysto ludzka wrażliwość. Tym samym w ramach kierunków działań uwzględniono rozwój zasobów kadrowych dla potrzeb jednostek ochrony zdrowia i opieki społecznej.

PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Kierunek działania 2.1.1. Rozwój opieki perinatalnej (profilaktyka, diagnostyka, leczenie).
2. Kierunek działania 2.1.2. Rozwój opieki zdrowotnej i społecznej osób przewlekle chorych i niesamodzielnych oraz osób starszych.
3. Kierunek działania 2.1.3. Rozwój profilaktyki w zakresie chorób nowotworowych.
4. Kierunek działania 2.1.4. Rozwój profilaktyki w zakresie chorób cywilizacyjnych (choroby układu krążenia, układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu oddechowego, cukrzyca, otyłość, choroby psychiczne).
5. Kierunek działania 2.1.5. Rozwój programów i działań profilaktycznych dzieci (wady postawy, nadwaga, wady wrodzone serca, próchnica zębów).
6. Kierunek działania 2.1.6. Poprawa dostępności mieszkańców Powiatu Radomszczańskiego do specjalistycznego leczenia ambulatoryjnego.
7. Kierunek działania 2.1.7. Wsparcie działań innych organizacji zajmujących się promocją zdrowia i profilaktyką patologii społecznych.
8. Kierunek działania 2.1.8. Rozwój zasobów kadrowych dla potrzeb jednostek ochrony zdrowia i opieki społecznej.

3.2. POLE OPERACYJNE 2.2. ZASOBY RYNKU PRACY

W kontekście zmian demograficznych, przesuwania dolnej granicy wieku emerytalnego oraz rosnącego wpływu osób starszych na kondycję rynku pracy, niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do upowszechniania modelu *silver economy* poprzez m.in. wspieranie podnoszenia poziomu wiedzy i umiejętności zawodowych osób starszych, rozwój doradztwa zawodowego, promowanie oraz prowadzenie szkoleń i społecznych kampanii informacyjnych skierowanych do pracodawców w zakresie przeciwdziałania wykluczeniom spowodowanym wiekiem, wspieranie tworzenia miejsc pracy związanych z zaspokajaniem potrzeb osób starszych.

W kontekście wysokiego poziomu bezrobocia, w tym w szczególności bezrobocia strukturalnego lub dotyczącego wybrane grupy społeczne, wdrażane będą rozwiązania przyczyniające się do aktywizacji zawodowej mieszkańców, w szczególności poprzez: wsparcie osób zakładających własną działalność gospodarczą, stymulowanie współpracy między instytucjami edukacyjnymi a pracodawcami, rozwój profesjonalnego doradztwa zawodowego, wspieranie podnoszenia poziomu wiedzy i umiejętności zawodowych w ramach kształcenia ustawicznego, podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji rynku pracy, stworzenie systemu informacyjnego dotyczącego potrzeb i aktualnych trendów panujących na regionalnym rynku pracy.

PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Kierunek działania 2.2.1. Monitorowanie trendów i komunikacja z rynkiem pracy.
2. Kierunek działania 2.2.2. Aktywizacja zawodowa mieszkańców.
3. Kierunek działania 2.2.3. Rozwój profesjonalnego doradztwa zawodowego.
4. Kierunek działania 2.2.4. Upowszechnianie i wdrażanie modelu *silver economy*.

3.3. POLE OPERACYJNE 2.3.

INNOWACYJNA EDUKACJA PONADGIMNAZJALNA

Innowacyjna edukacja ponadgimnazjalna wdrażana będzie poprzez wspieranie deficytowych kierunków kształcenia zawodowego zgodnie z zapotrzebowaniem lokalnego i regionalnego rynku pracy, rozwój innowacyjnych kierunków kształcenia (kierunki informatyczne, automatyka i robotyka, energetyka i odnawialne źródła energii, badania rynku, wzornictwo i projektowanie przemysłowe, biotechnologia), stymulowanie współpracy między szkołami zawodowymi a pracodawcami (wspieranie szkolnictwa modułowego oraz systemu praktyk zawodowych i klas patronackich, indywidualizacji procesu kształcenia uczniów szczególnie zdolnych, wdrażanie systemów stypendialnych). Efektywny rozwój edukacji ponadgimnazjalnej wymaga podniesienia poziomu kompetencji kadr nauczycielskich, w tym poziomu szkoleń i kursów przygotowawczych dla nauczycieli w zakresie stosowania technik cyfrowych w programach nauczania czy e-learningu.

PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Kierunek działania 2.3.1. Rozwój szkolnictwa zawodowego.
2. Kierunek działania 2.3.2. Rozwój nowoczesnych kierunków kształcenia.
3. Kierunek działania 2.3.3. Innowacyjne narzędzia wspierania edukacji ponadgimnazjalnej.
4. Kierunek działania 2.3.4. Rozwój kadr nowoczesnej edukacji.

3.4. POLE OPERACYJNE 2.4.

KULTURA I TOŻSAMOŚĆ

Programując rozwój kapitału ludzkiego, nie można pominąć rozwoju duchowego. Budowanie tożsamości, upowszechnianie pozytywnych wzorców, wspieranie rozwoju talentów wśród młodzieży z terenu powiatu, w tym młodzieży ponadgimnazjalnej, ma kluczowe znaczenie dla powodzenia realizacji innych postanowień Pola strategicznego 2. Zadania samorządu powiatowego w tym obszarze są zasadniczo ograniczone, jednakże pole operacyjne 2.4. potraktowano obszarowo, co jest rezultatem bezpośrednich spotkań z interesariuszami SRPR 2020. Zaangażowanie Powiatu Radomszczańskiego koncentrować się będzie przede wszystkim na projektach zgłaszanych przez partnerów społecznych. Cele projektowe z kolei powinny być ukierunkowane na wypracowanie markowych produktów kulturalnych wykraczających poza działalność standardową, zdolnych do promowania powiatu jako obszaru o szerokich horyzontach, łączących tradycję z nowoczesnością, unikatowych pod względem treści i formy.

Mając na względzie rezultaty spotkań panelowych z interesariuszami strategii, przyjęto jako kierunek działania zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Radomszczańskiego (podejście obszarowe).

PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Kierunek działania 2.4.1. Rozwijanie markowych produktów kulturalnych o zasięgu co najmniej regionalnym.
2. Kierunek działania 2.4.2. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży z terenu powiatu radomszczańskiego.

4. POLE STRATEGICZNE 3. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I KOOPERACJA

CELEM GŁÓWNYM *Pola strategicznego 3. Przedsiębiorczość i kooperacja* jest budowanie silnych struktur współpracy między podmiotami należącymi do wszystkich sektorów oraz wzrost kompetencji instytucji samorządu powiatowego.

4.1. POLE OPERACYJNE 3.1.

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I WSPÓŁPRACA Z SEKTOREM PRZEDSIĘBIORSTW

Zaprogramowano stymulowanie współpracy samorządu powiatowego z przedsiębiorcami, głównie w obszarach związanych z gospodarką, przedsiębiorczością, edukacją, turystyką i promocją oraz stymulowanie współpracy lokalnych przedsiębiorców z sektorem nauki i instytucjami B+R. Ocenia się, że działania te będą ukierunkowane w szczególności na wzmocnienie potencjału branży meblarskiej, wsparcie działalności zmierzającej do internalizacji sprzedaży lokalnych przedsiębiorstw oraz nawiązanie współpracy z sektorem nauki i jednostkami B+R. Wsparciem należy objąć także działania w obszarze organizacji kursów i szkoleń skierowanych do przedsiębiorców, w tym w zakresie pozyskiwania środków z funduszy pomocowych, rozwoju umiejętności, wykorzystania nowoczesnych technologii cyfrowych i umiejętności językowych.

PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Kierunek działania 3.1.1. Stymulowanie współpracy samorządu z sektorem przedsiębiorstw oraz instytucjami otoczenia biznesu.
2. Kierunek działania 3.1.2. Wsparcie endogenicznego potencjału branży meblarskiej.
3. Kierunek działania 3.1.3. Wsparcie innych branż, w tym rozwój potencjału sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

4.2. POLE OPERACYJNE 3.2.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYSEKTOROWA I MIĘDZYNARODOWA

Powiat jest jednostką samorządu terytorialnego, która legitymuje się znacznym potencjałem kooperacyjnym. Ocenia się, że warunkiem zrównoważonego rozwoju powiatu, nie tylko jako całości, ale także jako struktury różnego typu form organizacyjnych, jest budowanie powiązań kooperacyjnych i współpraca. Z punktu widzenia działalności publicznej i realizacji zadań ustawowych oraz planowanych na najbliższe lata zintegrowanych inwestycji terytorialnych celowa jest współpraca samorządu powiatowego z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. Kooperacja samorządowa pozwoli przede wszystkim na synergiczne wykorzystanie potencjału endogenicznego obszaru, jak i opracowanie branżowych strategii marki.

PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Kierunek działania 3.2.1. Stymulowanie współpracy samorządowej w obszarach związanych z przedsiębiorczością, rynkiem pracy, edukacją, kulturą, turystyką, promocją, opieką zdrowotną i pomocą społeczną oraz bezpieczeństwem publicznym.
2. Kierunek działania 3.2.2. Stymulowanie współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi oraz innymi jednostkami z potencjałem rozwojowym, w tym przede wszystkim w obszarze kultury, opieki społecznej, promocji zdrowia i zdrowego trybu życia, aktywizacji osób starszych i wychowania młodzieży.
3. Kierunek działania 3.2.3. Stymulowanie współpracy międzynarodowej na płaszczyźnie stosunków dwustronnych i wielostronnych z samorządami partnerskimi.

4.3. POLE OPERACYJNE 3.3.

NOWOCZESNE KADRY ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Zarządzanie strategiczne wymaga wysoko wykwalifikowanych kadr, zdolnych do wieloletniej i wizjonerskiej pracy, mających kompetencje wyjściowe i skłonnych do ciągłego doskonalenia. Tym samym w ramach planowania rozwoju strategicznego Powiatu Radomszczańskiego zadbano również o zapewnienie przestrzeni do rozwoju kadr nowoczesnej administracji publicznej. Analiza zasobów kadrowych samorządu powiatowego wskazuje na konieczność rozwoju kompetencji w zakresie metod, systemów i narzędzi zarządzania administracją publiczną, rozwoju etyki zawodowej i postaw społecznie odpowiedzialnych, prowadzenia ciągłego i systematycznego pomiaru i porównywania wyników własnej działalności, wdrażania usług e-administracji, nowoczesnego doradztwa zawodowego, opieki zdrowotnej i społecznej oraz stymulowania partycypacji społecznej.

PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Kierunek działania 3.3.1. Jakość i standaryzacja świadczonych usług publicznych – ciągłe doskonalenie zawodowe.
2. Kierunek działania 3.3.2. E-administracja w samorządach – zarządzanie i kompetencje.
3. Kierunek działania 3.3.3. Społeczeństwo obywatelskie i partycypujące.

5. MACIERZ SRPR 2020

TABELA 2. przedstawia matrycę wzajemnych oddziaływań celów operacyjnych strategii. Analiza punktowa potwierdza, że w przypadku samorządu powiatowego – nieprzypisanego do ziemi, ale do przestrzeni – kluczowe znaczenie mają działania miękkie, stymulujące i zmierzające do zawiązywania sieci współpracy w celu realizacji celów.

TABELA 2. MATRYCA ODDZIAŁYWAŃ CELÓW OPERACYJNYCH STRATEGII

	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	1.7.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	3.1.	3.2.	3.3.
1.1.	x	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
1.2.	0	x	2	2	2	0	0	1	2	2	1	2	2	2
1.3.	0	0	x	0	0	0	0	0	2	2	0	2	2	0
1.4.	0	0	0	x	0	0	0	2	1	0	0	1	1	0
1.5.	0	0	0	0	x	0	0	0	0	0	1	2	2	0
1.6.	0	0	0	1	2	x	2	0	0	0	0	0	0	0
1.7.	2	1	1	1	1	1	x	0	0	0	0	1	0	0
2.1.	0	0	0	2	0	0	0	x	2	0	0	0	2	0
2.2.	0	0	0	0	0	0	0	0	x	1	0	2	2	2
2.3.	0	0	2	0	0	0	0	0	2	x	2	2	2	2
2.4.	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2	x	1	2	2
3.1.	2	2	1	0	2	0	0	0	2	2	0	x	2	1
3.2.	2	2	0	0	0	0	0	2	2	2	2	2	x	2
3.3.	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	1	2	2	x

Źródło: Opracowanie własne

6. WSKAŹNIKI REALIZACJI SRPR 2020

WSKAŹNIKI REALIZACJI SRPR 2020 mają na celu wspomóc proces ewaluacji strategii. Przyjęto metodę „0”, co oznacza, że w pierwszej kolejności badana będzie bezwzględna wartość wypracowanych produktów SRPR 2020. Następnie w stosunku do wskaźników, dla których na koniec 2014 r. możliwe będzie ustalenie wartości referencyjnych, należy dokonać porównania rok do roku.

Opracowano cztery grupy wskaźników, przy czym zaznacza się, że katalog ten nie jest zamknięty i może zostać w toku ewaluacji rozszerzony o dodatkowe wskaźniki. Pierwsza grupa to wskaźniki ogólne, odnoszące się do liczby projektów zrealizowanych ze środków zewnętrznych i wartości środków zewnętrznych pozyskanych na potrzeby wdrażania SRPR 2020. Ponieważ tego rodzaju finansowanie będzie główną siłą napędową realizacji SRPR 2020, monitorowanie wskaźników ogólnych jest niezwykle istotne z perspektywy wczesnego ostrzeżenia o braku postępów i możliwości reakcji on-going.

TABELA 3. WSKAŹNIKI OGÓLNE

Wartość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez samorząd powiatowy
Liczba projektów zrealizowanych z środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez samorząd powiatowy
Wartość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez przedsiębiorstwa
Liczba projektów zrealizowanych z środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez przedsiębiorstwa

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźniki Pola strategicznego 1. odnoszą się głównie do kategorii interwencji, które znajdują się w bezpośrednim oddziaływaniu Powiatu Radomszczańskiego. Jednakże wraz z rozwojem procesu wdrażania możliwe będzie rozwinięcie listy wskaźników.

TABELA 4. WSKAŹNIKI – POLE STRATEGICZNE 1.

Liczba zrealizowanych projektów w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i odnawialnych źródeł energii
Liczba udostępnionych online rejestrów publicznych
Liczba wdrożonych e-usług
Liczba nowych pracowni utworzonych w jednostkach kształcenia ponadgimnazjalnego
Liczba nowo utworzonych oddziałów w Szpitalu Powiatowym w Radomsku
Liczba doposażonych oddziałów Szpitala Powiatowego w Radomsku
Liczba nowo utworzonych instytucji opieki społecznej
Długość wybudowanych/zmodernizowanych dróg powiatowych
Długość wybudowanych/zmodernizowanych tras turystycznych/szlaków rowerowych etc.

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźniki Pola strategicznego 2. odnoszą się głównie do kategorii interwencji, które w największym stopniu wpływać będą na jakość kapitału ludzkiego w powiecie radomszczańskim. Szczególny nacisk położono na edukację i rynek pracy, jednakże katalog wskaźników i w tym wypadku nie jest zamknięty.

TABELA 5. WSKAŹNIKI – POLE STRATEGICZNE 2.

Liczba wdrożonych programów profilaktycznych w zakresie onkologii, kardiologii i schorzeń cywilizacyjnych
Liczba wdrożonych projektów ukierunkowanych na aktywizację rynku pracy
Liczba nowo powstałych przedsiębiorstw założonych przez osoby poniżej 30 roku życia
Liczba nowych kierunków kształcenia na poziomie edukacji ponadgimnazjalnej
Liczba utworzonych klas patronackich
Liczba stypendystów w ramach powiatowych mechanizmów stypendialnych
Liczba inicjatyw kulturalnych

Źródło: Opracowanie własne

Miarą, trudno mierzalnego, Pola strategicznego 3. będą przede wszystkim wspólne inicjatywy Powiatu Radomszczańskiego i innych podmiotów, w tym samorządowych, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych. Mając na względzie znaczenie branży meblarskiej oraz fakt, że Polska należy do czołowych światowych eksporterów takich produktów, wśród wskaźników wskazano wartość eksportu przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie Powiatu Radomszczańskiego.

TABELA 6. WSKAŹNIKI – POLE STRATEGICZNE 3.

Liczba wspólnych inicjatyw podjętych przez samorząd powiatowy i inne jednostki samorządu terytorialnego, w tym zagraniczne samorzady partnerskie
Liczba wspólnych inicjatyw podjętych przez samorząd powiatowy i sektor przedsiębiorstw
Liczba wspólnych inicjatyw podjętych przez samorząd powiatowy i organizacje pozarządowe
Liczba kursów, szkoleń etc. wdrożonych dla rozwoju kadr nowoczesnej administracji publicznej
Wartość eksportu prowadzonego przez przedsiębiorstwa zarejestrowane na terenie Powiatu Radomszczańskiego

Źródło: Opracowanie własne

7. FINANSOWANIE

NAJWAŻNIEJSZYM ŹRÓDŁEM FINANSOWANIA DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH będą środki z funduszy unijnych (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności). Ocenia się, że samorządy województwa łódzkiego oraz inne podmioty gospodarcze i organizacje pozarządowe w latach 2014-2020 będą mogły otrzymać od 15 do 19,6 mld zł. W finansowaniu działań SRPR 2020 niezbędne będzie zaangażowanie prywatnych środków, w tym pochodzących z bezzwrotnych i zwrotnych funduszy oraz rozwój instrumentów finansowych opartych na partnerstwie publiczno-prywatnym.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII ROZWOJU POWIATU RADOMSzczańSKIEGO 2020:

1. Środki własne Powiatu Radomszczańskiego.
2. Krajowe i zagraniczne mechanizmy finansowe, w tym:
 - środki finansowe transferowane w ramach Perspektywy Finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020;
 - środki finansowe transferowane w ramach Mechanizmów Finansowych Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego;
 - inne zagraniczne środki finansowe;
 - krajowe środki finansowe;
 - inne źródła finansowania.
3. Komercyjne instrumenty finansowe, w tym:
 - pożyczki i kredyty bankowe;
 - leasing finansowy;
 - inne.

8. KOHERENTNOŚĆ SRPR 2020 Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

SRPR 2020 JEST DOKUMENTEM SPÓJNYM WEWNĘTRZNIE, jak również wykazującym wysoki poziom spójności ze strategicznymi dokumentami ogólnymi i sektorowymi wyższego rzędu.

8.1. STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020

SRPR 2020 w pełni koresponduje z logiką interwencji SRK 2020 na poziomie celu strategicznego oraz obszarów strategicznych i celów operacyjnych. W SRPR 2020 zaakcentowano konieczność zrównoważonego rozwoju. Uwzględniono rozwój narzędzi podnoszących jakość i bezpieczeństwo życia mieszkańców oraz bardzo mocno podkreślono znaczenie endogenicznych potencjałów, w tym gospodarczego i turystycznego. Oceniono, że szczególne znaczenie będzie miał rozwój narzędzi dostosowujących edukację do potrzeb rynku pracy, a nade wszystko skoncentrowano się na wdrażaniu mechanizmów współpracy. SRPR 2020 wykazuje wysoką spójność z następującymi celami operacyjnymi SRK 2020:

- Cel operacyjny II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych;
- Cel operacyjny III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych;
- Cel operacyjny III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych;
- Cel operacyjny II.4. Rozwój kapitału ludzkiego;
- Cel operacyjny I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela;
- Cel operacyjny I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem.

Matrycę spójności SRPR 2020 i SRK 2020 prezentuje Tabela 7.

TABELA 7. MATRYCA SPÓJNOŚCI SRPR 2020 I SRK 2020

	PO 1.1.	PO 1.2.	PO 1.3.	PO 1.4.	PO 1.5.	PO 1.6.	PO 1.7.	PO 2.1.	PO 2.2.	PO 2.3.	PO 2.4.	PO 3.1.	PO 3.2.	PO 3.3.
CS I.1		x						x	x	x				x
CS I.2														x
CS I.3							x	x	x	x	x			
CS II.1												x		
CS II.2									x	x		x		
CS II.3		x								x		x		
CS II.4								x	x	x	x			x
CS II.5		x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
CS II.6	x													
CS II.7						x								
CS III.1				x				x	x				x	
CS III.2		x	x	x				x	x	x	x	x	x	x
CS III.3		x			x	x						x	x	x

Źródło: Opracowanie własne

8.2. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO 2020¹

SRPR 2020 w pełni koresponduje z logiką interwencji SRWŁ 2020 na poziomie wizji, misji celów strategicznych oraz celów operacyjnych zawartych w dokumencie regionalnym. W SRPR 2020 zaakcentowano konieczność wzmocnienia i lepszego wykorzystania endogenicznego potencjału rozwojowego, w tym wzmocnienia kompetencji branży meblarskiej oraz rozwinięcia sieciowych produktów turystycznych w ramach dorzecza Warty i Pilicy. Bardzo duży nacisk położono na rozwój narzędzi dostosowujących edukację do potrzeb rynku pracy, mechanizmy współpracy, wsparcie informatyzacji i cyfryzacji, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, przeciwdziałanie skutkom negatywnych zmian demograficznych i wykluczeniu społecznemu. SRPR 2020 wykazuje wysoką spójność z następującymi celami operacyjnymi SRWŁ:

- Cel operacyjny 1. Zaawansowana gospodarka wiedzy i innowacji;
- Cel operacyjny 4. Wysoki poziom kapitału społecznego i silne społeczeństwo obywatelskie;
- Cel operacyjny 5. Wysoki standard i dostęp do usług publicznych;
- Cel operacyjny 6. Reintegracja społeczna grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Cel operacyjny 7. Wysoka jakość i dostępność infrastruktury transportowej i technicznej.

Matrycę spójności SRPR 2020 i SRWŁ 2020 prezentuje Tabela 8.

TABELA 8. MATRYCA SPÓJNOŚCI SRPR 2020 I SRWŁ 2020

	PO 1.1.	PO 1.2.	PO 1.3.	PO 1.4.	PO 1.5.	PO 1.6.	PO 1.7.	PO 2.1.	PO 2.2.	PO 2.3.	PO 2.4.	PO 3.1.	PO 3.2.	PO 3.3.
CO 1	x	x	x					x	x	x		x		x
CO 2									x	x		x		x
CO 3		x										x	x	
CO 4	x										x		x	x
CO 5		x	x	x	x		x	x		x	x	x	x	x
CO 6				x				x	x					x
CO 7		x			x	x	x							
CO 8							x							
CO 9						x								

Źródło: Opracowanie własne

8.3. REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI DLA WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO – „LORIS 2030”

SRPR 2020 w pełni koresponduje z logiką interwencji RSI WŁ 2030 na poziomie wizji, misji celów strategicznych oraz celów operacyjnych zawartych w dokumencie regionalnym. SRPR 2020 podkreśla w swojej wizji i misji znaczenie kreatywności oraz synergicznego połączenia czynników endogenicznych i nowoczesnego podejścia. SRPR 2020 wykazuje wysoką spójność z następującymi celami operacyjnymi RSI WŁ 2030:

- Cel operacyjny 1.2. Budowa potencjału intelektualnego w zakresie specjalizacji regionalnej;
- Cel operacyjny 2.1. Podnoszenie świadomości o korzyściach z innowacji;
- Cel operacyjny 2.2. Promocja wiedzy o innowacyjności i przedsiębiorczości;

¹ Uchwała Nr XXXIII/644/13 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 26 lutego 2013 r. przyjmująca Strategię Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020.

- Cel operacyjny 2.3. Platformy wymiany doświadczeń i komunikacji;
- Cel operacyjny 2.4. Promocja współpracy i kooperacji podmiotów gospodarczych;
- Cel operacyjny 3.1. Budowa świadomości w środowisku wspierającym wdrażanie innowacji;
- Cel operacyjny 3.3. Stworzenie systemu komunikacji oraz doradztwa;
- Cel operacyjny 3.4. Budowa ram systemu pobudzania współpracy i przedsiębiorczości.

8.4. STRATEGIA SPRAWNE PAŃSTWO 2020²

SRPR 2020 w pełni koresponduje z logiką interwencji SSP 2020. Jednym z głównych dążeń SRPR 2020 jest zwiększenie udziału mechanizmów kooperacyjnych, które pozwoliłyby odejść od sztywnego i hierarchicznego modelu zarządzania w samorządzie w kierunku współzarządzania, tj. sieciowego świadczenia usług przez administrację publiczną i podmioty zewnętrzne, takie jak organizacje pozarządowe. Mechanizmy ewaluacji zawarte w SRPR pozwolą na wprowadzenie rozwiązań zwiększających partycypację społeczności lokalnej w procesie realizacji strategicznych działań Powiatu Radomszczańskiego. Standaryzacja i zarządzanie usługami publicznymi będą realizowane między innymi dzięki wdrożeniu technologii cyfrowych. Powyższe główne zmienne strategiczne SRPR 2020 czynią programowane działania rozwojowe dla Powiatu Radomszczańskiego koherentnymi ze SSP 2020. Szczególną spójność zidentyfikowano z następującymi celami operacyjnymi SSP 2020:

- Cel 2. Zwiększenie sprawności instytucjonalnej państwa;
- Cel 3. Skuteczne zarządzanie i koordynacja działaniami rozwojowymi;
- Cel 5. Efektywne świadczenie usług publicznych;
- Cel 7. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego.

² Uchwała nr 17 Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia strategii „Sprawne Państwo 2020”.

9. PROCEDURA MONITOROWANIA, EWALUACJI I AKTUALIZACJI SRPR 2020

9.1. CEL PROCEDURY

Celem niniejszej procedury jest określenie sposobu funkcjonowania systemu monitorowania i ewaluacji SRPR 2020. Procedura opisuje zatem schemat i tryb postępowania, wskazuje konkretne narzędzia monitoringu i ewaluacji oraz sposób pozyskiwania za ich pomocą danych, wprowadza zestaw wskaźników monitorowania, a także określa strukturę organizacyjną wraz z podziałem obowiązków pomiędzy uczestników procesu i harmonogramem pracy.

Prawidłowo skonstruowana procedura monitorowania i ewaluacji wdrażania SRPR 2020 daje szansę na realizację uwzględnionych w niej założeń w formie procesu ciągłego i dynamicznego.

9.2. RÓŻNICE MIĘDZY MONITORINGIEM A EWALUACJĄ

Integralną częścią SRPR 2020 jest monitorowanie i ewaluacja efektów jej realizacji (wdrażania). Sformułowanej raz strategii nie należy traktować jako zamkniętego dokumentu, który ma obowiązywać cały czas w niezmiennym kształcie, gdyż funkcjonująca jej postać została ukształtowana w określonych warunkach społecznych, ekonomicznych oraz politycznych, które są stanami dynamicznymi. Dlatego też osiągnięcie założonych celów wymaga systematycznego monitorowania zmian wewnętrznych oraz zewnętrznych uwarunkowań rozwoju danej jednostki, ciągłej obserwacji oraz oceny pozytywnych i negatywnych doświadczeń przy wdrażaniu strategii i opracowywania, a także wdrażania programów korygujących odstępstwa od uprzednio przyjętych planów³.

Monitorowanie można zdefiniować jako proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych w ramach strategii zadań oraz samej strategii, mający na celu zapewnienie zgodności realizacji zadań i strategii z wcześniej zatwierdzonymi jej założeniami i celami. Terminem ewaluacja nazywamy natomiast ocenę realizacji strategii rozwoju pod względem skuteczności, efektywności, użyteczności i trwałości zaplanowanych oraz wdrażanych działań zgodnych z celami zapisanymi w dokumencie⁴.

Ewaluacja jest zatem funkcjonalnie powiązana z monitoringiem, gdyż jest on podstawowym źródłem informacji (danych wtórnych) bardzo istotnych z punktu widzenia wykonujących ewaluację danej strategii. Efektywność i skuteczność funkcjonowania systemu monitoringu w dużej mierze determinuje jakość i rzetelność oraz koszt przeprowadzonych badań ewaluacyjnych⁵.

Podobieństw między monitorowaniem a ewaluacją należy się dopatrywać w tym, iż jeden i drugi proces bazuje na analizie informacji, której podstawą są wskaźniki. Podstawową różnicą jest to, że monitoring jest narzucony i obowiązkowy. Ponadto jest to proces współbieżny z harmonogramem. Ewaluacja natomiast może występować punktowo, w postaci: ex ante – oceny szacunkowej przed rozpoczęciem realizacji, mid term – przeprowadzenia nie później niż w ciągu roku następującego po zakończeniu połowy okresu realizacji oraz ex post – pełnej, przeprowadzanej najpóźniej w rok po zakończeniu realizacji. Krótkie porównanie procesu monitoringu z ewaluacją przedstawia się w następujący sposób⁶:

- monitorowanie:
- rejestrowanie postępów z prowadzonych działań,
- bieżące weryfikowanie zarówno tempa, jak i kierunku, w którym zmierza strategia;
- ewaluacja – szersze spojrzenie na strategię oraz sposób jej realizacji. Zidentyfikowanie i ocena:
- celów przedsięwzięcia,
- sposobów realizacji, zamierzonych i niezamierzonych efektów wybiegających poza czas i miejsce wdrażania strategii.

³ „System monitorowania i ewaluacji strategii. Nowotarski – nowatorski. Samorząd zorientowany projektowo”, Nowy Targ 2012, s. 17-18.

⁴ „Co to jest monitoring projektu? Co to jest ewaluacja projektu?”, dostęp online: www.poradnik.ngo.pl/x/619933 [2014-03-20].

⁵ Tamże.

⁶ B. Ledzion, „Teoria i praktyka zastosowania metod pozyskiwania danych z systemów monitoringu dla ewaluacji – sposoby weryfikacji i kontroli rzetelności i jakości danych monitoringowych”, ekspertyza przeprowadzona dla Ministerstwa Gospodarki i Pracy.

TABELA 9. RÓŻNICE MIĘDZY MONITORINGIEM I EWALUACJĄ

	Monitoring	Ewaluacja
Czym jest?	<ul style="list-style-type: none"> – proces zbierania informacji; – systematyczne badanie, które opiera się na pytaniach: czy strategia przebiega zgodnie z planem, czy udaje się osiągnąć zamierzone produkty i rezultaty?; – monitoring wykonywany jest w trakcie realizacji strategii, bada jej trzy elementy: harmonogram działań, budżet oraz zaplanowane rezultaty; – osoby odpowiedzialne za monitoring to osoby zarządzające strategią. 	<ul style="list-style-type: none"> – proces ciągły, systematyczne badanie wybranych elementów strategii; – odpowiada na pytanie: czy udało nam się osiągnąć zamierzone cele oraz w jaki sposób udało nam się je osiągnąć?; – ewaluacja wykonywana jest po wybranym elemencie strategii lub po całościowej realizacji strategii; – osoby odpowiedzialne za ewaluację to osoby zarządzające strategią (jeśli przeprowadzamy „samoewaluację” – czyli ewaluację wewnętrzną) albo wynajęta instytucja/osoba (jeśli przeprowadzamy ewaluację zewnętrzną).
Czemu służy?	<ul style="list-style-type: none"> – pozwala ocenić postępy prowadzonych działań, zweryfikować tempo i kierunek, w którym zmierza strategia; – pozwala także na bieżącą modyfikację działań, harmonogramu, budżetu – tak by w razie potrzeby móc dostosować strategię do zmieniających się warunków bądź do aktualnej sytuacji; – dane pochodzące z monitoringu są podstawą do ich wykorzystania w ewaluacji. 	<ul style="list-style-type: none"> – pozwala pomóc w zaplanowaniu kolejnych działań; – dostarcza konkretnej oceny strategii, analizując poszczególne kryteria i precyzując tym samym, jakie elementy strategii trzeba usprawnić i jak to zrobić; – dostarcza informacji niezbędnych do podjęcia decyzji; – ocenia czy i jak udało się osiągnąć zakładany cel; – dane pochodzące z ewaluacji pomagają w planowaniu kolejnych strategii, a nie stanowią krytycznej oceny naszej pracy.

Źródło: „Co to jest monitoring projektu? Co to jest ewaluacja projektu?”, dostęp online: www.poradnik.ngo.pl/x/619933 [2014-03-20]

9.3. PODSTAWOWE ZASADY MONITORINGU

Podstawą skutecznego wdrażania założeń strategii rozwoju jest system informacji o zjawiskach i procesach społeczno-gospodarczych zachodzących na obejmowanym przez nią terenie. Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w strategii pól, należy systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów. Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji strategii są zatem wyznaczone kierunki działań jej realizacji oraz wskaźniki. Istotą prowadzenia monitoringu tychże obszarów jest wyciąganie wniosków z tego, jakie zadania w określonych kierunkach zadań zostały zrealizowane. Jest nią również modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładane cele w przyszłości. Dlatego też kluczowym elementem monitorowania jest wypracowanie takich technik zbierania informacji, które będą jak najbardziej miarodajnie odzwierciedlały efektywność prowadzonych działań⁷.

Monitoring będzie zatem skutecznym narzędziem wdrażania założeń strategicznych tylko wówczas, gdy będzie kierował się następującymi zasadami⁸:

- a. zasada wiarygodności – informacja musi być wiarygodna i musi opierać się na niepodważalnych danych; niedokładne dane w systemie monitorowania oznaczają powstanie ryzyka podjęcia niewłaściwych działań korygujących;

⁷ „System monitorowania i ewaluacji strategii. Nowotarski – nowatorski. Samorząd zorientowany projektowo”, Nowy Targ 2012, s. 19.

⁸ Tamże, s. 19.

- b. zasada aktualności – informacje powinny być gromadzone, przekazywane i oceniane w sposób ciągły, który umożliwia podjęcie działań korygujących oraz stosownych korekt w momencie aktualizacji strategii;
- c. zasada obiektywności – monitorowanie prowadzone w oparciu o analizę wskaźników porównawczych daje możliwość prowadzenia obiektywnej oceny niezakłóconej subiektywnością wynikającą z przywiązania do własnych pomysłów i dążeń;
- d. zasada koncentracji na punktach strategicznych – monitorowanie powinno skupiać się przede wszystkim na tych obszarach życia społeczno-gospodarczego, w których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia największych odchyśleń, mogących wywoływać zahamowania w realizacji założeń strategii lub ich zatrzymanie;
- e. zasada realizmu – monitorowanie musi być zgodne z realiami realizowanych zadań; dana jednostka, wdrażając strategię, powinna dostrzegać przede wszystkim te elementy procesu, które świadczą o wydajności i jakości dostarczanych produktów;
- f. zasada koordynacji informacji – monitorowanie musi być prowadzone w taki sposób, aby było skoordynowane z tokiem prowadzonych prac i jednocześnie nie wpływało na ich zahamowanie oraz nie przeszkadzało w realizacji podejmowanych działań; informacje płynące z prowadzonego monitoringu powinny docierać do wszystkich zainteresowanych, tak aby umożliwić im właściwe podejmowanie decyzji mających znaczenie strategiczne;
- g. zasada elastyczności – proces monitorowania musi być bardzo elastyczny i zapewniający szybkie reagowanie na zachodzące zmiany; także w przypadku zmian i korekt należy modyfikować system oceny w sposób dostosowany do zmieniających się oczekiwań w przyszłości.

9.4. NARZĘDZIA MONITORINGOWE

Dla miarodajnej oceny realizacji przyjętych założeń strategii potrzebne są konkretne dane ilościowe o charakterze statystycznym, które po przetworzeniu powinny zostać ujęte w serie wskaźników. Dzięki tym wskaźnikom można określić poziom wyjściowy oraz stopień osiągnięcia zakładanych celów. Wyniki zapisane w postaci wskaźników czy bezwzględnych informacji statystycznych mają także duże znaczenie w procesie uzyskiwania poparcia społecznego dla wprowadzanych zmian oraz świadczenia usług. Dają one czytelny i jednoznaczny obraz sytuacji, a analiza ich wartości pozwala ocenić, na ile podejmowane działania są zgodne z zakładanymi celami⁹.

Źródłem pochodzenia danych, które stanowią zobrazowanie stopnia przyjętych w strategii założeń, mogą być: jednostka własna, informacje ogólnodostępne, jak i sfera benchmarkingu¹⁰.

Ideą mierników opartych na danych wewnętrznych jednostki jest stworzenie narzędzi do pozyskiwania wiarygodnych i miarodajnych informacji przy minimalnym zaangażowaniu jej pracowników. W tym zakresie należy korzystać z materiałów przekazywanych obowiązkowo do GUS-u, urzędu wojewódzkiego, właściwego ministerstwa itp.¹¹

Osobną grupę danych stanowią ogólnodostępne informacje publikowane w Banku Danych Lokalnych na stronach internetowych Głównego Urzędu Statystycznego. Ich pozytywną stroną jest ich zakres oraz obiektywizm, zaś negatywną ich publikacja z rocznym opóźnieniem. Mając jednakże na uwadze fakt, iż zarządzanie strategiczne jest procesem rozłożonym w czasie, należy uznać źródło GUS-u jako cenny materiał do globalnej oceny podjętych działań¹².

Kolejnym narzędziem służącym do oceny efektów realizacji strategii może być porównanie osiągniętych wyników z tymi, jakie osiągają inne jednostki. Taka sposobność może prowadzić do zidentyfikowania najlepszych wzorów, których wspólnym mianownikiem jest wydajność, gdyż benchmarking jest swojego rodzaju badaniem porównawczym polegającym na zestawianiu procesów i działań stosowanych przez własną jednostkę z tymi preferowanymi przez inne, uważane za najlepsze w danej dziedzinie, gdzie wynik niniejszej analizy służy jako podstawa doskonalenia¹³.

W oparciu o informacje własne jednostki oraz te ogólnodostępne, możliwym jest szybkie reagowanie na negatywne efekty podejmowanych działań w ramach strategii rozwoju. To, przy założeniu, iż uda się pozyskać do współpracy inne jednostki z zakresu benchmarkingu, daje szansę na dostęp do kompletu informacji zarząd-

⁹ „Uzupełnienie procedury aktualizacji i monitoringu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Koronowo 2001-2015”, Koronowo 2005, s. 16-17.

¹⁰ Tamże, s. 16-17.

¹¹ Tamże, s. 16-17.

¹² Tamże, s. 16-17.

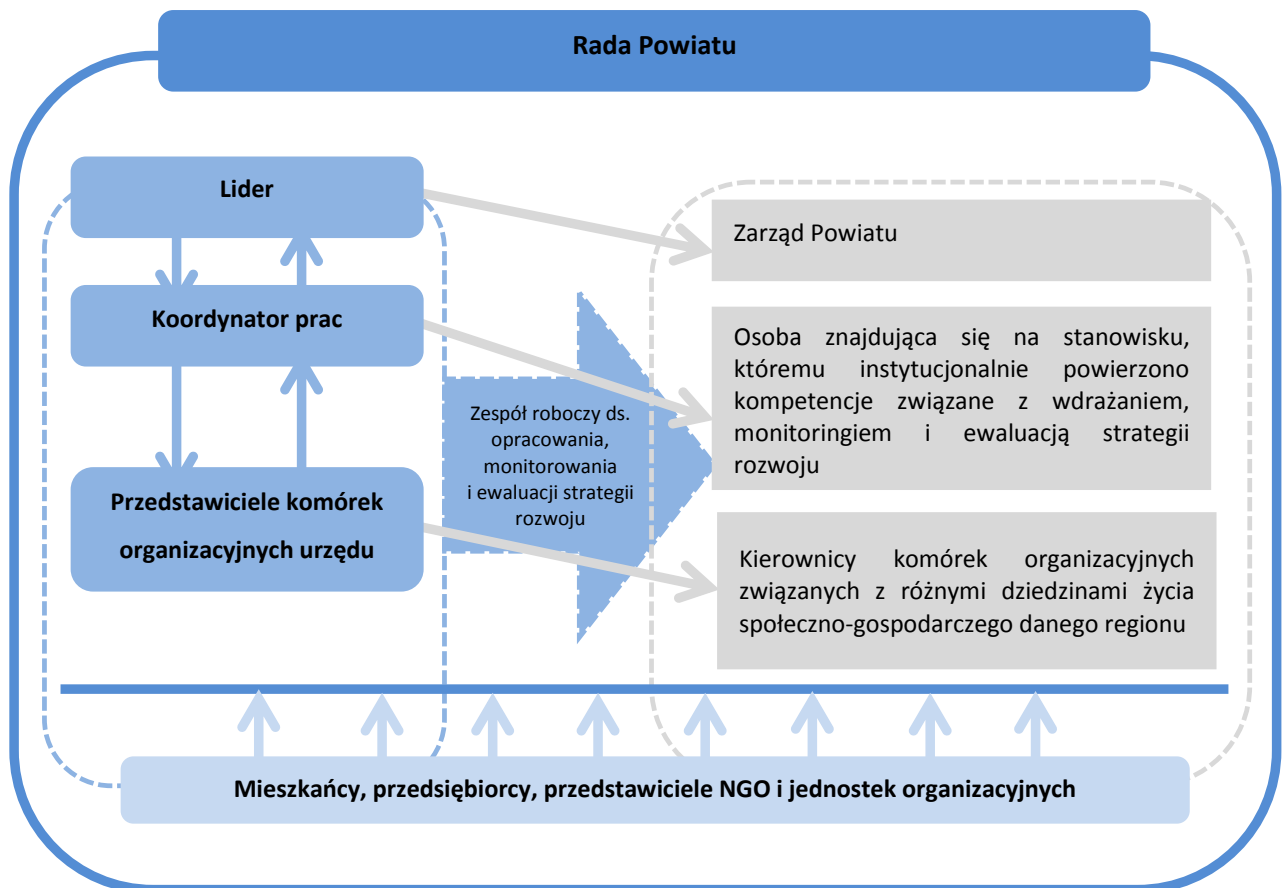
¹³ Tamże, s. 16-17.

czej umożliwiającej nie tylko ocenę wewnętrznej zmiany, ale również zobiektywizowanie pozyskanej informacji w odniesieniu do globalnej sytuacji danej jednostki¹⁴.

9.5. STRUKTURA ORGANIZACYJNA ORAZ PODZIAŁ ODPOWIEDZIALNOŚCI

Dla prowadzenia kompleksowego i szczegółowego procesu monitoringu strategii wskazane jest powołanie przez Starostę Zespołu roboczego ds. opracowania, monitorowania i ewaluacji strategii rozwoju, w którym powinni znaleźć się kierownicy wydziałów/referatów związanych z różnymi dziedzinami życia społeczno-gospodarczego powiatu. Koordynatorem prac Zespołu roboczego powinna zostać natomiast osoba znajdująca się na stanowisku, któremu instytucjonalnie powierzono kompetencje nadzorowania wdrażania i monitoringu strategii. Kierownik jednostki, powołując Zespół roboczy ds. opracowania, monitorowania i ewaluacji strategii rozwoju, powinien ustalić tryb działania zgodnie z punktem 9.7 niniejszego rozdziału. Najbardziej optymalnym rozwiązaniem jest, aby wszystkie czynności związane z procesem monitoringu strategicznego były wykonywane systematycznie – zgodnie ze specyfiką przyjętych w strategii założeń, a wnioski z ich przeprowadzania były zestawiane corocznie, najlepiej w formie raportu monitoringowego. Tak przygotowane analizy i raporty powinny zostać podane do publicznej wiadomości po pozytywnym zaopiniowaniu przez Zarząd Powiatu¹⁵.

RYСУNEK 1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA PROCESU MONITORINGU SRPR 2020

Źródło: Opracowanie własne

Aby proces opracowywania, monitorowania i ewaluacji SRPR 2020 przebiegał bez problemów, a jego efekt był zgodny z oczekiwaniami, to oprócz opracowania struktury organizacyjnej procesu niezbędne jest określenie i opisanie modelu współpracy zawierającego dokładny opis ról, funkcji i zadań poszczególnych jego członków:

¹⁴ Tamże, s. 16-17.

¹⁵ Tamże, s. 16-17.

RADA:

1. właściwa komisja Rady opiniuje projekt uchwały zatwierdzającej aktualizację SRPR 2020;
2. uchwała aktualizację SRPR 2020;
3. przyjmuje śródkresowy i końcowy Raport o stanie realizacji SRPR 2020.

LIDER:

1. wyznacza do Zespołu roboczego ds. opracowania, monitorowania i ewaluacji strategii rozwoju poszczególnych przedstawicieli komórek organizacyjnych urzędu odpowiedzialnych za realizację zadań ujętych w SRPR 2020 oraz ich systematyczny monitoring i ewaluację zgodnie z zapisami niniejszej procedury;
2. powołuje Zespół roboczy ds. opracowania, monitorowania i ewaluacji strategii rozwoju i przewodniczy jego obradom;
3. zatwierdza procedurę monitorowania, ewaluacji i aktualizacji SRPR 2020;
4. nadzoruje proces monitorowania, ewaluacji, aktualizacji SRPR 2020;
5. opiniuje i zatwierdza Raporty o stanie realizacji SRPR 2020;
6. przedstawia do publicznej wiadomości Raporty o stanie realizacji SRPR 2020.

KOORDYNATOR PRAC:

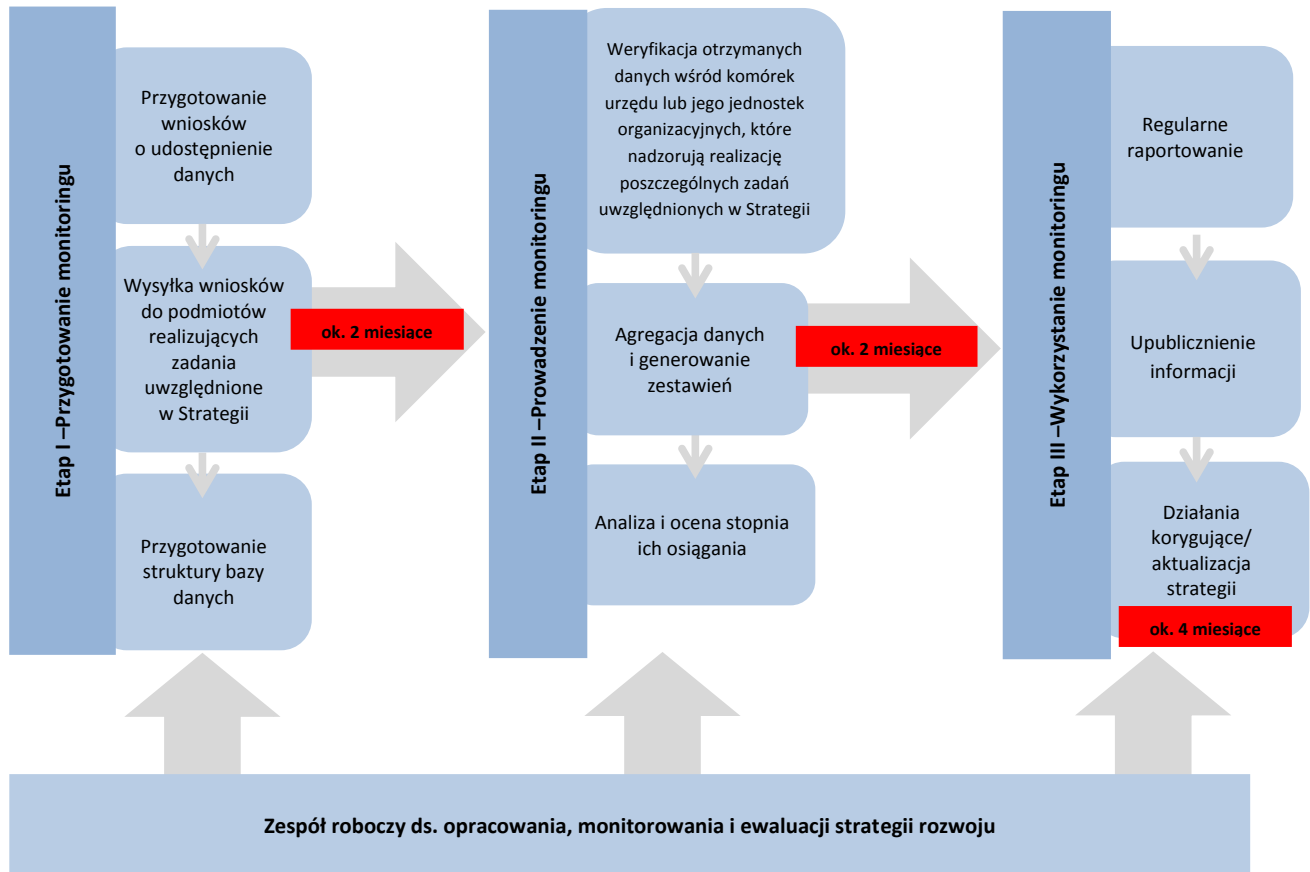
1. odpowiada za obsługę administracyjną procesu monitoringu, ewaluacji i aktualizacji SRPR 2020;
2. koordynuje prace związane z monitoringiem, ewaluacją i aktualizacją dokumentu strategicznego;
3. informuje Lidera o zaobserwowanych opóźnieniach i nieprawidłowościach w realizacji zadań i działań SRPR 2020;
4. podaje do publicznej wiadomości (poprzez zamieszczenie na stronie internetowej urzędu) analizy i raporty powstałe w toku monitorowania i ewaluacji realizacji SRPR 2020.

PRZEDSTAWICIELE KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH URZĘDU:

1. wdrażają procedurę monitorowania i ewaluacji SRPR 2020, w razie potrzeby dokonują aktualizacji i zmian procedury;
2. biorą czynny udział w procesie monitorowania, ewaluacji i aktualizacji SRPR 2020;
3. w porozumieniu z realizatorami zadań wskazanych w SRPR 2020 monitorują postępy w jej realizacji;
4. informują odpowiednie komórki organizacyjne urzędu oraz jednostki organizacyjne i inne podmioty będące realizatorami zadań wskazanych w SRPR 2020 o terminie przekazywania danych o postępie realizacji tychże zadań oraz wartości wskaźników monitoringowych;
5. pozyskują, gromadzą i analizują dane w zakresie monitorowania, ewaluacji i aktualizacji SRPR 2020;
6. przygotowują informacje i raporty służące monitorowaniu i ewaluacji postępów realizacji SRPR 2020, przedstawiają je do zatwierdzenia Koordynatorowi, a Koordynator Liderowi i Radzie do zatwierdzenia;
7. analizują i uwzględniają w przygotowanych opracowaniach ewentualne uzasadnione uwagi zgłaszane przez mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli NGO, jednostek organizacyjnych lub innych podmiotów, na które Strategia rozwoju lokalnego ma wpływ.

Tak wyznaczony Zespół zajmujący się Strategią rozwoju lokalnego powinien współpracować w tym zakresie ze sobą w oparciu o niżej wskazany schemat postępowania, w ramach którego szczegółowy plan działania został opisany w punkcie 9.7 niniejszego rozdziału.

SCHEMAT PROCESU MONITORINGU SRPR 2020

Prawidłowo przeprowadzony proces monitoringu strategicznego w oparciu o wyżej wskazany schemat postępowania powinien przynieść korzyści w postaci¹⁶:

- pozyskiwania danych pozwalających dokonać oceny postępu w realizacji strategii i jej wpływu na rozwój jednostki;
- efektywnej realizacji zadań zapisanych w strategii;
- osiągnięcia założonych rezultatów;
- identyfikacji ewentualnych opóźnień lub nieprawidłowości w realizacji zadań i działań;
- podejmowania działań naprawczych;
- wyciągania wniosków z systematycznie prowadzonego procesu monitorowania dokumentu strategicznego, które mogą być podstawą do aktualizacji obowiązującej strategii;
- wyciągania wniosków z prowadzonego monitoringu, które mogą być również podstawą do przyjęcia założeń rozwoju strategicznego w następnym okresie.

Aby to wszystko było możliwe, Zespół roboczy powinien w corocznie przygotowywanych raportach monitoringowych z efektów realizacji strategii, poddawać weryfikacji¹⁷:

- efektywność wdrażania strategii rozwoju (czy nakłady czasowe, ludzkie i finansowe włożone w realizację działań są adekwatne do otrzymanych efektów);
- skuteczność (czy realizowane działania przyczyniają się do osiągnięcia wyznaczonych celów);
- adekwatność (odpowiedniość) (czy realizowane działania są adekwatne do potrzeb).

Wyniki z przygotowanych, w oparciu o wyżej wskazane zasady, corocznych raportów monitoringowych powinny stanowić podstawę ewaluacji przyjętych w strategii założeń, gdyż monitorowanie to sposób mierzenia tego, co się dzieje, natomiast ewaluacja pozwala nam stwierdzić, co to oznacza.

¹⁶ „Procedura monitorowania Strategii rozwoju Opola w latach 2012-2020”, Opole 2013.

¹⁷ „Uzupełnienie procedury aktualizacji i monitoringu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Koronowo 2001-2015”, Koronowo 2005, s. 16-17.

Zgodnie z podziałem według kryterium momentu przeprowadzania badania wyróżniamy następujące rodzaje ewaluacji¹⁸:

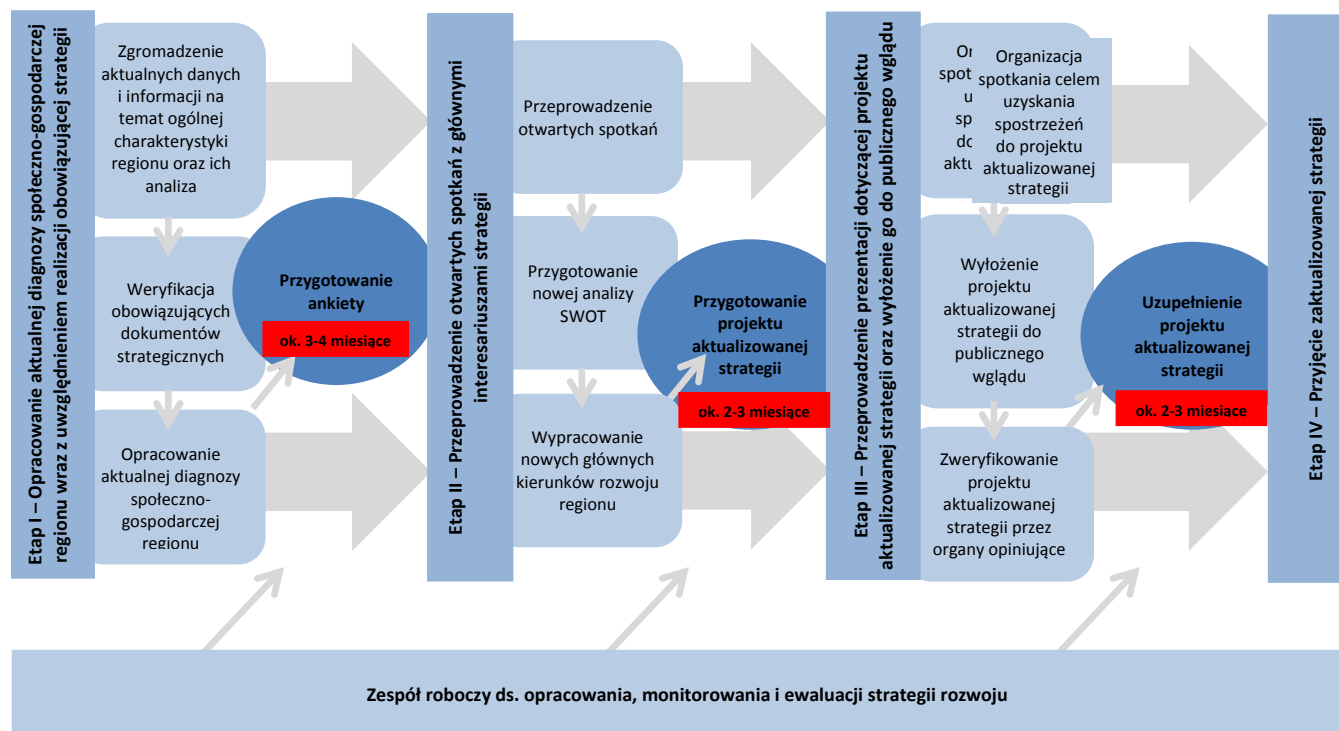
- ewaluacja ex-ante – przeprowadzana jest w fazie wstępnej, gdy dokonywana jest analiza przyjętych rozwiązań pod kątem potencjalnej zdolności osiągnięcia efektów i poprawności konstrukcji wszystkich elementów projektu,
- ewaluacja mid-term – przeprowadzana jest w połowie okresu funkcjonowania, będąc narzędziem służącym podnoszeniu jakości oraz trafności programowania, z uwagi na fakt, iż daje możliwość modyfikowania pewnych założeń programu w trakcie jego realizacji, w przypadku gdy okaże się, że zmiana warunków społeczno-gospodarczych spowodowała dezaktualizację diagnozy, która była punktem wyjścia dla realizowanego programu,
- ewaluacja ex-post – po zakończeniu wdrożenia.

Raporty monitoringowe, a także opracowane na ich podstawie raporty ewaluacyjne przyjętych w strategii założeń, powinny stanowić punkt wyjścia do aktualizacji strategii pod koniec okresu na jaki została ona opracowana, uwzględniającej bieżącą sytuację danej jednostki oraz jej nowe potrzeby. Jednocześnie należy przy tym zaznaczyć, iż każdy program realizacji strategii zawierający listę zadań do wykonania i projekty realizacyjne należy traktować jako dokument otwarty z możliwością jego sukcesywnego uzupełniania.

Tym samym z uwagi na fakt, iż raz sformułowane strategie należy systematycznie dostosowywać do stale zmieniających się uwarunkowań, zachodzi potrzeba aktualizacji ich treści i struktury, które ulegają zmianie zarówno w kontekście instytucjonalnym, jak i społeczno-gospodarczym. Zasadnicze znaczenie mają zmiany, jakie zachodzą w polityce krajowej oraz unijnej w zakresie celów, sposobu ich definiowania, a także sposobu ich operacjonalizacji. Aktualizacja strategii musi zatem następować w kontekście wydłużenia horyzontu czasowego, uaktualnienia diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz analizy SWOT, poddania weryfikacji celów, wskaźników, a dalej zadań, dalszej koncentracji i bardziej adekwatnego powiązania z bieżącym ustawodawstwem krajowym i unijnym oraz polskimi i unijnymi dokumentami strategiczno-programowymi, stworzenia nowych ram finansowych czy przeglądu systemu realizacji i monitorowania strategii¹⁹.

Optymalny schemat procesu aktualizacji SRPR 2020 przedstawia poniższy diagram:

SCHEMAT PROCESU AKTUALIZACJI SRPR 2020

¹⁸ W. Dziemianowicz, K. Szmigiel-Rawska, P. Nowicka, A. Dąbrowska, „Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej”, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012, s. 22.

¹⁹ „System monitorowania i ewaluacji strategii. Nowotarski – nowatorski. Samorząd zorientowany projektowo”, Nowy Targ 2012, s. 17-18.

9.6. TERMINY

Terminy dotyczące przekazywania dokumentów, stanowiących narzędzia monitoringu i ewaluacji, uczestnikom procesu przedstawia poniższa tabela.

TABELA 10. TERMINY DOTYCZĄCE PRZEKAZYWANIA DOKUMENTÓW, STANOWIĄCYCH NARZĘDZIA MONITORINGU I EWALUACJI, UCZESTNIKOM PROCESU²⁰

Dokument	Częstotliwość opracowywania	Uczestnicy procesu monitorowania, ewaluacji i aktualizacji realizacji SRPR 2020			Podanie informacji do publicznej wiadomości
		Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu i Koordynator prac	Lider	Rada	
Raport monitoringowy o stanie realizacji SRPR 2020 (zatwierdza Zarząd Powiatu)	Jednorazowo, każdego roku obowiązująca Strategii	do kwietnia roku następującego po okresie monitorowania	maj	–	maj / czerwiec
Śródkresowy raport monitoringowo-ewaluacyjny o stanie realizacji SRPR 2020 (zatwierdza Rada Powiatu)	Jednorazowo, nie później niż w ciągu roku następującego po zakończeniu połowy okresu realizacji Strategii	do października roku następującego po okresie ewaluacji	listopad	grudzień	grudzień
Końcowy raport monitoringowo-ewaluacyjny o stanie realizacji SRPR 2020 (zatwierdza Rada Powiatu)	Jednorazowo, najpóźniej w I połowie 2020 r.	do czerwca 2020 r.	czerwiec	lipiec	lipiec

Źródło: Opracowanie własne

Monitoring realizacji SRPR 2020 oparty jest zazwyczaj m.in. na danych własnych pochodzących z poszczególnych komórek urzędu lub jego jednostek organizacyjnych oraz pomocniczo na danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (w formie roczników statystycznych, biuletynów statystycznych ukazujących się kwartalnie oraz komunikatów o sytuacji społeczno-gospodarczej ukazujących się miesięcznie). Z uwagi na prace służb statystycznych i częstotliwość ukazywania się wyników, monitoring strategii odbywa się w trybie rocznym, uwzględniającym opóźnienie wynikające z czasu publikacji danych statystycznych, gdzie ostateczny raport z jego przeprowadzenia powinien być upubliczniony w maju/czerwcu każdego następnego roku po okresie monitoringu.

Z kolei w połowie okresu realizacji strategii, powinna zostać wykonana analiza pól strategicznych oraz ewaluacja śródkresowa (mid-term), z przeprowadzenia której ostateczny raport powinien być upubliczniony w grudniu następnego roku, którego ewaluacja dotyczy. Natomiast w ostatnim roku obowiązowania SRPR 2020 powinna nastąpić ewaluacja końcowa (ex-post), z przeprowadzenia której ostateczny raport powinien być upubliczniony w lipcu 2020 roku. Wyniki przedstawione w niniejszym raporcie powinny stanowić podstawę aktualizacji strategii na kolejne lata.

9.7. SZCZEGÓŁOWY OPIS POSTĘPOWANIA

Szczegółowy opis postępowania, o którym mowa w rozdziale 9., dotyczy wyłącznie istotnych zmian w zakresie pól strategicznych i operacyjnych SRPR 2020. W przypadku innych zmian dokumentu (nie mających znaczenia strategicznego), należy zastosować uproszczoną procedurę aktualizacji.

Szczegółowy plan przygotowywania Roczego raportu monitoringowego o stanie realizacji SRPR 2020 powinien być przedkładany Zarządowi Powiatu przy zachowaniu niżej wskazanej ścieżki postępowania:

²⁰ Pierwszy monitoring zostanie przeprowadzony za okres od momentu przyjęcia SRPR 2020 do 31.12.2015 r.

TABELA 11. SZCZEGÓŁOWY PLAN POSTĘPOWANIA W RAMACH PRZYGOTOWANIA ROCZNEGO RAPORTU MONITORINGOWEGO

Lp.	Realizator	Opis czynności	Termin
1	Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu	<p>Sporządzają pisemny wniosek do realizatorów zadań wskazanych w <i>SRPR 2020</i> o przekazanie informacji o postępie rzeczowym i finansowym tychże zadań oraz wartości wskaźników osiągniętych w danym roku kalendarzowym zgodnie ze wzorem określonym w dokumencie „Procedura monitorowania i ewaluacji Strategii rozwoju Powiatu Radomszczańskiego”.</p> <p>Wniosek zawiera miejsce na wskazanie zadań oraz przypisanych im wskaźników, za nadzór nad realizacją których odpowiedzialna jest dana komórka organizacyjna urzędu lub jego jednostki organizacyjna.</p>	Luty każdego kolejnego roku obowiązywania Strategii.
2	Koordinator prac	Podpisuje wniosek.	Niezwłocznie.
3	Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu	Przekazują wnioski realizatorom zadań wskazanych w Strategii.	Niezwłocznie.
4	Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu	Dodatkowo pozyskują informacje od mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli NGO, jednostek organizacyjnych lub innych podmiotów, na które Strategia rozwoju lokalnego ma wpływ, zgodnie ze schematem procesu monitoringu zawartym w niniejszej procedurze.	Styczeń-luty każdego następnego roku obowiązywania Strategii.
5	Podmioty realizujące zadania wskazane w <i>SRPR 2020</i>	Przekazują sporządzone informacje we wnioskach do Zespołu roboczego ds. opracowania, monitorowania i ewaluacji strategii rozwoju (drogą elektroniczną lub pisemnie).	14 dni od daty otrzymania wniosku.
6	Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu	<p>W przypadku wątpliwości co do pozyskanych informacji lub przekazania informacji niepełnych zwracają się z prośbą o ich uzupełnienie.</p> <p>Na podstawie informacji przekazanych przez realizatorów zadań wskazanych w Strategii, a także informacji od mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli NGO, jednostek organizacyjnych lub innych podmiotów, na które Strategia rozwoju lokalnego ma wpływ, przygotowują roczny <i>Raport o stanie realizacji Strategii</i> zawierający informacje na temat przebiegu realizacji zadań ujętych w Strategii oraz wartości osiągniętych w danym roku wskaźników (produktu i rezultatu), zgodnie ze schematem procesu monitoringu zawartym w niniejszej procedurze i przekazuje go Koordynatorowi prac.</p>	Marzec-kwiecień każdego następnego roku obowiązywania Strategii.
7	Koordinator prac	Przedstawiają roczny <i>Raport o stanie realizacji Strategii</i> Liderowi.	Pierwsza połowa maja każdego następnego roku obowiązywania Strategii.
8	Lider	Opiniuje przedłożony materiał	Po otrzymaniu <i>Raportu</i> .
9	Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu	W razie konieczności uzupełniają materiał/uwzględniają uwagi wniesione przez Lidera oraz ponownie przekazują mu do zaopiniowania.	Niezwłocznie po otrzymaniu uwag.

10	Lider	Zatwierdza roczny <i>Raport o stanie realizacji Strategii</i> .	Po otrzymaniu uzupełnionego <i>Raportu</i> – jednak nie później niż do końca maja każdego następnego roku obowiązywania Strategii.
11	Koordynator prac	Umieszcza zatwierdzoną wersję <i>Raportu</i> na stronie internetowej urzędu	Niezwłocznie po zatwierdzeniu przez Zarząd Powiatu – jednak nie później niż do końca czerwca każdego następnego roku obowiązywania Strategii.
12	Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu	Sporządzają propozycję działań korygujących założenia Strategii.	Wrzesień-październik każdego następnego roku obowiązywania Strategii.
13	Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu	Przedstawiają propozycję działań korygujących założenia Strategii Koordynatorowi prac, a Koordynator – Liderowi.	Pierwszy tydzień listopada każdego następnego roku obowiązywania Strategii.
14	Lider	Opiniuje przedłożony materiał.	Po otrzymaniu propozycji działań korygujących.
15	Przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędu	W razie konieczności uzupełniają materiał/ uwzględniają uwagi wniesione przez Lidera oraz ponownie przekazują mu do zaopiniowania.	Niezwłocznie po otrzymaniu uwag.
16	Lider	Zatwierdza propozycję działań korygujących założenia Strategii.	Po otrzymaniu uzupełnionych propozycji działań korygujących – jednak nie później niż do końca listopada każdego następnego roku obowiązywania Strategii.
17*	Koordynator prac	Przekazuje zatwierdzony przez Lidera dokument w celu wprowadzenia na właściwą komisję, a następnie na sesję Rady zgodnie z ramowym planem sesji Rady na dany rok.	14 dni przed planowaną właściwą komisją oraz sesją Rady.
18*	Rada	Przyjmuje propozycję działań korygujących założenia Strategii.	W trakcie sesji Rady.
19*	Koordynator prac	Umieszcza zatwierdzoną wersję propozycji działań korygujących założenia Strategii opublikowanych na stronie internetowej urzędu.	Niezwłocznie po sesji – jednak nie później niż do końca grudnia każdego następnego roku obowiązywania Strategii.

Źródło: Opracowanie własne

* Punkty: 17, 18 i 19 mają zastosowanie wyłącznie dla Śródkresowego i Końcowego raportu monitoringowo-ewaluacyjnego o stanie realizacji SRPR 2020, zatwierdzanych przez Radę Powiatu.

Dla Śródkresowego i Końcowego raportu monitoringowo-ewaluacyjnego o stanie realizacji SRPR 2020 szczegółowy plan postępowania powinien przedstawiać się w analogiczny sposób, z dostosowaniem ram czasowych niniejszej procedury do faktu, iż te raporty przedkładane są Radzie Powiatu a nie Zarządowi.

ZAŁĄCZNIK NR 1. SYTUACJA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA POWIATU RADOMSzcZAŃSKIEGO

1.1. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

1.1.1. POŁOŻENIE

Powiat Radomszczański położony jest w centrum Polski, w południowej części województwa łódzkiego. Obejmuje teren 14 gmin, w tym:

- jedną gminę miejską z siedzibą w Radomsku,
- dwie gminy miejsko-wiejskie: Kamieński i Przedbórz,
- 11 gmin wiejskich: Dobryszycy, Gidle, Gomunice, Kobbiele Wielkie, Kodrąb, Lgota Wielka, Ładzice, Masłowice, Radomsko, Wielgomłyny, Żytno.

MAPA 1. POŁOŻENIE POWIATU RADOMSzcZAŃSKIEGO ORAZ PODZIAŁ NA GMINY

Źródło: www.radomszczanski.pl

Powiat radomszczański graniczy z 5 innymi powiatami:

- od północy z powiatem piotrkowskim,
- od wschodu z włoszczowskim,
- od południa z częstochowskim,
- od zachodu z pajęczańskim,
- od północnego zachodu z bełchatowskim.

Na terenie powiatu znajduje się 211 sołectw oraz 361 miejscowości (łącznie z miastami). Siedzibą władz powiatowych jest Radomsko. Odległości miasta powiatowego od strategicznych ośrodków miejskich (w linii prostej) wynoszą odpowiednio:

- Częstochowa – 36 km
- Łódź – 77 km
- Kielce – 108 km
- Katowice – 114 km
- Warszawa – 169 km

1.1.2. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ

Powiat radomszczański zajmuje powierzchnię geodezyjną 144 257 ha (1443 km²) i jest zamieszkiwany przez 116 881 osób (51% mieszkańców stanowią kobiety).

TABELA 12. LICZBA LUDNOŚCI I POWIERZCHNIA POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO, WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO I POLSKI (STAN NA GRUDZIEŃ 2012 R.)

	Powiat Radomszczański	Woj. łódzkie	Polska
Liczba ludności	116 881	2 524 651	38 533 299
Powierzchnia [km ²]	1443	18 219	312 679

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

Liczba ludności powiatu stanowi 4,6% ludności województwa łódzkiego i 0,3% ludności Polski. Powierzchnia powiatu stanowi 7,9% powierzchni województwa i 0,5% powierzchni kraju. W poniższej tabeli przedstawiony został podział powierzchni, liczby ludności, sołectw i miejscowości na poszczególne gminy leżące na terenie powiatu radomszczańskiego.

TABELA 13. POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ, LICZBA SOŁECTW I MIEJSCOWOŚCI POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO (STAN NA GRUDZIEŃ 2012 R.)

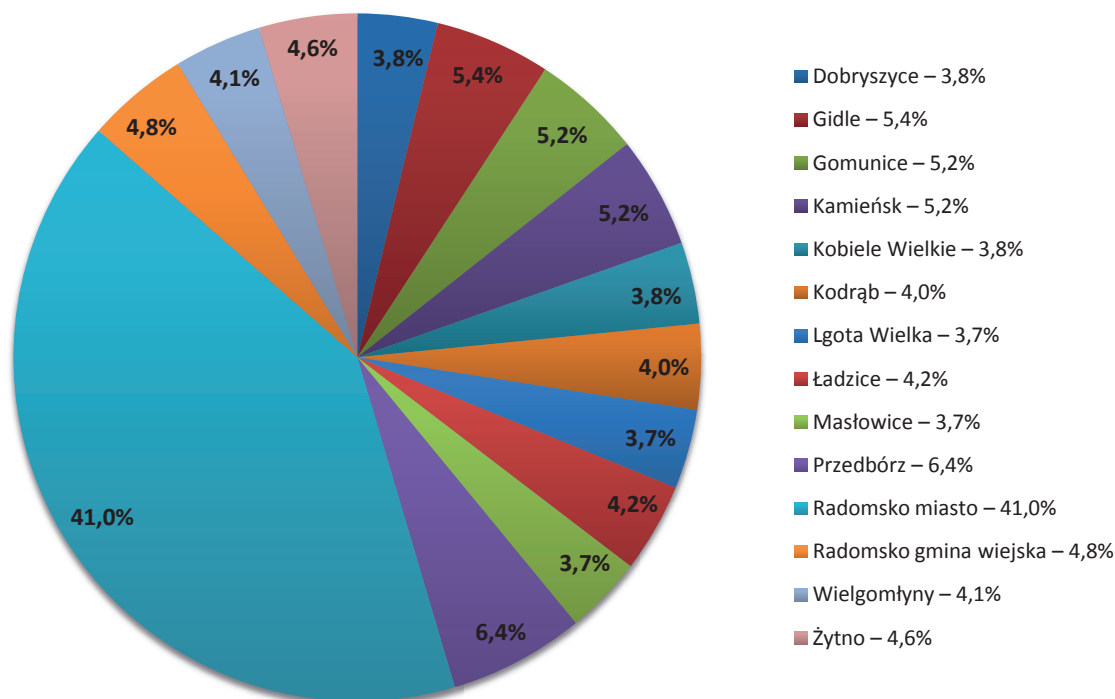
Gmina	Powierzchnia [ha]	Ludność * [os]	Liczba sołectw	Liczba miejscowości
Dobryzycze	5082	4398	12	16
Gidle	11 598	6360	21	35
Gomunice	6245	6021	10	20
Kamieńsk	9644	6122	13	28
Kobiele Wielkie	10 172	4487	20	30
Kodrąb	10 583	4700	19	28
Lgota Wielka	6307	4368	9	10
Ładzice	8277	4905	11	17
Masłowice	11 597	4274	17	32
Przedbórz	18 970	7455	28	56
Radomsko miasto	5143	47 947	0	1
Radomsko gmina wiejska	8563	5634	9	20
Wielgomłynny	12 315	4811	18	31
Żytno	19 761	5399	27	37
Powiat razem	144 257	116 881	214	361

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

* Ogół osób zameldowanych na pobyt stały w danej jednostce administracyjnej i faktycznie tam zamieszkałych oraz osób przebywających czasowo i zameldowanych w tej jednostce administracyjnej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Największą powierzchnię zajmują gminy: Żytno (19 761 ha, czyli 13,7% ogólnej powierzchni Powiatu Radomszczańskiego) i Przedbórz (18 970 ha, 13,1%), a najmniejszą – gmina Dobryczyce (5082 ha, 3,5%) i miasto Radomsko (5143 ha, 3,6%). Ogółem, tereny wiejskie zajmują 137 307 ha (95,2%), a tereny miejskie – 6 950 ha (4,8%). Gęstość zaludnienia w Powiecie Radomszczańskim jest stała i wynosi 81 osób/km².

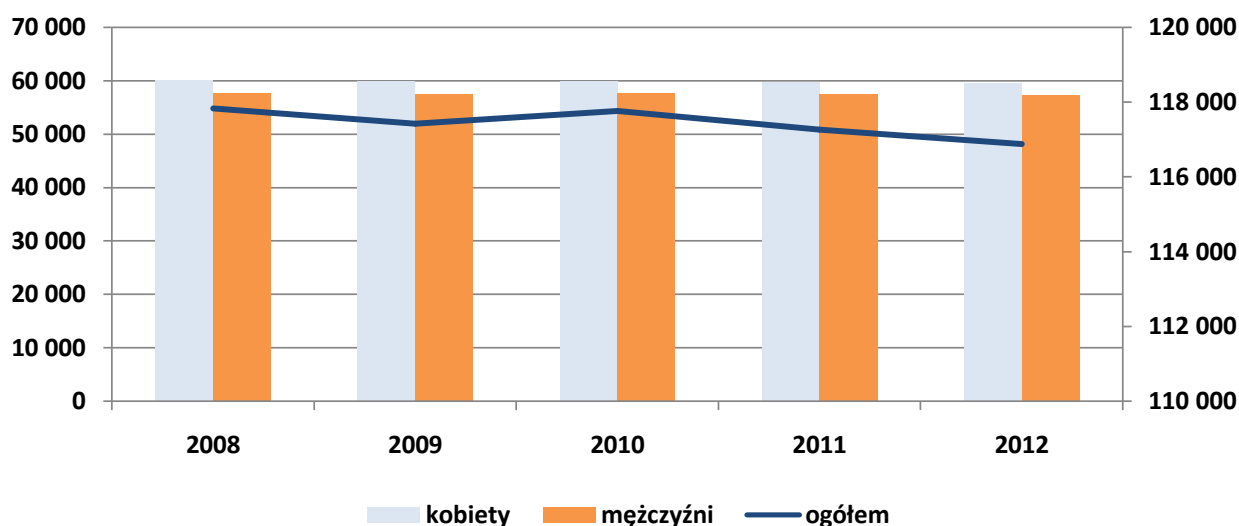
WYKRES 1. UDZIAŁ LUDNOŚCI GMIN W OGÓLNEJ LICZBIE LUDNOŚCI POWIATU RADOMSZZAŃSKIEGO (STAN NA GRUDZIEŃ 2012 R.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

Największa liczba ludności zamieszkuje miasto Radomsko (47 947 osób, co stanowi 41% wszystkich mieszkańców Powiatu Radomszczańskiego) oraz gminę Przedbórz (7455 osób, 6,4% ogółu mieszkańców). Najmniej zaludnioną gminą jest gmina Masłowice (4274 osób, 3,7% ogółu mieszkańców). Zmiany liczby ludności Powiatu Radomszczańskiego przedstawia wykres.

WYKRES 2. LICZBA LUDNOŚCI W POWIECIE RADOMSZZAŃSKIM (OD GRUDNIA 2008 R. DO GRUDNIA 2012 R.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

Jak pokazano na powyższym wykresie, liczba ludności Powiatu Radomszczańskiego od 2008 roku ciągle spada. Dotyczy to zarówno mężczyzn, jak i kobiet. Zjawisko to jest związane z ujemnym poziomem przyrostu naturalnego oraz ujemnym saldem migracji wewnętrznych i zagranicznych.

TABELA 14. WSKAŹNIK PRZYROSTU NATURALNEGO I SALDA MIGRACJI POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO (OD GRUDNIA 2008 R. DO GRUDNIA 2012 R.)

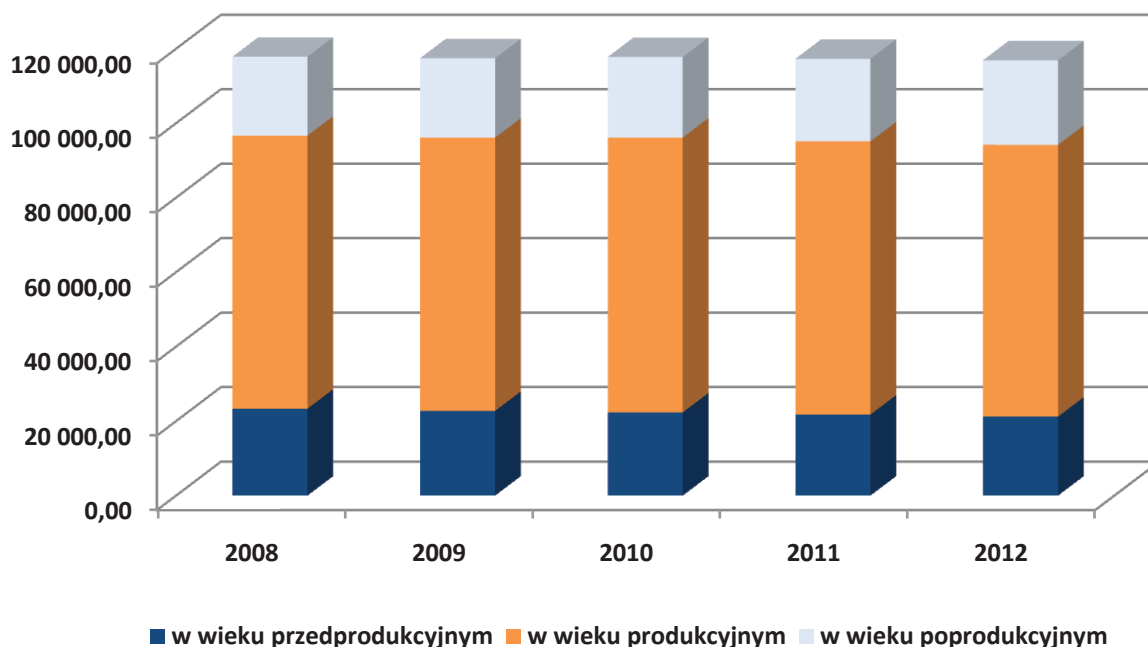
Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
przyrost naturalny	-1,5	-2,5	-3,1	-3	-2,6
saldo migracji wewnętrznych	-185	-58	-228	-124	-145
saldo migracji zagranicznych	-28	1	-18	-19	-33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

W powiecie radomszczańskim widoczny jest niż demograficzny, co oznacza, że społeczeństwo ma tendencję starzejącą. Dla Powiatu nie jest to korzystna sytuacja. Jedynie w gminie Kodrąb w 2012 r. odnotowano dodatni przyrost naturalny (1,3). Najniższy przyrost naturalny odnotowano w gminie Gidle (-6,4), Żytno (-4,6) oraz Przedbórz (-3,4). W pozostałych gminach był on również ujemny, ale jego wartości nie były aż tak niskie (przyrost naturalny kształtował się w granicach od -0,9 do -2,9).

W ostatnim czasie zauważalne są emigracje zagraniczne oraz migracje wewnętrzne (w tym również ludzi młodych), które nasilają się z powodu braku atrakcyjnych miejsc pracy.

WYKRES 3. STRUKTURA WIEKOWA LUDNOŚCI POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO (OD GRUDNIA 2008 R. DO GRUDNIA 2012 R.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

Spółeczność powiatu jest stosunkowo młoda. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 66%, a 15% stanowi ludność w wieku przedprodukcyjnym. Pozostała część – 19% – przypada w udziale ludności w wieku poprodukcyjnym. Struktura wiekowa mieszkańców wskazuje na niepokojące zjawisko starzenia się społeczeństwa, widoczne zresztą w całym kraju.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym w powiecie radomszczańskim przypada 60,2 osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym). Odpowiedni wskaźnik obciążenia demograficznego dla województwa łódzkiego wynosi 59 osób, a dla Polski 56,6 osób.

1.1.3. GMINY POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO²¹

Miasto Radomsko

- informacje ogólne – miasto powiatowe położone w centralnej Polsce, liczba osób zameldowanych wynosi prawie 48 tys.;
- komunikacja – najważniejszym korytarzem komunikacyjnym w mieście są drogi krajowe nr 42 (DK 42) i droga krajowa nr 91 (DK 91); DK 42 łączy się z drogą krajową nr 1, będącą częścią budowanej autostrady A1 (Gdańsk–Łódź–Częstochowa–Gliwice–Gorzyczki); przez miasto przebiega także linia kolejowa Katowice–Warszawa;
- gospodarka – na terenie miasta znajduje się Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna – podstrefa Radomsko oraz Radomszczańska Strefa Ekonomiczna – tereny inwestycyjne Radomsko. Miasto ma charakter przemysłowy ze względu na dużą liczbę położonych na jego terenie zakładów przemysłowych;
- cechy specyficzne – Miasto prowadzi bardzo rozbudowaną działalność kulturalną, przede wszystkim w ramach Miejskiego Domu Kultury, Miejskiej Biblioteki Publicznej i Muzeum Regionalnego im. Stanisława Sankowskiego.

Gmina Kamieńsk

- informacje ogólne – gmina położona jest w północnej części powiatu radomszczańskiego w dorzeczu Widawki – dopływu Warty oraz częściowo Pilicy; gmina zajmuje obszar ponad 9 600 ha; w gminie zameldowanych jest około 6 100 osób;
- komunikacja – przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 1 (DK 1) łącząca Śląsk, Warszawę, Łódź i Gdańsk; jak również linia kolejowa relacji Śląsk–Warszawa;
- gospodarka – dominuje rolnicza działalności gospodarcza, ponadto jej mieszkańcy znajdują pracę w zakładach przemysłu rolnego i spożywczego;
- cechy specyficzne – w krajobrazie gminy dominuje masywne wzniesienie, które jest pozostałością po kopalni odkrywkowej *Bełchatów*, nazwane *Górq Kamieńsk*; jest to miejsce lokalizacji farmy wiatrowej, dodatkowo na zboczach wzniesienia funkcjonuje nartostrada.

Gmina Przedbórz

- informacje ogólne – położona jest we wschodniej części powiatu radomszczańskiego w dolinie rzeki Pilicy u podnóża Gór Świętokrzyskich, w otoczeniu Przedborskiego Parku Krajobrazowego; powierzchnia gminy obejmuje obszar prawie 19 000 ha, na terenie gminy zameldowanych jest około 7 500 osób;
- komunikacja – przez gminę przebiega droga krajowa nr 42 (DK 42);
- gospodarka – w lokalnej gospodarce dominuje rolnictwo oraz produkcja żywności, relatywnie rozwinięty jest także przemysł przetwórstwa drzewnego oraz leśnictwo; w ostatnich latach rozwija się także branża turystyczna, w tym agroturystyka.

Gmina Dobryzycze

- informacje ogólne – gmina położona jest w północnej części powiatu radomszczańskiego; zajmuje powierzchnię prawie 5100 ha, w gminie zameldowanych jest blisko 4400 osób;
- komunikacja – przez gminę przebiega droga krajowa nr 1 (DK 1);
- gospodarka – na terenie gminy rozwija się branża turystyczna, głównie w dorzeczu rzek Kręcica i Widawka; dominuje produkcja rolna, a miejsca pracy generowane są także przez zakłady przemysłowe.

Gmina Gidle

- informacje ogólne – gmina położona jest na południe od Radomska; obejmuje obszar prawie 11 600 ha; na terenie gminy zameldowanych jest blisko 6400 osób;
- komunikacja – przez gminę przebiega droga krajowa nr 91 (DK 91);
- gospodarka – dominuje rolnicza działalności gospodarcza, coraz większego znaczenia nabiera turystyka kulturowa, w tym sakralna;
- cechy specyficzne – gmina słynie przede wszystkim z zabytków sakralnych; główną atrakcją jest kościół przebudowany w XVII wieku, zaliczany do najstarszych zabytków sakralnych w Polsce.

Gmina Gomunice

- informacje ogólne – gmina położona jest w północnej części powiatu radomszczańskiego w dorzeczu Widawki, będącego dopływem Warty; gmina zajmuje obszar blisko 6250 ha, a liczba osób zameldowanych wynosi ponad 600;

²¹ Dane Głównego Urzędu Statystycznego – stan na grudzień 2012 r.

- komunikacja – przez gminę przebiega droga krajowa nr 91 (DK 91);
- gospodarka – dominuje branża rolnicza oraz rolno-spożywcza, na terenie gminy są także zlokalizowane zakłady przemysłowe.

Gmina Kobile Wielkie

- informacje ogólne – gmina położona jest w niewielkiej odległości od Radomska; zajmuje blisko 10 200 ha, zameldowanych jest 4 500 osób;
- gospodarka – dominują przedsiębiorstwa sektora rolnego, w tym działające w formie spółdzielni rolniczych;
- komunikacja – gmina położona jest w znacznej odległości od istotnych korytarzy transportowych, o poziomie i jakości transportu drogowego decyduje sieć dróg powiatowych i gminnych;
- cechy specyficzne – w gminie prężnie rozwija się działalność kulturalna, którą prowadzi głównie Wiejski Dom Kultury.

Gmina Kodrąb

- informacje ogólne – gmina położona jest między Radomskiem a Przedborzem; zajmuje powierzchnię blisko 10600 ha, w gminie zameldowanych jest około 4700 mieszkańców;
- komunikacja – przez gminę przebiega droga krajowa nr 42 (DK 42);
- gospodarka – gmina ma charakter typowo rolniczy, dominuje produkcja rolno-spożywcza; w południowej części gminy zlokalizowane są tereny atrakcyjne rekreacyjnie, toteż możliwy jest rozwój turystyki;
- cechy specyficzne – na terenie gminy znajduje się korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym łączący Wartę z Pilicą wg systemu przyrody ECONET i CORINE.

Gmina Łgota Wielka

- informacje ogólne – gmina położona jest w zachodniej części powiatu radomszczańskiego, zajmuje powierzchnię niewiele ponad 6 300 ha, na terenie gminy zameldowanych jest blisko 4400 osób;
- komunikacja – gmina zlokalizowana jest w obszarze oddziaływania drogi krajowej nr 1 (DK 1);
- gospodarka – dominuje działalność rolnicza.

Gmina Ładzice

- informacje ogólne – gmina położona jest w zachodniej części powiatu radomszczańskiego nad rzeką Wartą; powierzchnia gminy wynosi blisko 8280 ha, na terenie gminy zameldowanych jest 4905 osób;
- komunikacja – przez gminę przebiega droga krajowa nr 42 (DK 42) oraz droga krajowa nr 1 (DK 1);
- gospodarka – dominuje działalność rolnicza; walory przyrodniczo-krajobrazowe i kulturowe predestynują gminę do rozwoju turystyki, w tym przede wszystkim turystyki wodnej.

Gmina Masłowice

- informacje ogólne – gmina położona jest we wschodniej części powiatu radomszczańskiego; powierzchnia gminy zajmuje około 11 600 ha, zameldowanych jest około 4300 osób;
- komunikacja – przez gminę przebiega droga krajowa nr 42 (DK 42);
- gospodarka – dominuje działalność rolnicza, głównie w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego i mięsnego; pozostała działalność gospodarcza jest na relatywnie niskim poziomie rozwoju.

Gmina Radomsko

- informacje ogólne – gmina składa się z dwóch części oddzielonych od siebie terenem Miasta Radomska, bez wspólnej granicy; powierzchnia gminy wynosi ponad 8570 ha, zameldowanych jest ponad 5600 mieszkańców;
- komunikacja – przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 1 (DK 1), droga krajowa nr 91 (DK 91) oraz droga krajowa nr 42 (DK 42);
- gospodarka – dominuje działalność rolnicza, pozarolnicze formy działalności gospodarczej są stosunkowo słabo rozwinięte, wyjątkiem jest branża meblarska, która stanowi potencjał endogeniczny gminy.

Gmina Wielgomłyny

- informacje ogólne – gmina położona jest w południowo-wschodniej części powiatu radomszczańskiego, jej granice wyznaczają jednocześnie granice województw łódzkiego; gmina zajmuje powierzchnię około 12300 ha, zameldowanych jest nieco ponad 4700 osób;
- gospodarka – dominuje działalność rolnicza, w tym głównie uprawna;
- cechy specyficzne – w gminie silna jest tradycja sztuki ludowej, w miejscowościach Krzętów i Zagórze wykonywane są przedmioty obrzędowe.

Gmina Żytno

- informacje ogólne – gmina położona jest w południowej części powiatu radomszczańskiego i zajmuje obszar około 19760 ha, w gminie zameldowanych jest prawie 5400 osób;
- gospodarka – dominuje działalność rolnicza, w tym głównie hodowlana; relatywnie dobrze rozwinięte są usługi i handel.

1.2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

1.2.1. KLIMAT

Obszar Powiatu Radomszczańskiego leży w strefie klimatu nizin środkowopolskich. Cechy charakterystyczne tego klimatu to:

- średnie wieloletnie temperatury powietrza w regionie wahają się w granicach 7,6-10,5°C;
- wielkość opadów atmosferycznych na terenie Powiatu jest dość zróżnicowana i waha się w granicach od 550 do 650 mm, w zależności od ukształtowania terenu;
- okres wegetacyjny rosnących tu roślin trwa około 210 dni;
- w ciągu całego roku w regionie przeważają wiatry z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego. Dość znaczący jest też udział wiatrów wschodnich i południowo-wschodnich. Przeważają wiatry słabe, w granicach 2-5 m/s. Północno-zachodnia część Powiatu Radomszczańskiego znajduje się w II strefie według mapy wietrzności IMiGW Wł, która jest określana jako korzystna do instalacji turbin wiatrowych. Średnia prędkość wiatru w strefie II na wysokości 20 m n.p.g. wynosi 4,5-5 m/s. Pozostała część Powiatu również ma predyspozycje do instalacji turbin wiatrowych;
- występowanie ostrych fal mrozu w marcu, kwietniu i maju, co powoduje często duże straty w rolnictwie regionu;
- zmiany klimatyczne (nie tylko na terenie Powiatu, ale też w Polsce i całej Europie) i występujące w związku z tym anomalie pogodowe: huragany, trąby powietrzne, duże wahania temperatury, gwałtowne opady i długotrwałe susze;
- inwersje termiczne na obszarach nizinnych, co przyczynia się do stagnacji chłodnego powietrza, zwiększenia frekwencji występowania mgieł i przymrozków przygruntowych, a także podwyższenia stopnia uwilgotnienia.

1.2.2. GLEBY

Z uwagi na przeważający charakter rolniczy większości obszaru powiatu istotnym elementem środowiska są gleby. W powiecie radomszczańskim brak jest gleb klasy I, natomiast gleby klasy II występują tylko na terenie gminy Masłowice (1%), Kobbiele Wielkie (0,5%), Wielgomłyny (0,1%) i Żytno (0,1%). Najwyższy udział procentowy gleb średnich zaliczanych do III i IV klasy bonitacyjnej występuje w gminie Lgota Wielka (55,9%), a także w gminach: Masłowice, Kodrąb, Kobbiele Wielkie i Wielgomłyny (ponad 50%). W gminie Przedbórz udział gleb średnich stanowi 18,6% ogólnej powierzchni gruntów rolnych. Zdecydowana większość gleb rolniczych powiatu należy do słabych i bardzo słabych. Są to grunty o ograniczonych możliwościach produkcji rolniczej (głównie uprawia się na nich żyto, owies, łubin, częściowo ziemniaki) i bardzo niskim potencjale urodzajności. Gleby słabe klas V, VI i VIz w gminie Przedbórz stanowią 81,4%, a w gminach Gomunice, Kamieńsk i Gidle około 70%.

1.2.3. WODY

Powiat radomszczański pod względem hydrograficznym podzielony jest linią wododziału Wisły i Odry – granicą pomiędzy regionem wodnym Warty i regionem wodnym środkowej Wisły. Dział ten wyznaczają zlewnie cieków II rzędu: Pilicy i Warty.

Z uwagi na wododziałowe położenie sieć hydrograficzna powiatu charakteryzuje się znaczną ilością cieków krótkich, często o małych przepływach, które na wielu odcinkach – zwłaszcza latem – wysychają. Niewielka jest ilość wód stojących. Największymi rzekami powiatu są: Pilica i Warta.

Do zlewni Pilicy zaliczamy następujące ciek wodne: Pilicę, Czarną Włoszczowską, Baryczkę, Łapczynkę, Biestrykówkę, Strugę spod Ochotnika i Luciążę. Do zlewni rzeki Warty zaliczamy następujące ciek wodne: Wartę, Wiercicę, Radomkę i Widawkę.

W powiecie radomszczańskim nie ma większych naturalnych zbiorników wodnych. Wody stojące stanowią: zespoły stawów rybnych, podmokłe tereny torfowo-bagienne oraz zbiorniki systemów melioracyjnych. Całkowita retencja zlewni jest uzupełniana również przez tzw. małą retencję.

Na terenie powiatu występują trzy użytkowe poziomy wód podziemnych. Największy udział w zasobach eksploatacyjnych wód podziemnych ma poziom kredowy i czwartorzędowy. W poziomie kredy dolnej występują wody geotermalne (temperatura 55-63°C).

Ważnym zasobem gospodarczym są tzw. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP). Cały obszar powiatu leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 409 Niecka Miechowska. Skały górnej kredy, wykształcone jako margle, opoki i gazy, stanowią zbiornik wód podziemnych o charakterze szczelinowo-porowym, o klasie jakości wody Ia, Ib, Ic. Ze względu na szczególne znaczenie gospodarcze, a jednocześnie zagrożenie degradacją, w granicach GZWP wyznaczono obszar wymagający najwyższej ochrony (ONO) oraz obszar wymagający wysokiej ochrony (OWO).

Na głębokości ok. 2000 m pod całym obszarem powiatu radomszczańskiego rozciągają się pokłady wód geotermalnych należące do szczecińsko-łódzkiej warstwy geotermalnej. Pokłady te mają temperaturę od 80 do 120°C.

1.2.4. SUROWCE NATURALNE

Teren powiatu radomszczańskiego jest dość zasobny w surowce mineralne. Rozpoznano tutaj 83 złoża występujące na terenie 12 gmin, w tym:

- gmina Dobryszycy – 9 złóż (piaski, żwiry, surowce do prac inżynierskich);
- gmina Gidle – 3 złoża (piaski);
- gmina Gomunice – 3 złoża (piaski i torfy);
- gmina Kamieńsk – 15 złóż (węgiel brunatny, piaski, żwiry, torfy);
- gmina Kodrąb – 7 złóż (piaski, żwiry, kamień łamany i bloczny, wapienie i margle);
- gmina Kobile Wielkie – 6 złóż (piaski);
- gmina Lgota Wielka – 3 złoża (piaski i surowce ilaste ceramiki budowlanej);
- gmina Ładzice – 12 złóż (piaski, żwiry);
- gmina Masłowice – 3 złoża (wapienie i margle, węgiel brunatny);
- gmina Przedbórz – 4 złoża (węgiel brunatny, piaski, wapienie i margle);
- gmina Wielgomłyny – 12 złóż (kamień łamany i bloczny, ility do produkcji ceramiki budowlanej, piaski);
- gmina Żytno – 7 złóż (piaski, ility do produkcji ceramiki budowlanej, piaski kwarcowe).

Na terenie powiatu występują: surowce energetyczne (węgiel brunatny), surowce skalne, surowce ilaste, surowce węglanowe, kruszywo naturalne i torfy. Zdecydowana większość złóż to złoża pospolite, a ich eksploatacja realizowana jest metodami odkrywkowymi. W 2011 roku eksploatowano 29 złóż, a wydobycie wyniosło łącznie 25 657 tys. m³ (według PIG-PIB).

Najważniejszą z gospodarczego punktu widzenia kopaliną jest węgiel brunatny. Występuje w postaci udokumentowanych złóż, z których największe skupione są w Zagłębiu Bełchatowskim powstałym w zapadisku tektonicznym w obrębie serii osadów miocenowych. Zagłębie tworzą trzy złoża: Szczerców, Bełchatów i Kamieńsk, z których dwa ostatnie znajdują się częściowo w obrębie powiatu radomszczańskiego. Eksploatacja prowadzona jest obecnie na złożach Bełchatów i Szczerców.

1.2.5. LASY

Lasy na terenie powiatu rozłożone są nierównomiernie – największe ich kompleksy znajdują się w centralnej, południowej i wschodniej części powiatu. Najbardziej zalesione gminy powiatu to: Żytno, Przedbórz, Kamieńsk, Gomunice, a najmniej: Lgota Wielka, Dobryszycy, Kodrąb i Masłowice.

Lesistość powiatu radomszczańskiego wynosi 30,4%. Jest to wartość większa niż lesistość województwa łódzkiego – 21,2%, i kraju – 29,3%.

Największy udział w strukturze własnościowej gruntów leśnych mają grunty leśne i lasy publiczne – zajmują one 33 126,1 ha powierzchni (74%). Grunty leśne prywatne natomiast zajmują powierzchnię 11 647 ha (26%).

W lasach powiatu radomszczańskiego zdecydowanie przeważają siedliska świeże, zajmujące ponad 70% powierzchni. Siedliska wilgotne zajmują około 15%, natomiast bagienne i łęgowe – około 4%. Najwięcej jest siedlisk lasu mieszanego świeżego, boru mieszanego świeżego, boru mieszanego wilgotnego i lasu świeżego. Gatunkiem panującym w lasach powiatu jest sosna (około 80%). Pozostałe gatunki o znaczącym udziale to olcha, brzoza, dąb, modrzew i świerk. Występują także: klon, wiąz, jesion, akacja, osika, lipa i wierzba.

Najniższe piętro lasu tworzą rośliny runa leśnego. Z uwagi na prowadzoną na tym obszarze od dawna gospodarkę leśną nie jest ono tak zróżnicowane biologicznie jak w odpowiednich lasach naturalnych. Im starszy drzewostan, tym zróżnicowanie gatunkowe runa większe i bardziej typowe dla siedliska. Najmniej zróżnicowane są runa w młodnikach.

1.2.6. PARKI KRAJOBRAZOWE I REZERWATY

Bioróżnorodność Powiatu Radomszczańskiego na tle innych jednostek administracyjnych jest wysoka. Najcenniejsze obiekty i obszary przyrodnicze zostały objęte różnorodną ochroną prawną.

TABELA 15. FORMY OCHRONY PRZYRODY NA TERENIE POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO (STAN NA GRUDZIEŃ 2012 R.)

Forma ochrony	Ilość	Powierzchnia [ha]	% powierzchni Powiatu
Rezerwaty przyrody	6	789,2	0,5
Obszary chronionego krajobrazu	3	13 973,7	9,7
Parki krajobrazowe	1	5710	3,9
Użytki ekologiczne	130	145,4	0,1
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	1	3,9	0,003
Pomniki przyrody (w szt.)	287	–	–
Natura 2000: Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków	7	–	–

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

Na terenie Powiatu Radomszczańskiego znajdują się następujące rezerwaty przyrody:

- „Czarna Różga” – florystyczny i leśny rezerwat położony w gminie Przedbórz, po wschodniej stronie Paśma Przedborsko-Małogoskiego, w pobliżu miejscowości Żeleźnica. Został utworzony w granicach Przedborskiego Parku Krajobrazowego w celu zachowania – ze względów naukowych i dydaktycznych – naturalnych ekosystemów wilgotnych lasów liściastych z licznymi drzewami pomnikowymi oraz gatunkami rzadkich chronionych roślin zielnych;
- „Dębowiec” – rezerwat florystyczny i leśny w sąsiedztwie miejscowości Silniczka (gmina Żytno). Rezerwat utworzono w celu zachowania – ze względów naukowych i dydaktycznych – naturalnego fragmentu grądu z lipą szerokolistną na krańcach zasięgu i łąg wiązowo-jesionowego z rzadkimi roślinami zielnymi;
- „Góra Chełmo” – rezerwat krajobrazowy i przyrody nieożywionej w miejscowości Chełmo, w gminie Masłowice. Rezerwat obejmuje szczyt i fragmenty zboczy Góry Chełmo (323 m n.p.m.) – jednego z najwyższych wzniesień województwa łódzkiego. Rezerwat utworzono w celu zachowania ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych wzniesienia porośniętego lasem mieszanym, zbudowanego z piaskowców albskich i dolnokredowych, będącego ostańcem denudacyjnym oraz znajdującego się na nim grodziska z X wieku, z czterema pierścieniami wałów (były to prawdopodobnie umocnienia obronne albo miejsce kultu). Rezerwat ten jest jednym z nielicznych miejsc w Polsce, gdzie można odnaleźć stary drzewostan klonowo-jaworowy;
- „Jasień” – rezerwat florystyczny i leśny położony na południe od miejscowości Jasień, w gminie Kobbiele Wielkie, powołany w celu ochrony naturalnego siedliska cisa pospolitego;
- „Kobbiele Wielkie” – florystyczny i leśny rezerwat utworzony w gminie Kobbiele Wielkie, na wschód od Radomska. Rezerwat utworzono w celu zachowania, ze względów naukowych i dydaktycznych, fragmentu naturalnego lasu sosnowo-dębowo-jodłowego (jedlina świętokrzyska z elementami flory górskiej);
- „Piskorzaniec” – rezerwat torfowiskowy położony jest na południe od wsi Piskorzaniec, w gminie Przedbórz. Ochroną objęte są tu ekosystemy bagiennych lasów i torfowisk, staw „Duży”, na którym prowadzona jest gospodarka rybacka, i zarośnięty szuwarami staw „Bolesław”. Wokół całego torfowiska rośnie bór bagieny.

Na terenie Powiatu Radomszczańskiego znajduje się Przedborski Park Krajobrazowy, który zajmuje tereny gmin Przedbórz, Masłowice, Wielgomłyny, Żytno. Obejmuje obszar byłej Puszczy Pilickiej – torfowiska, podmokłe łągi, olsy bagienne, grądy, wiekowe dąbrowy i buczyny, bory sosnowe, łąki, wrzosowiska, murawy kserotermiczne oraz starorzecza Pilicy. Ponadto północne krańce gminy Przedbórz leżą w obrębie otuliny Sulejowskiego Parku Krajobrazowego. Został on utworzony w celu ochrony szczególnych wartości przyrodniczych, krajobrazowych i historyczno-kulturowych środkowego odcinka Pilicy (pomiędzy Przedborzem a Sulejowem i terenów wokół Zalewu Sulejowskiego).

1.2.7. INNE FORMY OCHRONY

Poza rezerwatami przyrody i parkiem krajobrazowym na terenie Powiatu Radomszczańskiego znajdują się także obszary chronionego krajobrazu:

- Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu – znajduje się na terenie gmin: Kobbiele Wielkie, Masłowice, Przedbórz, Wielgomłyny i Żytno. Obszar ten ma z założenia pełnić funkcję ochronną wobec Przedborskiego Parku Krajobrazowego, jako że powstał z jego otuliny. Charakteryzuje się krajobrazem rolniczym i w niewielkim stopniu obejmuje ekosystemy leśne;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki – znajduje się na terenie gmin: Dobryszycy, Gomunice, Kamieńsk, Kodrąb, Kobbiele Wielkie, Masłowice i Wielgomłyny. Utworzony ze względu na ochronę doliny rzeki Widawki z wartościowymi siedliskami i zbiorowiskami roślinnymi, a także ochronę koryta rzeki Widawki stanowiącej naturalny ciek wodny, korytarz ekologiczny łączący dolinę Warty z doliną Pilicy;
- Piliczański Obszar Chronionego Krajobrazu – obejmuje gminy: Przedbórz, Kobbiele Wielkie, Masłowice, Wielgomłyny i Żytno. Tereny te chronione są ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Na terenie Powiatu, w gminie Przedbórz utworzony został Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Majowa Góra”. Obejmuje on wzgórze o wysokości 235 m. n.p.m., zbudowane z piaskowców oraz wapieni. Jego środek przecięty jest wąwozem, który powstał na skutek wydobywania kamienia piaskowego na potrzeby budownictwa. Rosną tu zbiorowiska murawowe z rzadkimi gatunkami roślin: sasanką wiosenną, koniczyną długokłosową, dzwonkiem syberyjskim i dziewięciszem pospolitym.

Na obszarze Powiatu Radomszczańskiego (w jego części) ustanowiono następujące obszary sieci Natura 2000:

- Dolina Górnej Pilicy (gminy: Przedbórz, Wielgomłyny, Żytno),
- Dolina Środkowej Pilicy (Gmina: Przedbórz),
- Cisy w Jasieniu (gmina Kobbiele Wielkie),
- Las Dębowiec (gmina Żytno),
- Łąka w Bęczkowicach (gmina Masłowice),
- Ostoja Przedborska (gmina Przedbórz),
- Torfowiska Żytno-Ewina (gminy: Żytno, Gidle).

Na obszarze Powiatu Radomszczańskiego znajduje się 130 użytków ekologicznych, położonych w gminach:

- Gomunice – 2 użytki (bagna),
- Kamieńsk – 4 użytki (bagna, oczko wodne, zbiornik wodny, trzcinowisko),
- Kobbiele Wielkie – 12 użytków (bagna, w tym jedno śródleśne),
- Kodrąb – 3 użytki (bagna),
- Masłowice – 2 użytki (bagna),
- Przedbórz – 74 użytki (bagna śródleśne, torfowiska, łąki śródleśne, samosiew tarniny, zakrzewienia śródpolne),
- Radomsko (wiejska) – 25 użytków (bagna śródleśne),
- Kobbiele Wielkie – 1 użytek (bagno śródleśne),
- Wielgomłyny – 4 użytki (bagna).

Poza wymienionymi formami ochrony warto wspomnieć również o tym, że na terenie Powiatu istnieje 287 pomników przyrody, w tym 286 obiektów przyrody ożywionej (pojedyncze drzewa, grupy drzew, aleje) i jeden obiekt przyrody nieożywionej – gład narzutowy w gminie Przedbórz.

1.2.8. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Na terenie Powiatu Radomszczańskiego istnieje znaczący potencjał związany z rozwojem nowoczesnych i przyjaznych dla środowiska źródeł energii, bazujących na istniejących zasobach. Przyjazne środowisku odnawialne źródła energii wykorzystywane są w 11 gminach i obejmują 39 elektrowni wiatrowych (najwięcej w gminie Kamieńsk – 15) oraz 44 źródła solarne (najwięcej w gminie Kamieńsk – 33). W niedalekiej przyszłości odnawialne źródła energii będą stanowiły w powiecie radomszczańskim istotny element nowoczesnej gospodarki energetycznej.

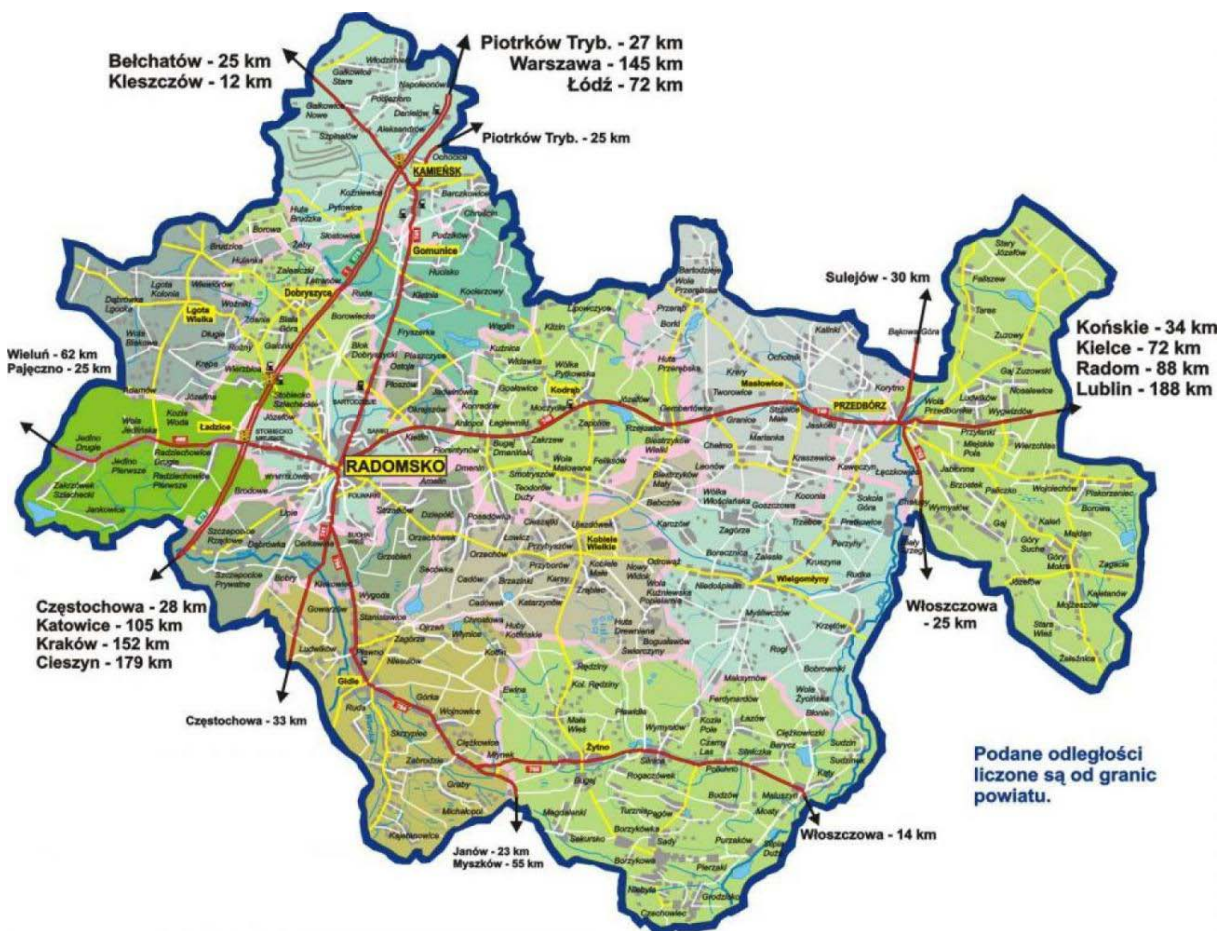
1.3. INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

1.3.1. INFRASTRUKTURA DROGOWA

Powiat radomszczański cechuje korzystne położenie komunikacyjne. Zawdzięcza je przebiegającej przez swój obszar trasie szybkiego ruchu relacji Warszawa–Katowice oraz linii kolejowej łączącej Warszawę z Wiedniem. Przez powiat radomszczański przebiegają szlaki drogowe wschód-zachód i północ-południe relacji Gorzyczki–Łódź–Gdańsk, trasa szybkiego ruchu, która stanie się częścią budowanej autostrady. Usytuowanie powiatu obliguje do kształtowania układu drogowego, który przyszłościowo umożliwiłoby dogodne połączenia co najmniej w podstawowych kierunkach. W układzie komunikacyjnym powiatu istotną funkcję pełni sieć dróg:

- krajowych:
 - DK1 odgrywa szczególną rolę korytarza komunikacyjnego północ-południe, ze znacznym udziałem tranzytu przez teren powiatu,
 - DK91 jako alternatywa dla drogi DK1,
 - DK42 koncentruje ruch tranzytowy w kierunku wschód-zachód;
- wojewódzkich, uzupełniających sieć komunikacyjną dróg krajowych:
 - DW784 i DW785 w kierunku południowo-wschodnim,
 - DW484 w kierunku północno-zachodnim,
 - DW742 w kierunku północno-południowym;
- powiatowych, które są uzupełnieniem sieci dróg wyższej kategorii. Na terenie powiatu znajduje się 420 km dróg powiatowych o powierzchni twardej oraz 17 km o nawierzchni gruntowej;
- gminnych – na terenie powiatu znajduje się 550,7 km dróg gminnych o nawierzchni twardej (454,3 km o nawierzchni twardej ulepszonej) oraz 258,3 km o nawierzchni gruntowej.

RYSUNEK 2. POŁĄCZENIA KOMUNIKACYJNO-DROGOWE NA TERENIE POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO

Źródło: www.radomszczański.pl

Należy nadmienić, że drogi Powiatu w obecnym stanie nie spełniają wymogów technicznych, dlatego założeniem perspektywnym dla układu drogowego jest modernizacja i uzupełnianie sieci dróg powiatowych w najbliższych latach. Wydatki Powiatu Radomszczańskiego na infrastrukturę drogową w latach 2007-2013 zostały przedstawione w poniższej tabeli.

TABELA 16. WYDATKI POWIATU (WŁASNE + ZEWNĘTRZNE) NA INWESTYCJE DROGOWE ZREALIZOWANE PRZEZ POWIAT RADOMSzcZAŃSKI W LATACH 2007-2013

rok/kwota	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kwota (PLN)	4 663 106	4 146 894,23	10 173 991	15 409 007	7 679 918	774 080	2 537 132

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomsku

1.3.2. KOLEJ

Przez powiat radomszczański przebiega kolej (linia kolejowa nr 1) łącząca Warszawę Centralną z Katowicami, a dalej z Wiedniem. Na trasie, w Powiecie Radomszczańskim, znajdują się:

- 4 przystanki kolejowe (Bobry, Dobryzyce, Grzędów, Kamieńsk),
- 2 stacje kolejowe (Radomsko, Gomunice).

Poza Radomskiem na pozostałych stacjach w powiecie zatrzymują się tylko pociągi osobowe. Długość torów na terenie powiatu wynosi około 27 km.

1.4. PRZEDSIĘBIORSTWA

1.4.1. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH ORAZ ICH STRUKTURA I SKALA DZIAŁALNOŚCI

Położenie powiatu radomszczańskiego w centralnej Polsce, pomiędzy Warszawą, a aglomeracją śląską, sprawia, że występują tutaj szczególnie dogodne warunki inwestycyjne. Dostępność komunikacyjną zapewnia przebiegająca przez teren powiatu trasa szybkiego ruchu relacji Warszawa–Katowice, szlaki drogowe: wschód-zachód (sieć dróg relacji Wrocław–Kielce) i północ-południe (autostrada A1 relacji: Gdańsk–Łódź–Częstochowa–Gliwice–Gorzyczyki) oraz linia kolejowa łącząca Warszawę z Wiedniem. Miasto Radomsko ma doskonały dostęp do międzynarodowych portów lotniczych: Warszawa–Okęcie, Katowice–Pyrzowice i Kraków–Balice. Na obszarze powiatu, w mieście Radomsko, istnieją tereny przeznaczone na cele inwestycyjne. Do największych z nich należą:

- podstrefa Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej o pow. 25,5 ha (przy trasie DK 1) – przeznaczenie: działalność przemysłowa, usługowa;
- Radomszczańska Strefa Przemysłowa (przy trasie DK 1) o pow. 164 ha – przeznaczenie: działalność przemysłowa, usługowa oraz składowa;
- nieruchomość o pow. ok. 55 ha w pobliżu ulic Sucharskiego i Krasickiego – przeznaczenie: działalność przemysłowa, usługowa składowa oraz rzemieślnicza.

Obszary te stanowią duży atut w działaniach o pozyskanie zewnętrznego kapitału inwestycyjnego. Ponadto w większości gmin istnieją obszary, na których mogą być lokalizowane inwestycje gospodarcze. Do najważniejszych należą:

- sztuczne zwałowisko powstałe w wyniku działalności kopalni odkrywkowej „Bełchatów” nazwane „Górą Kamieńsk”. Przeznaczenie terenu to: sport, rekreacja, usługi hotelowe. Na jednym ze szczytów istnieje nartostrada, tor saneczkowy, wyciąg krzesełkowy oraz farma wiatrowa;
- teren w obrębie miasta Przedbórz o pow. 16 ha z przeznaczeniem na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, ze zbiornikiem wodnym o powierzchni lustra wody 11 ha;
- kompleks wodno-leśny w gminie Wielgomłyny o powierzchni 23 ha, z lustrem wody o powierzchni 16,5 ha, z przeznaczeniem: gospodarstwo rybackie, turystyka i rekreacja.

Na terenie powiatu radomszczańskiego funkcjonuje wiele podmiotów gospodarczych. Ich liczbę w poszczególnych gminach przedstawia tabela.

TABELA 17. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH DZIAŁAJĄCYCH W GMINACH POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO
 (OD GRUDNIA 2010 R. DO GRUDNIA 2012 R.)

Gmina	Liczba podmiotów w 2010 r.	Liczba podmiotów w 2011 r.	Liczba podmiotów w 2012 r.
Dobryczyce	322	317	336
Gidle	432	416	402
Gomunice	304	286	302
Kamieńsk	330	316	303
Kobiele Wielkie	313	302	311
Kodrąb	239	232	246
Lgota Wielka	282	270	272
Ładzice	280	295	312
Masłowice	172	178	186
Przedbórz	595	560	565
Radomsko miasto	4629	4524	4643
Radomsko gmina wiejska	434	433	465
Wielgomłynny	224	232	226
Żytno	234	226	220
Powiat razem	8790	8587	8789

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

Największa liczba podmiotów prowadzi działalność gospodarczą w mieście powiatowym – Radomsku (52,8% wszystkich podmiotów), oraz w gminie Przedbórz (6,4%). Najmniejsza liczba przedsiębiorców działa w gminach Masłowice (2,1%) i Żytno (2,5%).

Na przestrzeni lat liczba podmiotów ulega niewielkim zmianom. W 2011 roku zanotowano spadek ich ilości w 11 gminach powiatu radomszczańskiego. Rok później malała ona już tylko w 5 gminach, co może świadczyć o pozytywnym trendzie na przyszłość.

Na terenie powiatu radomszczańskiego funkcjonują głównie podmioty prywatne (96,2% wszystkich podmiotów). W liczbie tej przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (81,4% wszystkich podmiotów). Sektor publiczny stanowi jedynie 3,8% podmiotów gospodarczych. W powiecie radomszczańskim można wyróżnić dwa główne kierunki produkcji, tj. produkcję meblarską z największym podmiotem: Fabryką Mebli Giętych, drugim kierunkiem jest przetwórstwo metalu ze znaczącymi podmiotami: PPUH Konstalex Sp. z o.o. oraz Metalurgia S.A. Silny jest również sektor rolno-spożywczy z takim potentatem jak Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Radomsku. Bardzo dynamicznie rozwijają się sektory budownictwa i elektroniki. Warto również podkreślić rozwój „zagłębia produkcji opakowań”. Na terenie powiatu radomszczańskiego działalność prowadzi: Ball Packaging Europe Sp. z o.o. (jeden z czołowych europejskich producentów puszek do napojów), AQUILA Radomsko Sp. z o.o. (mająca największy potencjał produkcji i sprzedaży tektury falistej w formatach w Polsce), Isopak (jeden z europejskich liderów produkcji opakowań ze styropianu) oraz VPK Packaging Sp. z o.o. (wiodący w Europie Zachodniej producent opakowań z włókien pochodzących z recyklingu). Do pozostałych przedsiębiorstw, które zainwestowały w działalność na terenie powiatu, można zaliczyć m.in.: Leitz, Indesit, Jysk, Bora, Press-Glas, Frigo Logistics i Inkomet.

Ważnym podmiotem w rozwoju gospodarczym powiatu jest Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Radomsku oraz Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców w Radomsku. Potencjalnym atutem rozwoju gospodarczego mogą być południowe tereny powiatu. Z racji dużej lesistości, położenia w dorzeczu Warty i Pilicy oraz zachowanych walorów przyrodniczych tereny te mogłyby być wykorzystane do stosunkowo taniej rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców (emerytów) Śląska i Łodzi.

W planach rozwoju powiatu należy uwzględnić ewentualne projekty dotyczące odnawialnych źródeł energii, w tym te związane z geotermią. Dla gmin północnych powiatu atutem rozwojowym może być dostęp do taniej energii z Elektrowni Bełchatów.

Produkcja sprzedana przemysłu²² w powiecie radomszczańskim w 2012 r. wyniosła 1135 mln zł, co wskazuje na stały trend na przestrzeni ostatnich lat. Dla porównania wartość ta dla 2006 r. wyniosła 1187,5 mln zł.

1.5. ROLNICTWO

1.5.1. STRUKTURA POWIERZCHNI GRUNTÓW

Ogólna powierzchnia gruntów gospodarstw rolnych w powiecie radomszczańskim wynosi 77 284,3 ha, a więc stanowi 53,6% powierzchni całego powiatu. Najwięcej gruntów rolnych znajduje się w gminach Masłowice (10,9%) i Żytno (10,8%), a najmniej w gminie Gomunice (2,7%). Podział gruntów na kategorie został przedstawiony w tabeli.

TABELA 18. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM (STAN NA GRUDZIEŃ 2010)

Użytki rolne							Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
pod zasiewami	grunty ugorowane	uprawy trwałe	ogródki przydomowe	łąki trwałe	pastwiska trwałe	pozostałe użytki rolne		
42 774,91	1820,92	620,55	117,72	12 506,77	1454,94	6374,06	7173,67	4440,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

Największy udział w powierzchni gruntów mają użytki rolne pod zasiewami (55,3% gruntów) oraz łąki trwałe (16,2%). Najmniejszą część gruntów w powiecie stanowią ogródki przydomowe (0,2%) oraz uprawy trwałe, w tym sady (0,8%).

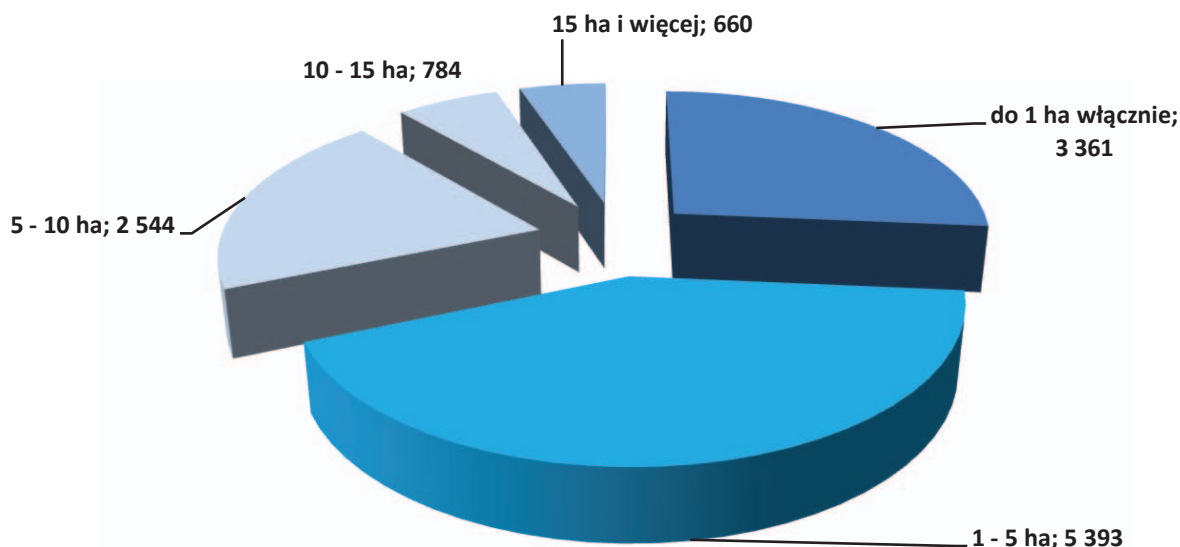
1.5.2. STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH

Rolnictwo, z uwagi na uwarunkowania historyczne, ilość osób z nim związanych oraz brak atrakcyjnej alternatywy gospodarczej, stanowi dla powiatu radomszczańskiego ważny (pomimo niekorzystnych warunków glebowo-klimatycznych) obszar gospodarczy. Najlepsze warunki klimatyczno-glebowe do produkcji rolnej charakteryzują gminę Radomsko, gminę Masłowice oraz gminę Lgota Wielka. Najgorsze natomiast występują na terenie gmin: Przedbórz, Gomunice i Gidle.

W powiecie radomszczańskim w 2010 roku funkcjonowało 12 742 gospodarstw rolnych. Największy udział w liczbie gospodarstw mają gospodarstwa o wielkości 1-5 ha (42% wszystkich gospodarstw, najczęściej w gminie Gidle – 10,6% gospodarstw o pow. 1-5 ha) oraz do 1 ha (26%, najczęściej w gminie miejskiej Radomsko – 21,6% gospodarstw o pow. do 1 ha). Najmniejszy udział cechuje gospodarstwa o wielkości 15 ha i więcej (5%). Najwięcej gospodarstw o takiej powierzchni znajduje się w gminie Masłowice (14,7% gospodarstw o pow. 15 ha i więcej) oraz gminie Wielgomłyny (13,3%).

²² Podstawowy miernik działalności gospodarczej (tj. działalności przemysłowej, budowlano-montażowej, transportowej i innej) przedsiębiorstw i firm przemysłowych. Wartość produkcji sprzedanej obejmuje głównie wartość sprzedanych na zewnątrz przedsiębiorstwa produktów oraz wartość produktów wytworzonych nie zaliczanych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą.

WYKRES 4. LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG WIELKOŚCI DZIAŁAJĄCYCH W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM W GRUDNIU 2010 R.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

Pod względem zajmowanej powierzchni dominują gospodarstwa o wielkości 1-5 ha (32% całkowitej powierzchni gospodarstw). Najmniejszą powierzchnię zajmują gospodarstwa o wielkości 15 ha i więcej (3%). Gospodarstwa rolne powiatu radomszczańskiego specjalizują się w hodowli drobiu oraz trzody chlewnej, jak również produkcji mleka. Wśród zasiewów przeważają zboża (78,6%).

1.6. BEZROBOCIE

1.6.1. STOPA BEZROBOCIA

Analizując liczbę bezrobotnych oraz stopę bezrobocia w powiecie radomszczańskim na przestrzeni ostatnich kilku lat, można zaobserwować występującą ogólną tendencję spadkową wartości tych wskaźników o okresowym trendzie zmiennym. Dynamika i kierunek tych zmian jest tożsamy z obserwowanymi na poziomie krajowym i wojewódzkim.

TABELA 19. LICZBA BEZROBOTNYCH W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM

Liczba bezrobotnych	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Suma [os.]	8787	5800	6848	6859	6980	7562

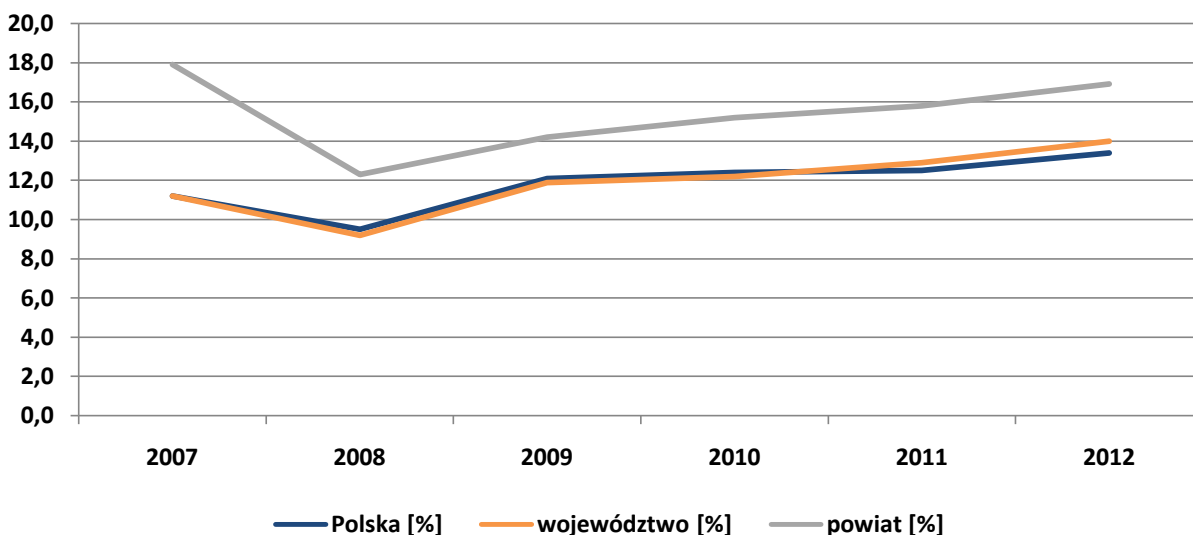
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

TABELA 20. STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM

Stopa bezrobocia rejestrowanego	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Polska [%]	11,2	9,5	12,1	12,4	12,5	13,4
województwo [%]	11,2	9,2	11,9	12,2	12,9	14
powiat [%]	17,9	12,3	14,2	15,2	15,8	16,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

WYKRES 5. STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM – UJĘCIE GRAFICZNE

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

Podobnie jak w całym kraju, także w powiecie radomszczańskim obserwuje się przewagę kobiet wśród osób bezrobotnych, tj. ~ od 54% do 56% wszystkich osób bezrobotnych stanowią kobiety.

TABELA 21. STRUKTURA BEZROBOCIA WEDŁUG PŁCI W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM

Bezrobocie według płci	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kobiety	5083	3441	3721	3807	3840	4112
Mężczyźni	3704	2359	3127	3052	3140	3450
Suma	8787	5800	6848	6859	6980	7562

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

Niepokojący jest wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnych zasobach pracy. Liczba osób bezrobotnych, pozostających bez pracy na koniec 2012 r. wyniosła 2496 os., co stanowi ~ 33% ogółu bezrobotnych (w tym kobiety ~ 56,7%).

Zasoby pracy występujące w rejestrach bezrobocia tworzą w większości osoby, które legitymują się wykształceniem zawodowym bądź średnim zawodowym. Wskazać tu można bezrobotnych z umiejętnościami z dziedziny handlu i usług, grupę zawodów budowlanych czy pracowników biurowych. W strukturze bezrobocia obserwowalne jest trwałe występowanie zawodów z grupy specjalistów: ekonomistów, pedagogów, specjalistów do spraw marketingu i handlu oraz specjalistów administracji publicznej (por. 1.6.3. *Zawody nadwyżkowe i deficytowe*).

TABELA 22. STRUKTURA BEZROBOCIA WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM

Bezrobocie według wykształcenia	2007	2008	2009	2010	2011	2012
gimnazjalne i poniżej	3016	1824	2017	1982	2008	2176
kobiety	1540	973	974	928	917	977
mężczyźni	1476	851	1043	1054	1091	1199
policealne, średnie zawodowe	1925	1368	1578	1561	1498	1651
kobiety	1322	944	980	994	951	1059
mężczyźni	603	424	598	567	547	592

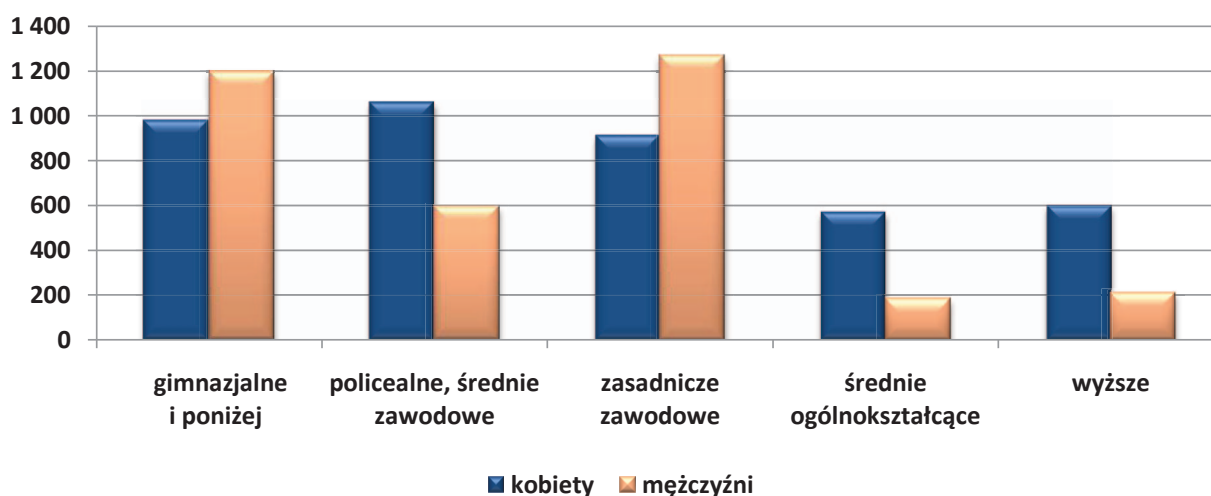
TABELA 22. STRUKTURA BEZROBOCIA WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM (C.D.)

zasadnicze zawodowe	2628	1648	2007	1931	1996	2176
kobiety	1279	786	851	844	860	910
mężczyźni	1349	862	1156	1087	1136	1266
średnie ogólnokształcące	724	546	665	684	721	752
kobiety	576	435	503	521	546	569
mężczyźni	148	111	162	163	175	183
wyższe	494	414	581	701	757	807
kobiety	366	303	413	520	566	597
mężczyźni	128	111	168	181	191	210
Suma	8787	5800	6848	6859	6980	7562

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

Bezrobotni mężczyźni dominują wśród ogółu bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz zasadniczym zawodowym. Z kolei kobiety stanowią większość wśród bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, średnim ogólnokształcącym i wyższym.

WYKRES 6. STRUKTURA BEZROBOCIA WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM – UJĘCIE GRAFICZNE

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

1.6.2. RYNEK PRACY ORAZ ZAWODY NADWYŻKOWE I DEFICYTOWE

Rynek pracy w powiecie radomszczańskim jest rynkiem cechującym się nierównym rozkładem sił, w tym znaczną nadwyżką podaży pracy. Liczba osób bezrobotnych znacznie przewyższała liczbę deklarowanych ofert pracy na przestrzeni lat w okresie między 2007 a 2011 rokiem. W Powiecie Radomszczańskim największym pracodawcą jest Szpital Powiatowy. Drugim największym pracodawcą jest Ball Trading Poland Sp. z o.o. Ogólna liczba osób pracujących w powiecie radomszczańskim w latach 2007-2011 spadła, okresowy trend ma charakter zmienny (por. Tabela 23.).

TABELA 23. PRACUJĄCY WEDŁUG SEKTORÓW

Sektor	2007	2008	2009	2010	2011
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	508	604	588	565	549
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	3457	3638	4062	4148	4227
pozostałe usługi	6739	6648	7131	7315	6648
przemysł i budownictwo	8297	8680	8587	8728	8532
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	12 272	12 272	12 217	9456	9422
Suma	31 273	31 842	32 585	30 212	29 378

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

Wskazanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych przeprowadzono metodą uproszczoną. Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku wskazują, że wśród zawodów o najwyższym poziomie bezrobocia identyfikuje się²³:

- 331403 technik ekonomista – 235 os.;
- 512001 kucharz – 115 os.;
- 515303 robotnik gospodarczy – 130 os.;
- 522301 sprzedawca – 563 os.;
- 722204 ślusarz – 144 os.;
- 752205 stolarz – 271 os.;
- 752208 stolarz meblowy – 158 os.;
- 753303 szwaczka – 207 os.;
- 931301 robotnik budowlany – 157 os.;
- 961302 robotnik placowy – 196 os.

Łącznie ww. zawody generują ~28,8% bezrobocia. W tych zawodach liczba ofert pracy jest niższa niż liczba osób bezrobotnych. W przeważającej liczbie przypadków stosunek liczby ofert pracy do liczby bezrobotnych plasuje się poniżej 0,01, natomiast wskaźnik ten dla wszystkich ww. pozycji kształtuje się poniżej 0,9. Zawody te mają charakter nadwyżkowy. Tabela 24. prezentuje zestawienie zawodów, dla których liczba bezrobotnych na koniec 2012 r. wynosiła powyżej 10 os. Wskazane 94 zawody odpowiadają 66,3% bezrobotnych.

TABELA 24. BEZROBOCIE WEDŁUG ZAWODÓW NA KONIEC 2012 R. – WYBRANE POZYCJE KZiS

Nr KZiS	Nazwa grupy KZiS	Bezrobocie		Oferty pracy	
		W okresie sprawozdawczym (styczeń–grudzień 2012 r.)	Na koniec okresu (na koniec 2012 r.)	W okresie sprawozdawczym (styczeń–grudzień 2012 r.)	Na koniec okresu (na koniec 2012 r.)
143990	Pozostali kierownicy ds. innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	8	40	0	0
235107	Pedagog	51	74	1	0
242190	Pozostali specjaliści ds. zarządzania i organizacji	10	17	0	0

²³ Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku, drugie półrocze 2012 r.

TABELA 24. BEZROBOCIE WEDŁUG ZAWODÓW NA KONIEC 2012 R. – WYBRANE POZYCJE KZIS (C.D.)

242218	Specjalista ds. badań społeczno- -ekonomicznych	11	32	0	0
263102	Ekonomista	24	41	0	0
311204	Technik budownictwa	19	21	0	0
311303	Technik elektryk	30	40	0	0
311408	Technik elektronik	19	22	0	0
311504	Technik mechanik	58	85	0	0
311922	Technik technologii drewna	40	75	0	0
314205	Technik ogrodnik	13	36	0	0
314207	Technik rolnik	26	63	0	0
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	26	51	0	0
325511	Technik ochrony środowiska	22	32	0	0
331301	Księgowy	12	32	4	0
331402	Technik agrobiznesu	11	21	0	0
331403	Technik ekonomista	78	235	0	0
332203	Przedstawiciel handlowy	12	33	8	0
333107	Technik logistyk	9	19	0	0
334306	Technik administracji	8	26	0	0
351203	Technik informatyk	16	37	4	0
411004	Technik prac biurowych	8	35	0	0
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	6	18	3	0
422402	Technik hotelarstwa	7	18	0	0
432103	Magazynier	36	79	30	0
441990	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	10	35	0	0
512001	Kucharz	50	115	2	0
512002	Kucharz małej gastronomii	54	78	0	0
513101	Kelner	60	31	10	0
513202	Barman	3	12	6	0
514101	Fryzjer	65	106	8	0
514202	Kosmetyczka	9	11	4	0
515303	Robotnik gospodarczy	62	130	72	0
522103	Właściciel małego sklepu	4	19	0	0
522301	Sprzedawca	208	563	67	0
522305	Technik handlowiec	11	34	4	0
532202	Siostra PCK	7	14	0	0

TABELA 24. BEZROBOCIE WEDŁUG ZAWODÓW NA KONIEC 2012 R. – WYBRANE POZYCJE KZIS (C.D.)

541390	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	11	14	0	0
611306	Ogrodnik terenów zieleni	5	11	0	0
613003	Rolnik	19	48	0	0
621001	Drwal/pilarz drzew	6	11	0	0
621002	Robotnik leśny	7	23	0	0
711202	Murarz	43	109	1	0
711401	Betoniarz	11	24	0	0
711502	Cieśla szalunkowy	8	14	0	0
711503	Stolarz budowlany	7	17	0	0
712204	Posadzkarz	6	11	0	0
712303	Tynkarz	4	11	1	0
712601	Hydraulik	4	32	1	0
713101	Malarz/tapeciarz	5	13	0	0
713102	Malarz budowlany	5	20	1	0
713203	Lakiernik samochodowy	8	15	2	0
713205	Lakiernik wyrobów drzewnych	2	11	3	0
721207	Spawacz ręczny gazowy	8	26	0	0
721306	Błacharz samochodowy	9	13	1	1
721404	Monter konstrukcji stalowych	12	20	15	0
722204	Ślusarz	82	144	2	0
722314	Tokarz w metalu	25	47	1	0
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	27	49	0	0
723104	Mechanik samochodów ciężarowych	5	11	0	0
723105	Mechanik samochodów osobowych	38	81	3	0
723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	31	62	6	0
723390	Pozostali mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	12	20	0	0
731610	Zdobnik szkła	3	11	0	0
731805	Przędzacz	7	12	0	0
731809	Tkacz	3	11	0	0
741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	8	14	0	0
741201	Elektromechanik	9	11	0	0
741202	Elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych	9	22	0	0

TABELA 24. BEZROBOCIE WEDŁUG ZAWODÓW NA KONIEC 2012 R. – WYBRANE POZYCJE KZIS (C.D.)

741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych	20	30	0	0
741207	Elektromonter zakładowy	23	36	0	0
751105	Rzeźnik wędliniarz	29	35	0	0
751201	Cukiernik	33	68	4	0
751204	Piekarz	32	69	4	1
752205	Stolarz	112	271	10	0
752206	Stolarz galanterii drzewnej	9	12	0	0
752208	Stolarz meblowy	57	158	7	0
752308	Szlifierz materiałów drzewnych	6	19	0	0
753105	Krawiec	42	97	0	0
753303	Szwaczka	85	207	8	0
753402	Tapicer	8	15	3	1
832203	Kierowca samochodu osobowego	20	25	0	0
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	22	35	27	0
911202	Palacz pieców zwykłych	15	19	6	0
911207	Sprzątaczką biurową	28	90	30	0
931205	Robotnik drogowy	5	15	0	0
931301	Robotnik budowlany	79	157	13	0
932101	Pakowacz	19	39	0	0
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	15	61	0	0
932990	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	12	16	6	0
933304	Robotnik magazynowy	16	29	2	0
941201	Pomoc kuchenna	6	16	2	0
961302	Robotnik placowy	92	196	4	0
962902	Dozorca	12	32	1	0
Suma		2339	5015	387	3
Suma całkowita		3693	7562	818	9
Udział sumy w sumie całkowitej		63,3%	66,3%	47,3%	33,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Załącznik 3. do sprawozdania MPiPS-01 za drugie półrocze 2012 r.”

Tabela 25. prezentuje zestawienie zawodów, dla których liczba dostępnych ofert pracy w drugim półroczu 2012 r. była najwyższa. Wśród tych zawodów część stanowią zawody deficytowe:

- specjalista administracji publicznej;
- operator zautomatyzowanej i zrobotyzowanej linii produkcyjnej w przemyśle elektromaszynowym;
- pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu;
- pracownik ochrony fizycznej bez licencji;
- kierowca operator wózków jezdniowych.

Analizując strukturę bezrobocia i ofert pracy w powiecie, warto zwrócić uwagę na stałą obecność zawodów, wśród których obserwowana jest duża rotacja pracowników. Występują one dość licznie w rejestrach bezrobocia, ale cieszą się też dużym wzięciem na rynku pracy. Od lat do kategorii tej należą zawody: sprzedawca, magazynier, robotnik gospodarczy, sprzątaczką biurowa.

Niedostosowanie wykształcenia i kwalifikacji osób poszukujących pracy do wymogów rynku pracy jest częstą przyczyną trudności w znalezieniu zatrudnienia. W końcu 2012 r. osoby bez zawodu stanowiły 15,5% ogółu zarejestrowanych, udział tych osób w strukturze bezrobocia utrzymuje się na bardzo zbliżonym poziomie do analogicznego okresu ubiegłego roku. Wśród 1173 bezrobotnych osób bez zawodu, 65,4% stanowiły kobiety (767 osób), zaś 9,5% długotrwale bezrobotni (112 osób). Część osób bezrobotnych ma kwalifikacje zdezaktualizowane i nieodpowiadające wymogom rynku pracy oraz niedające możliwości rozwoju kształcenia na wyższych stopniach edukacji. Wśród zawodów nadwyżkowych ponad połowa ma reprezentantów wśród absolwentów, w tym sprzedawca, technik ekonomista, stolarz, ślusarz, technik mechanik, fryzjer, technik technologii drewna, murarz, kucharz, małej gastronomii, krawiec, technik elektryk, cukiernik, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik rolnik, technik elektronik, mechanik pojazdów samochodowych, piekarz. Brak doświadczenia zawodowego ww. grupy stanowi dodatkową barierę w podjęciu zatrudnienia.

TABELA 25. OFERTY PRACY WEDŁUG ZAWODÓW ZA DRUGIE PÓŁROCZE 2012 R. – WYBRANE POZYCJE KZiS

Nr KZiS	Nazwa grupy KZiS	Bezrobocie		Oferty pracy	
		W okresie sprawozdawczym	Na koniec okresu	W okresie sprawozdawczym	Na koniec okresu
235990	Pozostali specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	1	1	12	0
241202	Doradca finansowy	1	1	10	0
242217	Specjalista administracji publicznej	4	15	30	0
242290	Pozostali specjaliści do spraw administracji i rozwoju	2	9	20	0
313904	Operator zautomatyzowanej i zrobotyzowanej linii produkcyjnej w przemyśle elektromaszynowym	0	1	33	0
334390	Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	2	3	27	0
412001	Sekretarka	1	6	10	0
432103	Magazynier	36	79	30	0
515303	Robotnik gospodarczy	62	130	72	0
522301	Sprzedawca	208	563	67	0
541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	1	2	37	0
611307	Ogrodnik – uprawa grzybów jadalnych	0	0	20	0
721290	Pozostali spawacze i pokrewni	0	0	20	0

TABELA 25. OFERTY PRACY WEDŁUG ZAWODÓW ZA DRUGIE PÓŁROCZE 2012 R. – WYBRANE POZYCJE KZIS (C.D.)

721404	Monter konstrukcji stalowych	12	20	15	0
752205	Stolarz	112	271	10	0
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	22	35	27	0
834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	5	9	31	0
911207	Sprzątaczką biurową	28	90	30	0
931301	Robotnik budowlany	79	157	13	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Załącznik 3. do sprawozdania MPiPS-01 za drugie półrocze 2012 r.”

1.7. KULTURA I OCHRONA DÓBR KULTURY

1.7.1. ZABYTKI

Na obszarze powiatu radomszczańskiego znajduje się wiele obiektów o wysokich walorach zabytkowych i kulturowych. Zaliczyć do nich można:

- kościół parafialny pw. św. Bartłomieja w Dobryszycach, gmina Dobryzyce,
- zespół dworski (dwór, park) w Ciężkowicach, gmina Gidle,
- kościół parafialny pw. św. Marii Magdaleny w Gidlach, gmina Gidle,
- zespół klasztorny dominikanów (kościół pw. Wniebowzięcia NMP, klasztor, spichlerz) w Gidlach, gmina Gidle,
- zespół klasztorny kartuzów (kościół pw. MB Bolesnej, dzwonnica, brama) w Gidlach, gmina Gidle,
- cmentarz katolicki w Gidlach, gmina Gidle,
- cmentarz katolicki w Pławnie, gmina Gidle,
- pałac i park w Pławnie, gmina Gidle,
- park dworski w Piaszczycach, gmina Gomunice,
- park podworski i lamus (dawny budynek gospodarczy) w Gorzędowie, gmina Kamieńsk,
- kościół parafialny pw. św. Piotra i Pawła, pl. Wolności 10, w Kamieńsku, gmina Kamieńsk,
- park dworski w Pytowicach, gmina Kamieńsk,
- park dworski w Kobielach Wielkich, gmina Kobiele Wielkie,
- park dworski w Przyborowie, gmina Kobiele Wielkie,
- kościół parafialny pw. św. Leonarda w Bugaju, gmina Kodrąb,
- kościół parafialny pw. św. Szymona i Judy oraz dzwonnica w Dmeninie, gmina Kodrąb,
- kościół parafialny pw. św. Jadwigi w Kodrębie, gmina Kodrąb,
- kościół parafialny pw. Wszystkich Świętych oraz dzwonnica w Rzejowicach, gmina Kodrąb,
- park dworski w Smotryszowie, gmina Kodrąb,
- park dworski w Widawce, gmina Kodrąb,
- zespół dworski (dworek, park) w miejscowości Zakrzew, gmina Kodrąb,
- kościół parafialny pw. św. Urszuli w Krępie, gmina Lgota Wielka,
- kościół parafialny pw. św. Klemensa w Lgocie Wielkiej, gmina Lgota Wielka,
- dzwonnica (kościół pw. św. Józefa) w Jedlnie, gmina Ładzice,
- park dworski (z zielenią na cmentarzu przykościelnym) w Jedlnie, gmina Ładzice,
- kościół parafialny pw. św. Mikołaja w miejscowości Chełmo, gmina Masłowice,
- dzwonnica w miejscowości Chełmo, gmina Masłowice,
- zespół pałacowy (pałac, park) w miejscowości Chełmo, gmina Masłowice,
- dwór (nr 28) w miejscowości Granice, gmina Masłowice,
- park dworski w Masłowicach, gmina Masłowice,
- układ urbanistyczny w Przedborzu, gmina Przedbórz,

- kościół parafialny pw. św. Mikołaja w Przedborzu, gmina Przedbórz,
- park w Przedborzu, gmina Przedbórz,
- ratusz, ul. Mostowa w Przedborzu, gmina Przedbórz,
- budynek XVII-wiecznej karczmy, ul. Kielecka 7, w Przedborzu, gmina Przedbórz,
- dom w Przedborzu, gmina Przedbórz,
- zespół dworski (dwór, park) w Dziepółci, gmina Radomsko,
- kościół fil. pw. św. Józefa w Strzałkowie, gmina Radomsko,
- kościół parafialny pw. Nawiedzenia NMP w Strzałkowie, gmina Radomsko,
- park pałacowy w Strzałkowie, gmina Radomsko,
- kościół parafialny pw. św. Lamberta, ul. Narutowicza 2, w Radomsku,
- kościół parafialny pw. św. Marii Magdaleny, ul. Krakowska 37, w Radomsku,
- dzwonnica w Radomsku,
- otoczenie zespołu kościoła w Radomsku,
- zespół klasztorny franciszkanów (kościół pw. Podwyższenia Krzyża, klasztor, dzwonnica), ul. Narutowicza 3, Radomsko,
- cmentarz żydowski, ul. Przedborska/Źródłana, w Radomsku,
- ratusz, ul. Narutowicza 1, w Radomsku,
- willa z ogrodem, ul. Narutowicza 4, w Radomsku,
- kaplica rzym.-kat. pw. św. Rozalii, ul. św. Rozalii, w Radomsku,
- kościół parafialny pw. św. Rocha, Radomsko-Stobiecko Miejskie,
- dzwonnica, Radomsko-Stobiecko Miejskie,
- dom („chata tatarska”), ul. Częstochowska 9 (d. nr 4), Radomsko-Stobiecko Miejskie,
- kościół parafialny pw. św. Katarzyny i Wojciecha, w Niedośpielinie, gmina Wielgomłyny,
- dzwonnica, w Niedośpielinie, gmina Wielgomłyny,
- zespół dworski (dwór, park) w Odrowążu, gmina Wielgomłyny,
- park dworski w Sokolej Górze, gmina Wielgomłyny,
- dwór nr 51a w Sokolej Górze, gmina Wielgomłyny,
- zespół klasztorny paulinów (kościół pw. św. Stanisława, klasztor, ob. plebania, dzwonnica) w Wielgomłynach, gmina Wielgomłyny,
- cmentarz w Borzykowej, gmina Żytno,
- kościół parafialny pw. św. Mikołaja w Maluszynie, gmina Żytno,
- plebania w Maluszynie, gmina Żytno,
- cmentarz katolicki w Maluszynie, gmina Żytno,
- kaplica św. Barbary w Maluszynie, gmina Żytno,
- zespół pałacowy (park, czworak I, czworak II, wieża bramna, oficyna kuchenna, oficyna administracyjna, ogrodzenie z dwiema bramami, kordegarda, dom gorzelanego) w Maluszynie, gmina Żytno,
- pozostałości zamku Pukarzewskich w Pukrzowie, gmina Żytno,
- dworek w Sekursku, gmina Żytno,
- park podworski w Sekursku, gmina Żytno,
- cmentarz komunalny w Silnicy, gmina Żytno,
- kaplica ariańska w Silniczce, gmina Żytno,
- cmentarz katolicki w Żytnie, gmina Żytno,
- skwer (miejsce po cmentarzu rzym.-kat.), ul. Konopnickiej w Żytnie, gmina Żytno,
- zespół dworski (dwór, park) w Żytnie, gmina Żytno,
- kościół par. rzym.-kat. pw. Niepokalanego Poczęcia NMP wraz z otoczeniem zabytku w Żytnie, gmina Żytno.

1.7.2. INFRASTRUKTURA KULTURY

Infrastruktura kultury na obszarze powiatu radomszczańskiego jest bardzo bogata. Zaliczyć można do niej muzea, skanseny, ośrodki kultury, biblioteki oraz kina.

MUZEA I SKANSENY:

- Muzeum Regionalne w Radomsku im. Stanisława Sankowskiego utworzone w 1970 roku. Zbiory muzeum liczą ponad 16 tysięcy eksponatów zgromadzonych w działach: archeologicznym, historycznym, etnograficznym i sztuki. Eksponaty prezentowane są na stałych oraz czasowych wystawach. Muzeum ma również bogate archiwum historyczne oraz bibliotekę naukową.
- Muzeum Ludowe Ziemi Przedborskiej powstało w latach 80-tych dwudziestego wieku. Ma charakter mini skansenu, w którym zgromadzono etnograficzne i historyczne eksponaty.
- Skansen Pszczelarski w Wygodzie. Odwiedzający mogą skosztować tu doskonałego miodu pszczelego oraz zobaczyć ciekawe eksponaty zgromadzone w małym muzeum pszczelarstwa.
- Areszt Miejski przy ul. Narutowicza. Budynek zachowanego do dnia dzisiejszego aresztu miejskiego w Radomsku powstał w latach 60. XIX wieku.
- Willa Fabrykancka – zbudowana w latach 70. XIX wieku w stylu eklektycznym z użyciem form klasycyzujących i neobarokowych.
- Chata Tatarska w dzielnicy Stobiecko Miejskie.

OŚRODKI KULTURY:

- Miejski Dom Kultury w Radomsku;
- Miejski Dom Kultury w Przedborzu;
- Gminny Ośrodek Kultury w Wielgomłynach;
- Gminny Ośrodek Kultury w Żytnie;
- Gminny Ośrodek Kultury w Gidlach;
- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Kobielach Wielkich.

KINA:

- MDK Radomsko;
- MDK Przedbórz;
- Kinema Radomsko (kino nie funkcjonuje, ale trwają działania mające na celu gruntowny remont budynku oraz ożywienie kulturalne i artystyczne tego miejsca²⁴).

BIBLIOTEKI:

- Miejska Biblioteka Publiczna w Radomsku (biblioteka główna i 4 filie);
- Miejska Biblioteka Publiczna w Kamieńsku (filia w Gorzędowie);
- Miejska Biblioteka Publiczna w Przedborzu (filia w Górach Mokrych);
- Gminna Biblioteka Publiczna w Strzałkowie (filia w Płoszowie);
- Gminna Biblioteka Publiczna w Dobryszycach;
- Gminna Biblioteka Publiczna w Gidlach (filia w Pławie i Ciężkowicach);
- Gminna Biblioteka Publiczna w Gomunicach (filia w Chrzanowicach);
- Gminna Biblioteka Publiczna w Kobielach Wielkich;
- Gminna Biblioteka Publiczna w Kodrębie;
- Gminna Biblioteka Publiczna w Lgocie Wielkiej;
- Gminna Biblioteka Publiczna w Ładzicach (filia w Jedlnie);
- Gminna Biblioteka Publiczna w Strzelcach Małych;
- Gminna Biblioteka Publiczna w Wielgomłynach (filia w Sokolej Górze);
- Gminna Biblioteka Publiczna w Żytnie (filia w Borzykowej, Maluszynie i Silnicy).

²⁴ Stan na 2013 r.

TABELA 26. CHARAKTERYSTYKA BIBLIOTEK DZIAŁAJĄCYCH W POWIECIE RADOMSZZAŃSKIM W GRUDNIU 2012 R.

PLACÓWKI BIBLIOTECZNE		
biblioteki i filie	obiekt	29
księgozbiór	wolumin	483 225
czytelnicy w ciągu roku	osoba	24 962
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	wolumin	390 318
WSKAŹNIKI BIBLIOTECZNE		
liczba mieszkańców przypadających na jedną placówkę biblioteczną	osoba	3438
księgozbiór bibliotek na 1000 mieszkańców	wolumin	4134,3
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców	osoba	213
wypożyczenia księgozbioru na jednego czytelnika w woluminach	wolumin	15,6
społeczne oddziaływanie na 100 mieszkańców	%	21,3
zakup książek na 100 mieszkańców	%	10,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

Biblioteki funkcjonujące na terenie Powiatu Radomszczańskiego charakteryzuje bogaty księgozbiór. Liczba książek przypadająca na 1000 osób jest większa niż wartość tego wskaźnika dla województwa łódzkiego i Polski ogółem. Wysoki jest tutaj również wskaźnik zakupu książek na 100 mieszkańców (wynoszący dla Powiatu 10,9% w porównaniu do 7% dla województwa łódzkiego) oraz wskaźnik społecznego oddziaływania na 100 mieszkańców (dla Powiatu 21,3%, a dla województwa łódzkiego – 16%). Niezadowalający jest natomiast wskaźnik wypożyczeń przypadających na jednego czytelnika. Przyjmuje on wartość o wiele niższą (15,6 wol./os.) niż wskaźnik dla województwa (20,3) i kraju (18,9).

W celu rozwijania czytelnictwa w Powiecie Radomszczańskim oraz integrowania społeczności lokalnej należy budować wielostronne relacje partnerskie bibliotek ze środowiskiem lokalnym. Należy również zwiększyć stopień wykorzystywania technologii cyfrowych, aby zapewnić użytkownikom łatwy dostęp do zasobów, tworzyć im przyjazne środowisko pracy oraz dostosować świadczone usługi do zmieniających się potrzeb użytkowników i możliwości technologicznych.

W Radomsku działa również Fundacja Inicjatyw Kulturalnych, której celem jest:

- popieranie i realizacja wszelkich inicjatyw kulturalnych, edukacyjnych i społecznych oraz ich upowszechnianie,
- tworzenie materialnych warunków osobom uzdolnionym artystycznie,
- pomoc materialna i rzeczowa dla uczniów i studentów utalentowanych artystycznie znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej lub życiowej oraz stwarzanie im, w miarę możliwości, warunków do rozwoju ich talentów,
- działalność na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego, także na rzecz rozwijania kultury i sztuki regionu,
- prowadzenie działalności informacyjnej i wydawniczej.

1.7.3. IMPREZY KULTURALNE I OKOLICZNOŚCIOWE

W 2012 roku na terenie powiatu radomszczańskiego odbyło się 638 imprez kulturalnych. Najwięcej z nich, bo aż 28%, stanowiły prelekcje, spotkania i wykłady. Najmniej zorganizowano imprez turystycznych i sportowo-rekreacyjnych (5% wszystkich imprez). We wszystkich imprezach udział wzięło 90 635 osób, z czego najliczniej osoby te przybywały na występy artystów i zespołów profesjonalnych, np. muzycznych.

Atrakcją dla gości i mieszkańców są liczne imprezy rozrywkowe i kulturalne organizowane na terenie powiatu radomszczańskiego. Od kilku lat wielkim powodzeniem cieszą się organizowane takie imprezy, jak: „Otwarty Rekord Polski”, „Różewicz Open Festiwal”, „Ogólnopolski Festiwal Zalewajki”, „Dni Kultury Żydowskiej”, „Ko-

larski Wyścig Solidarności i Pokoju” oraz festiwale – w tym: międzynarodowe: „Festiwal Twórczości Marii Kopnickiej” (Przedbórz, Góry Mokre) i „Międzynarodowy Festiwal Chóralny Wschód-Zachód Zbliżenia” w Radomsku; ogólnopolskie: „O Pióro Reymonta”, „Opal”, „Ogólnopolski Turniej tańca Break Dance”; regionalne: „Radomszczańskie Dni Rodziny”, „Kolory Polski” i inne.

Bardzo popularną formą spędzania wolnego czasu są festyny szkolne i środowiskowe organizowane najczęściej w miesiącu czerwcu przez placówki oświatowe oraz dożynki gminne w miesiącu sierpniu i wrześniu, na których prezentowana jest twórczość ludowa i osiągnięcia w produkcji rolnej. Imprezy te cieszą się ogromną popularnością i frekwencją.

Warto również wspomnieć, że z ziemią radomszczańską związanych jest wiele osobistości zajmujących zaszczytne miejsca w dawnej i najnowszej historii Polski, m.in.: Leszek Czarny²⁵, św. Jadwiga²⁶, Władysław Stanisław Reymont²⁷, Henryk Siemiradzki²⁸, Tadeusz i Stanisław Różewiczowie²⁹ urodzeni w Radomsku, a także Jerzy Semkow³⁰ uznawany za jednego z najlepszych dyrygentów świata.

1.8. TURYSTYKA

Powiat radomszczański należy do miejsc o przeciętnej atrakcyjności turystycznej, jednak znajduje się tu wiele obiektów o wysokich walorach zabytkowych i kulturowych (zabytki zostały przedstawione w podrozdziale 1.7.1). W powiecie radomszczańskim szczególnie interesujące są miejsca, w których historia lokalnej cywilizacji przeplata się z urokami krajobrazu. Usytuowanie wielu z nich wśród zakoli Warty i Pilicy, na wzgórzach i w ostępach leśnych, gwarantuje niezapomniane przeżycia płynące z możliwości kontemplacji dziewiczej przyrody oraz wypoczynku w gospodarstwach agroturystycznych. Dla lubiących wędrować przygotowanych jest kilka szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjno-dydaktycznych oraz terenów przeznaczonych pod turystykę pieszą i rowerową:

- Szlak czarny biegnący od stacji ZHP w Mrowinie (stanica już nie funkcjonuje), przez Dobromierz, rezerwat „Murawy Dobromierskie” i „Bukowa Góra”, doliną Strugi do Białego Brzegu (stanica ZHP).
- Szlak czerwony zaczyna się na Majowej Górze i biegnie przez Przedbórz, park miejski i stare miasto do Wierchlasu i dalej przez rezerwat „Piskorzeniec”, Górę Krzemycza, rezerwat „Murawy Dobromierskie”, Borową, Góry Mokre, Góry Suche – Fajna Ryba, Górę Kozłową, rezerwat „Murawy dobromierskie”, „Bukową Górę” i wieś Rączki.
- Szlak niebieski będący szlakiem królewskich łowów Kazimierza Wielkiego – początek szlaku to przystanek PKS w Górach Mokrych (kapliczka św. Floriana), następnie szlak prowadzi przez Przełęcz Mokrą, Górę Kozłową, Starą Wieś, Kajetanów, Żeleźnicę rezerwat Oleszno, Dąbrówki, Wolę Świdzińską, Kozią Górę, Komorniki i Kluczewsko.
- Szlak żółty będący szlakiem Pasma Przedborsko-Małogoskiego – biegnie od PKS w Przedborzu przez Rynek, stare kamieniczki, Muzeum Ludowe (naprzeciw kościoła), kościół z XIII wieku, cmentarz parafialny – Brzostek Policzko – wzgórze 267,7 m n.p.m., – Gaj – Policzko – Józefów, Góra Fajna Ryba – ścieżką do przełęcz ok. 280 m n.p.m. – Góra Krzemycza (331,7 m n.p.m.) – Stara Wieś, Góra Bór (nazwa ludowa) – Żeleźnica – bezimienne wzgórze 242,2 m n.p.m. koło Oleszna – cmentarz parafialny w Olesznie – barokowy kościół (konsekrowany 10 lutego 1681 roku przez arcybiskupa Stefana Wydźgę) w Olesznie – Wola Świdzińska – Rogalów – (szlak wyprowadza z PKK Krasocin – Góra św. Michała (332,2 m n.p.m.) – Gruszczyn – Góra Cieśle (351,7 m n.p.m.) – Skorków – Góra Chojny (323 m n.p.m.) – Góra Kościółek (294,8 m n.p.m.) – Małogoszcz.
- Szlak Doliny Pilicy – może być wykorzystywany jako pieszy, rowerowy, konny lub narciarstwa biegowego. Szlak przebiega przez następujące miejscowości: Przedbórz – Chałupy – Biały Brzeg – Błota – Stoczyska – Gęsiarnia – Krzętów – Bobrowniki – Ciemiętniki – Pracza – Kluczewsko.

²⁵ Książę sieradzki (od 1261 r.), łęczycki (od 1267 r.), inowrocławski (w latach 1273-1278), krakowski i sandomierski (od 1279 r.).

²⁶ Święta Kościoła Katolickiego, fundatorka kościołów i klasztorów, w tym klasztoru sióstr cysterek w Trzebnicy (1209 r.).

²⁷ Pisarz, prozaik i nowelista, jeden z głównych przedstawicieli realizmu z elementami naturalizmu w prozie Młodej Polski. Laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury za czterotomową powieść *Chłopi*.

²⁸ Malarz autor obrazów, a także kurtyn Teatru Miejskiego w Krakowie (1894 r.) i Teatru Wielkiego we Lwowie (1900 r.). Honorowy członek Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i kawalerem Legii Honorowej.

²⁹ Tadeusz Różewicz – poeta, dramaturg, prozaik i scenarzysta.

Stanisław Różewicz – polski reżyser filmowy i teatralny, scenarzysta; wykładowca w szkole filmowej w Łodzi.

³⁰ Specjalizuje się w symfonice klasycznej i romantycznej; pracował w filharmoniach w Europie.

- Trasa kajakowa – ma długość ok. 25 km i przebiega przez Maluszyn – Ciemiętniki – Bobrowniki – Krzętów – Biały Brzeg – Przedbórz.
- Ścieżka edukacyjno-ekologiczna na terenie Nadleśnictwa Gidle. Ścieżka swój początek bierze w pobliżu leśniczówki Żytno prowadząc przez atrakcyjne, pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, miejsca występowania chronionych bądź zagrożonych wyginięciem gatunków flory i fauny. Część pierwsza ścieżki od wsi Żytno do wsi Ewina składa się z 6 punktów obserwacyjnych (Oczko wodne – „Parking”, Żabie Oczko, Żurawina, Kacza Smuga, Ostoja Zwierząt, Ewina).
- Ścieżka przyrodniczo-historyczna w Przedborzu. Ścieżka składa się z 8 przystanków. Jest przeznaczona głównie dla uczestników „zielonych szkół”. Pierwszy etap wycieczki to Majowa Góra (233 m. n.p.m.), Pomnik Marszałka Józefa Piłsudskiego, zalew, kapliczka pożegnalna z 1862 roku, wydma nad zalewem, dolina Pilicy i cmentarz żydowski, park miejski, pomnik Tadeusza Kościuszki, miejska oczyszczalnia ścieków.

Na terenie powiatu radomszczańskiego w gminie Kamieńsk istnieje sztuczna Góra Kamieńsk (380 m n.p.m.). Powstała ona jako zwałowisko zewnętrzne Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów. Jest to najwyższe wzniesienie w środkowej Polsce i najwyższy sztuczny obiekt tego typu w Europie. Na Górze Kamieńsk kontynuowana jest rekultywacja o kierunku leśnym. Na wierzchołku znajduje się farma wiatrowa (15 wiatraków), a u podnóża Ośrodek Sportu i Rekreacji „Góra Kamieńsk”. Mieszkańcy oraz osoby przyjezdne mogą korzystać z tutejszych tras narciarskich (w sezonie zimowym), toru saneczkowego, trasy downhillowej oraz toru quadowego i kartinowego, a także z doskonale wyposażonego parku rozrywki (golden-bungee, dmuchaną zjeżdżalnią oraz ścianką wspinaczkową). Atrakcje te są doskonałą formą spędzania czasu zarówno dla dzieci, jak i osób dorosłych. OSiR „Góra Kamieńsk” zapewnia również własną bazę noclegową oraz gastronomiczną.

Na terenie powiatu znajdują się strzeżone zbiorniki wodne w Zakrzówku Szlacheckim oraz Przedborzu. Nad wodą można aktywnie spędzić czas, pływając lub wypożyczając rowery wodne bądź kajaki.

Turyści mogą również zaznać kultury Dalekiego Wschodu w Starej Wsi, gdzie znajduje się Centrum Japońskich Sportów i Sztuki Walki „Dojo – Stara Wieś”. To unikatowy na skalę światową obiekt wykonany zgodnie z kanonami architektury japońskiej. Jest największym na świecie ośrodkiem przeznaczonym do specjalistycznego treningu dalekowschodnich sztuk i sportów walki. Centrum oferuje również dodatkowe zajęcia przybliżające kulturę japońską, takie jak: warsztaty przygotowywania sushi, kaligrafii, ikebany, origami i kitske, czyli sztuki ubierania kimono.

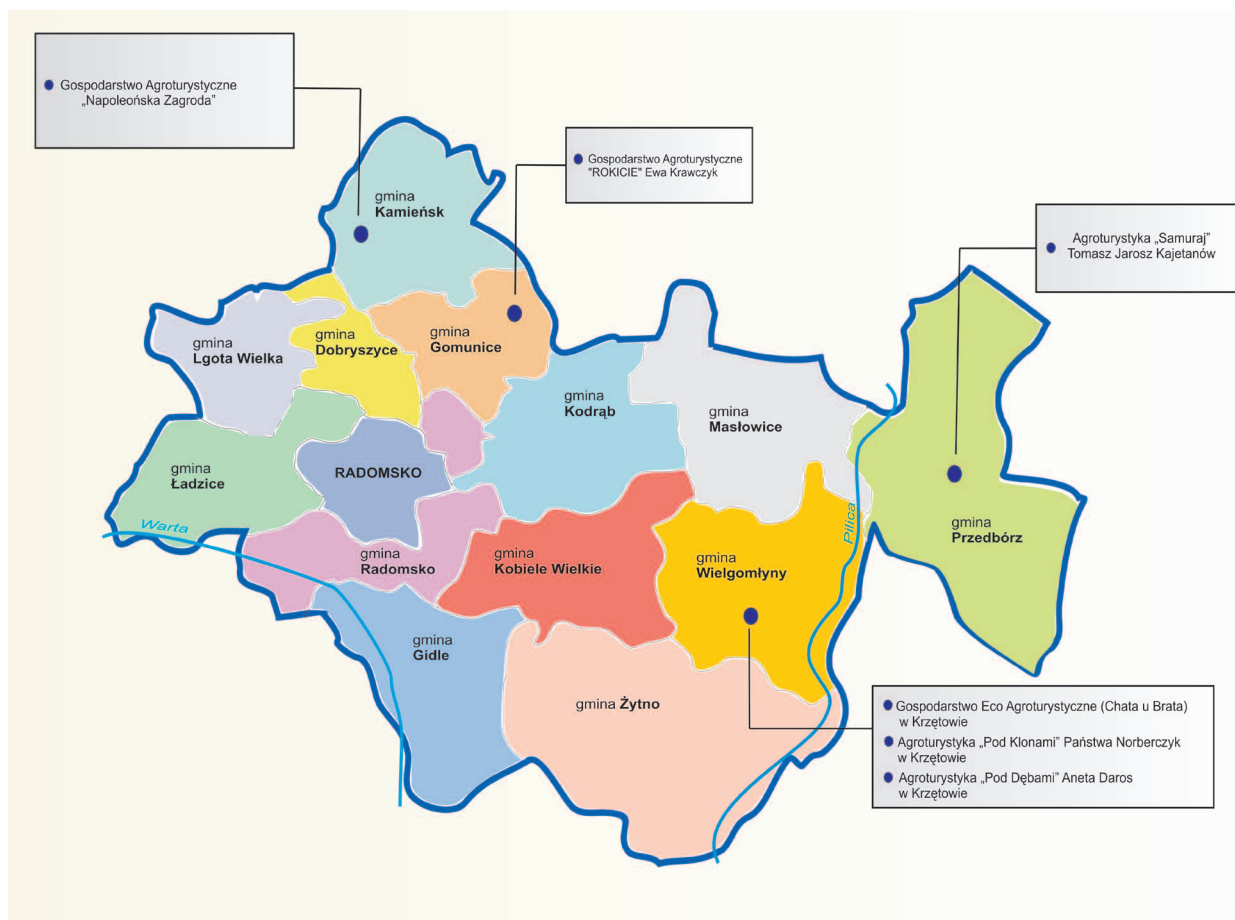
Na terenie powiatu znajduje się także kilka gospodarstw agroturystycznych, prywatne kwatery wypoczynkowo-noclegowe oraz domki japońskie (m.in. wspomniane już wcześniej Centrum Japońskich Sportów Sztuki Walki „Dojo – Stara Wieś”). Turyści mogą korzystać z pola namiotowego nad zalewem w Przedborzu (w obrębie kąpieliska znajduje się pole do gry w minigolfa, boisko do siatkówki plażowej, zjeżdżalnia, pole namiotowe z możliwością postawienia kampera oraz zapleczem sanitarnym: kuchnia, natrysk, toalety), przy stawach rybnych na Jasieniu oraz w miejscowości Sudzin (organizowanie spływów kajakowych, lokalizacja przy rzece Pilica). Dostępne jest również pole kempingowe z zapleczem sanitarnym w miejscowości Maluszyn. Ponadto miejsca noclegowe oferuje:

- Restauracja Parkowa – gmina Przedbórz;
- Klasztor Ojców Dominikanów – gmina Gidle;
- Ośrodek Sportu i Rekreacji Góra Kamieńsk – gmina Kamieńsk;
- Malutkie Resort – gmina Dobryczyce;
- Ośrodek Szkoleniowo-Dydaktyczny przy Nadleśnictwie Gidle – gmina Gidle;
- Ośrodek Rekreacyjno-Gastronomiczny BAKS – gmina Gidle;
- Zajazd „Krywań” – gmina Gomunice;
- hotel i restauracja „Millenium” – gmina Gomunice;
- Gospodarstwo Rybackie (z zapleczem gastronomicznym) – gmina Żytno.

Gminy powiatu radomszczańskiego dostrzegają swój potencjał w rozwoju turystyki, agroturystyki i ekoturystyki oraz przejawiają chęć podjęcia działań prowadzących do rozbudowy bazy turystycznej. Lokalizacja w centralnej Polsce, małe odległości od takich miast jak Częstochowa, Łódź i nieco większe od Warszawy czy Katowic sprawiają, że Powiat ma bardzo duże możliwości rozwoju w zakresie turystyki. Jego walorem może być też stosunkowo mało skażone środowisko naturalne, atrakcyjność kompleksów leśnych i względnie czyste wody powierzchniowe.

Turyści odwiedzający tereny powiatu radomszczańskiego mogą wypoczywać w tutejszych gospodarstwach agroturystycznych, które oprócz noclegów oferują różne atrakcje, np.: jazdę konną czy spływy kajakowe.

MAPA 2. GOSPODARSTWA AGROTURYSTYCZNE W POWIECIE RADOMSZZAŃSKIM (STAN NA LUTY 2014 R.)

Źródło: Starostwo Powiatowe w Radomsku

W 2012 roku z noclegów na terenie Powiatu skorzystało 19 483 osób (w tym 3048 turystów zagranicznych) – udzielono im 34 947 noclegów (z czego 6 293 noclegów zostało udzielonych turystom zagranicznym).

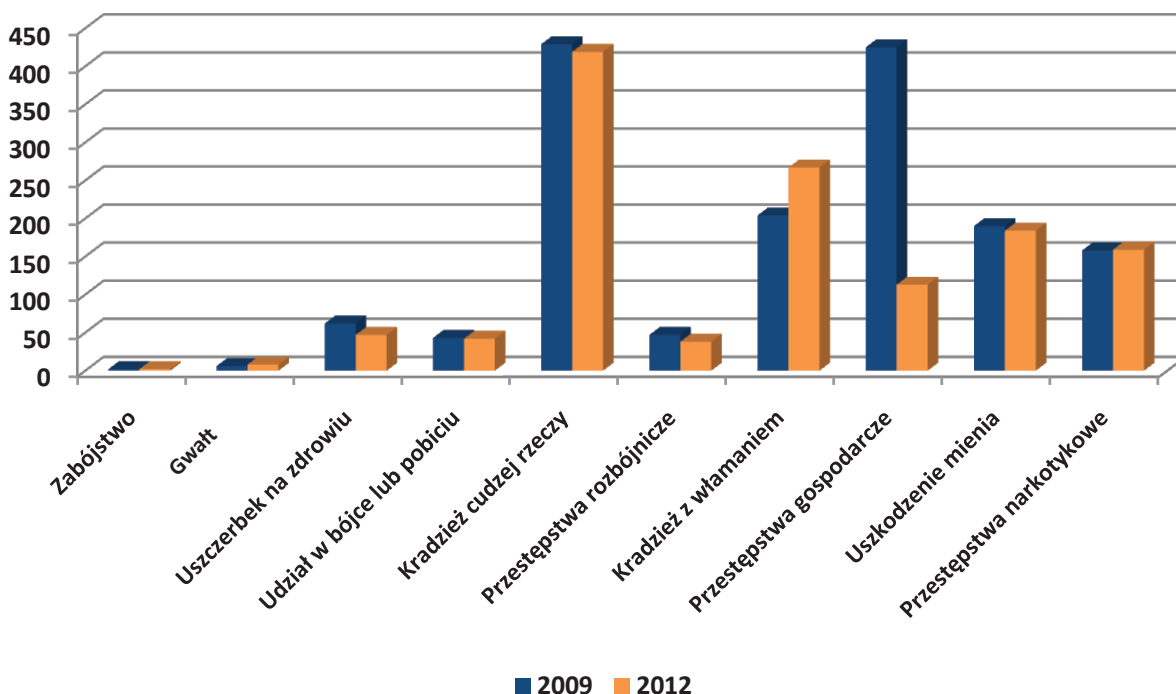
Baza noclegowa i gastronomiczna w powiecie radomszczańskim jest słabo rozwinięta. W 2012 roku funkcjonowało na terenie Powiatu 12 obiektów zbiorowego zakwaterowania (w tym 5 hoteli, jeden motel, 2 szkolne schroniska młodzieżowe – w Radomsku i Przedbórz, jeden ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy i 3 inne obiekty), dysponujących łącznie 437 miejscami noclegowymi.

1.9. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

1.9.1. PRZESTĘPCZOŚĆ

Analizę poziomu zagrożenia przestępczością w powiecie radomszczańskim przeprowadzono na podstawie konsultacji z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Radomsku (dalej: KPP w Radomsku). Zgodnie ze statystykami KPP w Radomsku w powiecie radomszczańskim na koniec 2012 r. ogólna liczba przestępstw wyniosła 1279, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje wartość 10,9. Liczba przestępstw popełnionych ogółem na terenie powiatu radomszczańskiego w 2012 r. w stosunku do roku 2009 zmniejszyła się o ~18,3% będąc najniższą w badanym okresie. Dominujący typ przestępstw to kradzieże i kradzieże z włamaniem oraz uszkodzenia mienia. Niepokojącym zjawiskiem jest utrzymujący się wysoki poziom przestępstw narkotykowych (por. Wykres 7.). Wskaźnik wykrywalności przestępstw w powiecie radomszczańskim w 2012 r. wyniósł ~72,6% i zbliżony jest z odsetkiem dla 2009 r. (~74,5%).

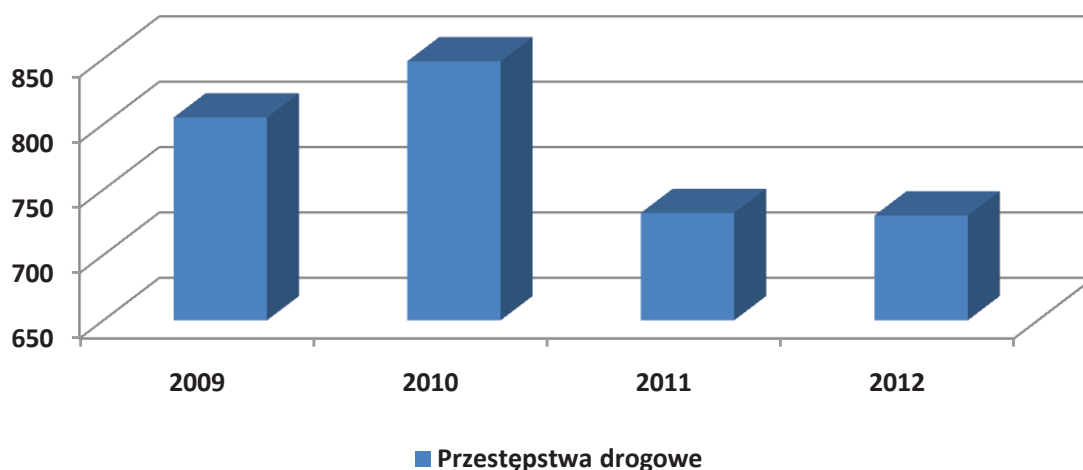
WYKRES 7. LICZBA PRZESTĘPSTW POPEŁNIONYCH NA TERENIE POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO W ROKU 2009 I 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe dotyczące zagrożenia przestępczością w Powiecie Radomszczańskim”

Osobną kategorią przestępstw są przestępstwa drogowe, których liczba na terenie powiatu radomszczańskiego w 2012 r. wyniosła 730 i była niższa o ~ 9,3% w stosunku do 2009 r.

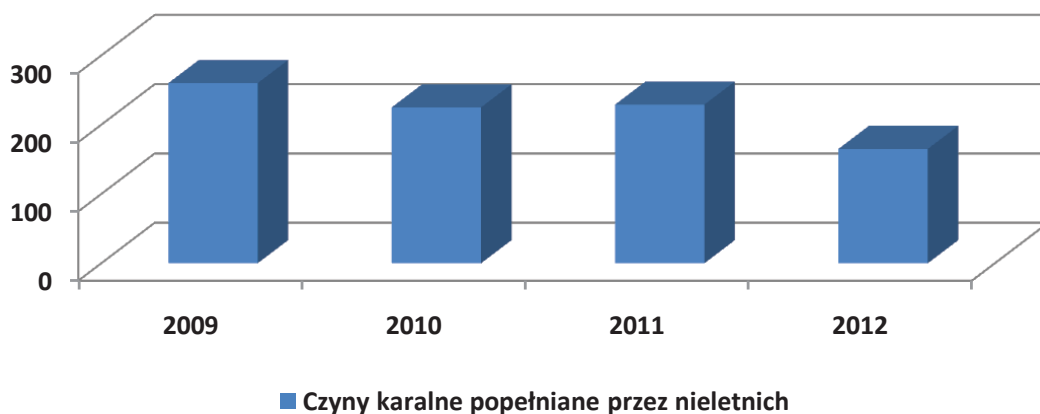
WYKRES 8. PRZESTĘPSTWA DROGOWE POPEŁNIONE W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM W LATACH 2009-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe dotyczące zagrożenia przestępczością w Powiecie Radomszczańskim”

Z perspektywy działań policyjnych do istotnych zagrożeń zalicza się przestępstwa popełniane przez nieletnich, których udział w ogólnej liczbie przestępstw mieści się w przedziale od 12,9% do 17,6%. Najczęściej popełniane przez nieletnich przestępstwa to kradzież, rozbój, uszkodzenie mienia, uszkodzenie ciała oraz narkomania.

WYKRES 9. CZYNY KARALNE POPEŁNIANE PRZEZ NIELETNICH

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe dotyczące zagrożenia przestępczością w Powiecie Radomszczańskim”

Szczególnie demoralizujące i stwarzające długofalowe negatywne oddziaływanie są zagrożenia związane z narkotykami i różnego rodzaju substancjami psychotropowymi. Grupa istotnie narażona to przede wszystkim młodzież w wieku gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym. Równie niepokojącym zjawiskiem, stanowiącym istotne zagrożenie dla młodzieży, jest uczestnictwo w grupach pseudokibiców. KPP w Radomsku wskazuje na występowanie zachowań panujących w grupie wynikających z psychologii tłumu i z wykonywania poleceń dowodzącego grupą. Tworzenie się takich grup może pociągać za sobą niepożądane zachowania, zaburzając ład i porządek publiczny, szczególnie podczas różnego rodzaju imprez.

Według oceny Komendy Powiatowej Policji w Radomsku stan bezpieczeństwa i porządku publicznego w latach następnych będzie utrzymywał się na podobnym poziomie do opisanego, jednakże będzie to wymagać działań prewencyjnych. KPP w Radomsku jako pożądaną wskazała instalację monitoringu w newralgicznych punktach. Monitoring ma walor odstrasżający, ułatwia rozwikłanie i rozstrzyganie zdarzeń, może stanowić dowód w postępowaniu i przyczynia się do zmniejszenia przestępczości, a także zwiększa poziom wykrywalności sprawców czynów zabronionych. Ponadto KPP w Radomsku wskazuje na konieczność:

- realizacji działań uświadamiających w stosunku do dzieci i młodzieży, w tym dotyczących istniejących i nowo powstałych zagrożeń;
- wskazywania ewentualnych rozwiązań;
- wskazywania alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu;
- angażowania w działania z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego podmioty odpowiedzialne za szeroko rozumiane bezpieczeństwo społeczności lokalnej;
- zwiększenia liczby działań, w które zaangażowana jest młodzież oraz rodzice czy opiekunowie prawni.

Szczególnie duży nacisk należy położyć na wpojenie zasad bezpiecznego zachowania najmłodszym podopiecznym placówek oświatowych.

1.9.2. BEZPIECZEŃSTWO PRZECIWOŻAROWE, PRZECIWPOWODZIOWE I POZOSTAŁE

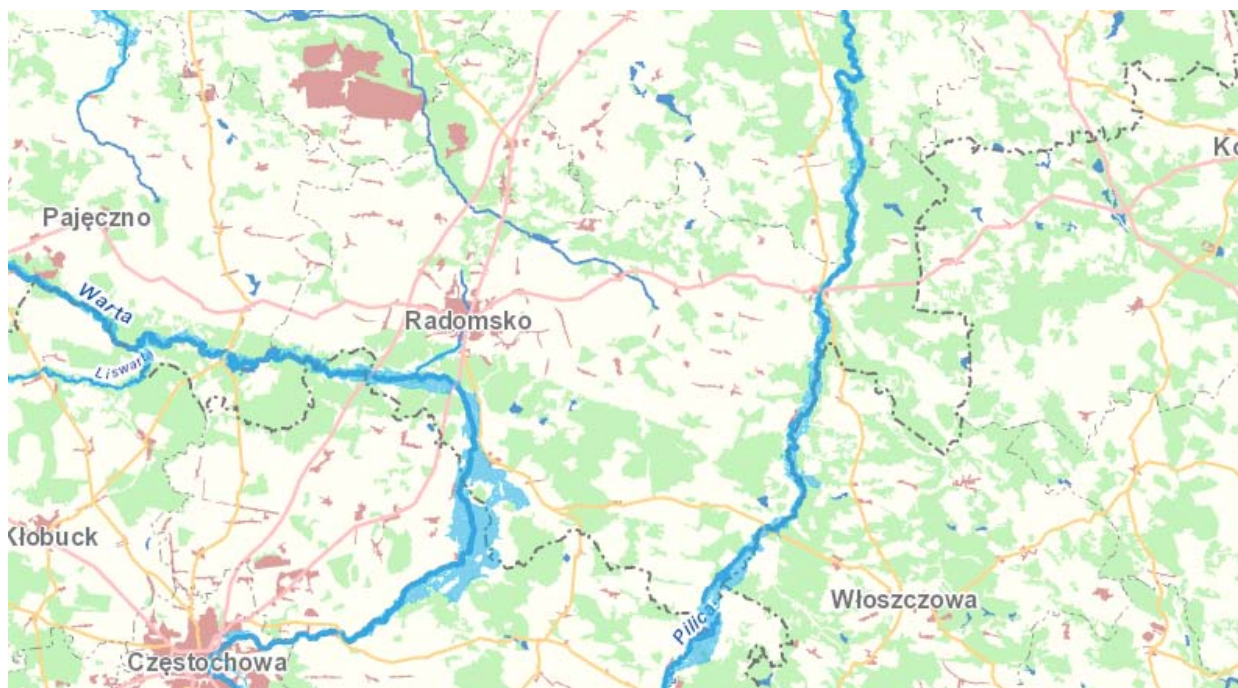
W dolinach rzecznych na terenie powiatu radomszczańskiego występuje problem zalewów powodziowych oraz okresowych podtopień. Stałymi obszarami występowania zagrożeń powodziowych są doliny: Warty, Pilicy, Łuciąży, Wiercicy i Widawki. Powodzie roztopowe występują głównie w marcu i kwietniu, a opadowo-rozlewowe w lipcu i sierpniu. Powierzchnia terenów zagrożonych powodzią wynosi 6030 ha, występują one na obszarach gmin:

- wzdłuż rzeki Warty – gminy: Radomsko (okolice Szczepocic Prywatnych i Szczepocic Rządowych, Klekowiec, Bobry), Gidle (na odcinku rzeki u zbiegu Kanału Lodowego i Wiercicy oraz w okolicach ujścia Wiercicy do Warty, okolice miejscowości Pławno, Górki, Gowarzędów, Ruda, Gidle) i Ładzice (okolice Borowy i Jankowic);
- wzdłuż rzeki Pilicy – miejsca i obiekty leżące na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią znajdują się w gminach Przedbórz (okolice miasta Przedbórz i Taras), Żytno (okolice Sudzin, Sudzinek, Maluszyn, Mosty, Pukarzędów, Grodzisko), Wielgomłyny (okolice Krzędowa, Rudka, Woli Życińskiej, Pratkowic) i Masłowice;

- wzdłuż rzeki Widawki – użytki rolne w kilku miejscowościach, m.in. w okolicach Kuźnicy w gminie Kodrąb;
- wzdłuż rzeki Luciąży – obejmuje część terenów gminy Masłowice.

Szacuje się, że w razie wystąpienia powodzi zagrożonych może być ogółem 315 gospodarstw i ponad 1000 osób.

MAPA 3. OBSZARY ZAGROŻONE POWODZIAMI W POWIECIE RADOMSZZAŃSKIM

LEGENDA:

- granice województw
- - - granice powiatów
- obszary zagrożone powodzią

Źródło: Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego; Hydroportal Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>

Największym zagrożeniem dla zdrowia i życia ludzi oraz ich mienia w powiecie radomskim są pożary, w tym przede wszystkim pożary pojedynczych zabudowań mieszkalnych, lasów i upraw rolnych, a także licznych zakładów produkcyjnych, stacji paliw. Na poziom zagrożenia pożarowego w powiecie wpływa także dobrze rozwinięty przemysł drzewny. Na terenie powiatu przeważa zabudowa murowana, jednorodzinna i zagrodowa, o pokryciu niepalnym, występują jednak pojedyncze przypadki zabudowań drewnianych, stanowiących duże zagrożenie pożarowe.

Prewencję i ratownictwo pożarnicze w powiecie sprawują: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Radomsku (dalej KP PSP w Radomsku), 87 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej wpisanych do KRS-u (stan na 2012 rok) oraz 29 jednostek OSP zarejestrowanych w I Wydziale Cywilnym Sądu Okręgowego (stan na rok 2010). W 2013 roku strażacy z KP PSP w Radomsku interweniowali 992 razy. Zgłoszono 351 pożarów i 607 miejscowych zagrożeń. Pozostałą część stanowiły fałszywe alarmy (34 zgłoszenia)³¹.

Bezpieczeństwem ludności na terenie powiatu zajmuje się również Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego, zlokalizowane w siedzibie Starostwa Powiatowego w Radomsku. Działanie Centrum polega na zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, przygotowaniu do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań, reagowaniu w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych, usuwaniu ich skutków oraz odtwarzaniu zasobów. PCZK prowadzi nadzór nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności, obsługuje radiową sieć zarządzania Wojewody Łódzkiego oraz pozostałe systemy teleinformatyczne na potrzeby zarządzania kryzysowego. Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego współpracuje z Centrami Gminnymi, Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz z Centrami Zarządzania Kryzysowego.

³¹ Zdarzenia 01.01.2013 – 31.12.2013, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Radomsku, <http://kppsradomsko.pl/news.php> (dane na dzień 15.12.2013 r.).

wego sąsiadujących powiatów. Oprócz tego PCZK współpracuje z podmiotami realizującymi monitoring środowiska, a także podmiotami prowadzącymi akcje ratownicze, poszukiwawcze i humanitarne.

Efektom wspólnej inicjatywy powiatu radomszczańskiego oraz gmin leżących na jego terenie było utworzenie i wyposażenie Międzygminnego Magazynu ds. Zarządzania Kryzysowego w Radomsku. Jego wyposażenie stanowi sprzęt związany z usuwaniem i zabezpieczaniem skutków wywołanych zjawiskami atmosferycznymi. Magazyn zlokalizowany jest na terenie KP PSP w Radomsku.

W powiecie radomszczańskim funkcjonuje również Komisja Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego działająca w zakresie spraw porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, obronności, ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska.

Powiat Radomszczański współpracuje z podmiotami odpowiedzialnymi bezpośrednio lub pośrednio za bezpieczeństwo, w tym z Komendą Powiatową Policji w Radomsku, Powiatowym Inspektorem Weterynarii, Powiatową Stacją Epidemiologiczno-Sanitarną, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, a także z służbami leśnymi.

1.10. EDUKACJA

1.10.1. PLACÓWKI EDUKACYJNE PROWADZONE PRZEZ POWIAT

Powiat Radomszczański jest organem prowadzącym następujące ponadgimnazjalne placówki edukacyjne:

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. St. Staszica w Radomsku (dalej: ZSP Staszica);
- I Liceum Ogólnokształcące im. F. Fabianiego w Radomsku (dalej: I LO);
- II Liceum Ogólnokształcące im. K. K. Baczyńskiego w Radomsku (dalej: II LO);
- Zespół Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska w Radomsku (dalej: ZS Drzewnych);
- Zespół Szkół Elektryczno-Elektronicznych im. prof. dr. inż. J. Groszkowskiego w Radomsku (dalej: ZSEE);
- Zespół Szkół Ekonomicznych w Radomsku (dalej: ZSE);
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Przedborzu (dalej: ZSP Przedbórz).

Na terenie powiatu funkcjonują także szkoły ponadgimnazjalne prowadzone przez inne organy:

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. T. Kościuszki w Kamieńsku (dalej ZSP Kamieńsk);
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Centrum Kształcenia Zawodowego w Przedborzu – Oddział Terenowy (ZSZ Przedbórz);
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Wł. St. Reymonta w Dobryszycach (ZSCKR w Dobryszycach).

Oferta placówek jest skierowana przede wszystkim do młodzieży, która ukończyła naukę na poziomie gimnazjalnym. Ponadto naukę w placówkach mogą kontynuować dorośli, którzy ze względów zawodowych lub osobistych dążą do rozwoju intelektualnego i zawodowego. Według stanu na dzień 1 września 2013 r. liczba uczniów (w tym młodzież oraz dorośli) wyniosła blisko 4,5 tys. (por. Tabela 27.).

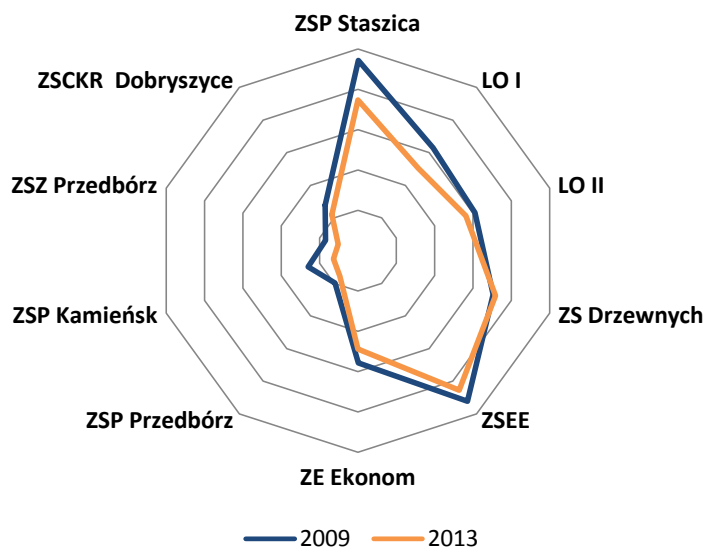
TABELA 27. LICZBA UCZNIÓW UCZĘSZCZAJĄCYCH DO PLACÓWEK EDUKACYJNYCH ZLOKALIZOWANYCH NA TERENIE POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO

Placówka edukacyjna	Kobieta	Mężczyzna	Suma
ZSP Staszica	179	568	747
I LO	368	139	507
II LO	409	154	563
ZS Drzewnych	379	339	718
ZSEE	172	682	854
ZSE	410	78	488
ZSP Przedbórz	97	58	155
ZSP Kamieńsk	23	106	129
ZSZ Przedbórz	15	88	103
ZSCKR Dobryszyce	129	92	221
Suma	2181	2304	4485

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe placówek edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim”

W latach 2009-2013 zanotowano spadek ogólnej liczby uczniów o ~ 15,0%. Dotyczył on większości szkół objętych analizą. Wyjątkiem jest Zespół Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska w Radomsku – placówka odnotowała nieznaczny wzrost liczby uczniów (por. Wykres 10).

WYKRES 10. LICZBA UCZNIÓW UCZĘSZCZAJĄCYCH DO PLACÓWEK EDUKACYJNYCH ZLOKALIZOWANYCH NA TERENIE POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO – PORÓWNANIE DLA LAT 2009 I 2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe placówek edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim”

W strukturze pochodzenia uczniów ponadgimnazjalnych placówek edukacyjnych przeważają mieszkańcy obszarów wiejskich: ~ 59,2% (por. Tabela 28.).

TABELA 28. UDZIAŁ UCZNIÓW Z OBSZARÓW WIEJSKICH W OGÓLNEJ LICZBIE UCZNIÓW WEDŁUG PLACÓWKI EDUKACYJNEJ

Placówka edukacyjna	Uczniowie z obszarów wiejskich	Uczniowie z obszarów wiejskich jako % ogółu
ZSP Staszica	510	68,3%
LO I	196	38,7%
LO II	284	50,4%
ZS Drzewnych	447	62,3%
ZSEE	450	52,7%
ZE Ekonom	297	60,9%
ZSP Przedbórz	107	69,0%
ZSP Kamieńsk	97	75,2%
ZSZ Przedbórz	103	100,0%
ZSCKR Dobryczyce	163	73,8%
Suma	2654	59,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe placówek edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim”

1.10.2. KIERUNKI KSZTAŁCENIA

Kierunki kształcenia w ponadgimnazjalnych placówkach edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim są zdyspersyfikowane. Liczbę uczniów na poszczególnych kierunkach kształcenia prezentuje: Tabela 29., Tabela 30., Tabela 31., Tabela 32., Tabela 33., Tabela 34., Tabela 35., Tabela 37. oraz Tabela 38.

TABELA 29. KIERUNKI KSZTAŁCENIA – ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 1 IM. ST. STASZICA W RADOMSKU

Kierunki kształcenia	2009	2013
technik mechanik	45	37
technik budownictwa	124	93
technik pojazdów samochodowych	107	87
technik geodeta	0	13
technik urządzeń i systemów energii odnawialnej	0	15
mechanik pojazdów samochodowych	100	100
mechanik monter maszyn i urządzeń	48	59
elektromechanik	25	44
liceum ogólnokształcące	495	299
Suma	944	747

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe placówek edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim”

TABELA 30. KIERUNKI KSZTAŁCENIA – I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. F. FABIANIEGO W RADOMSKU

Kierunki kształcenia	2009	2013
ogólnokształcące	631	507

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe placówek edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim”

TABELA 31. KIERUNKI KSZTAŁCENIA – II LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. K. K. BACZYŃSKIEGO W RADOMSKU

Kierunki kształcenia	2009	2013
ogólnokształcące	610	563

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe placówek edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim”

TABELA 32. KIERUNKI KSZTAŁCENIA – ZESPÓŁ SZKÓŁ DRZEWNYCH I OCHRONY ŚRODOWISKA W RADOMSKU

Kierunki kształcenia	2009	2013
technik ochrony środowiska	80	21
technik technologii drewna	69	28
technik logistyk	139	101
technik usług fryzjerskich	0	66
technik żywienia i usług gastronomicznych	0	45
kurs w kwalifikacji A.13.	0	25
kurs w kwalifikacji A.23.	0	30
Suma	288	316

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe placówek edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim”

TABELA 33. KIERUNKI KSZTAŁCENIA – ZESPÓŁ SZKÓŁ DRZEWNYCH I OCHRONY ŚRODOWISKA W RADOMSKU
– TECHNIKUM UZUPEŁNIAJĄCE DLA DOROSŁYCH NR 4

Kierunki kształcenia	2009	2013
technik usług fryzjerskich	0	11
technik technologii drewna	0	17
technik żywienia i gospodarstwa domowego	0	6
Suma	0	34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe placówek edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim”

TABELA 34. KIERUNKI KSZTAŁCENIA – ZESPÓŁ SZKÓŁ DRZEWNYCH I OCHRONY ŚRODOWISKA W RADOMSKU
– LICEUM OGÓLNOKSZAŁCĄCE DLA DOROSŁYCH

Kierunki kształcenia	2009	2013
ogólnokształcące	0	95

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe placówek edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim”

TABELA 35. KIERUNKI KSZTAŁCENIA – ZESPÓŁ SZKÓŁ DRZEWNYCH I OCHRONY ŚRODOWISKA W RADOMSKU
– ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA NR 3 IM. M. KOPERNIKA

Kierunki kształcenia	2009	2013
stolarz	127	56
kucharz	46	37
fryzjer	93	85
murarz-tylnkarz	3	5
monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych	5	8
lakiernik	19	5
blacharz samochodowy	4	7
ślusarz	3	2
elektromechanik pojazdów samochodowych	8	13
elektromechanik	0	3
cukiernik	47	19
piekarz	9	10
wędliniarz	6	6
krawiec	1	2
operator urządzeń przemysłu szklarskiego	1	0
sprzedawca	16	13
kamieniarz	1	0
mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych	0	1
monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	0	1
Suma	389	273

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe placówek edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim”

TABELA 36. KIERUNKI KSZTAŁCENIA – ZESPÓŁ SZKÓŁ ELEKTRYCZNO-ELEKTRONICZNYCH
 IM. PROF. DR. INŻ. J. GROSZKOWSKIEGO W RADOMSKU

Kierunki kształcenia	2009	2013
szkoły dla młodzieży:	820	815
technik informatyk	195	341
technik elektronik	185	99
technik elektryk	100	107
technik teleinformatyk	0	27
technik organizacji reklamy	0	68
zarządzanie informacją	251	88
monter elektronik – elektryk	89	85
szkoły dla dorosłych:	103	34
technik elektryk	53	25
technik informatyk	50	9
Suma	923	849

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe placówek edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim”

TABELA 37. KIERUNKI KSZTAŁCENIA – ZESPÓŁ SZKÓŁ EKONOMICZNYCH W RADOMSKU

Kierunki kształcenia	2009	2013
technik ekonomista	346	223
technik hotelarstwa	66	93
technik obsługi turystycznej	31	39
technik handlowiec	12	19
technik cyfrowych procesów graficznych	0	22
technik rachunkowości	0	55
technik agrobiznesu	0	0
sprzedawca	32	17
zarządzanie informacją	69	20
Suma	556	488

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe placówek edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim”

TABELA 38. KIERUNKI KSZTAŁCENIA – ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH W PRZEDBORZU

Kierunki kształcenia	2009	2013
ogólnokształcące	197	155

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe placówek edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim”

TABELA 39. KIERUNKI KSZTAŁCENIA – ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA,
CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W PRZEDBORZU – ODDZIAŁ TERENOWY

Kierunki kształcenia	2009	2010	2011	2012	2013
ślusarz	57	43	40	29	41
mechanik pojazdów samochodowych	41	34	32	23	24
stolarz	30	28	28	25	17
cukiernik	32	25	27	21	21
kucharz małej gastronomii	10	14	12	0	0
Suma	170	144	139	98	103

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe placówek edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim”

TABELA 40. KIERUNKI KSZTAŁCENIA – ZESPÓŁ SZKÓŁ CENTRUM KSZTAŁCENIA ROLNICZEGO
IM. WŁ. ST. REYMONTA W DOBRYSZYCACH

Kierunki kształcenia	2009	2010	2011	2012	2013
technik architektury krajobrazu	27	35	46	39	28
technik ogrodnik	11	11			
technik rolnik	30	16	8		
technik agrobiznesu	12	7	7	6	
technik mechanizacji rolnictwa			10	24	35
technik organizacji usług gastronomicznych	45	54	40	20	10
technik weterynarii		12	24	35	48
technik technologii żywności	20				
technik żywienia i gospodarstwa domowego	96	72	58	36	23
technik żywienia i usług gastronomicznych				13	35
kucharz małej gastronomii	39	31	33	12	
mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych		18	17	30	27
kucharz				10	15
Suma	280	256	243	225	221

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe placówek edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim”

W strukturze obłożenia poszczególnych kierunków dominują kierunki ogólnokształcące, na które uczęszcza około 36% wszystkich uczniów. W dalszej kolejności dużą popularnością cieszą się kierunki techniczne specjalistyczne, w tym informatyczne, elektroniczne i elektryczne.

Na przestrzeni lat 2009-2013 oferta edukacyjna placówek ponadgimnazjalnych uległa zmianom częściowo dostosowującym profil absolwenta do zmieniających się potrzeb rynku pracy i preferowanych kierunków zamawianych na poziomie szkolnictwa wyższego. Stosunkowo nowe kierunki kształcenia w placówkach ponadgimnazjalnych to m.in.: technik geodeta, technik urządzeń i systemów energii odnawialnej, technik teleinformatyk, technik organizacji reklamy, technik cyfrowych procesów graficznych i technik rachunkowości.

1.10.3. KADRA PEDAGOGICZNA

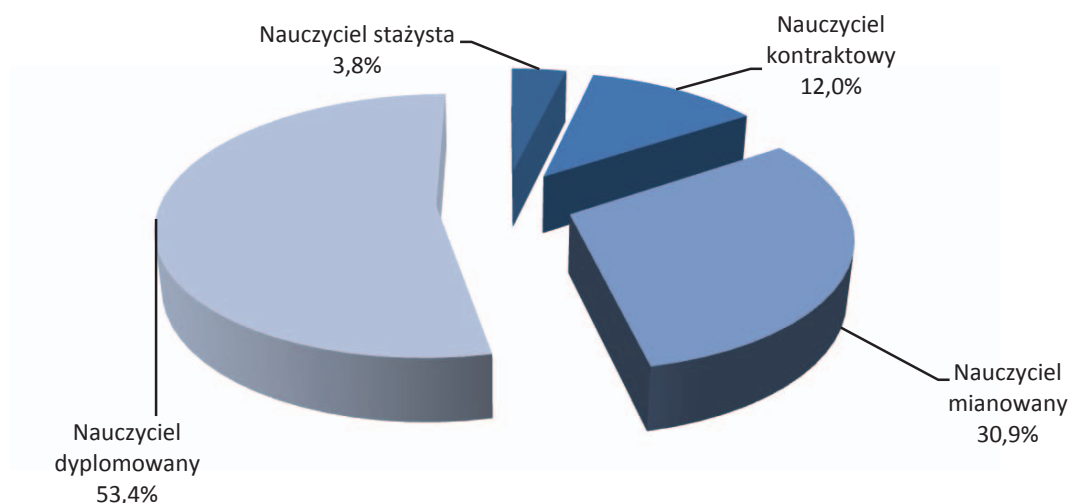
Kadrę pedagogiczną ponadgimnazjalnych placówek edukacyjnych tworzy 476 nauczycieli. Ponad połowę stanowią nauczyciele dyplomowani, natomiast nauczyciele stażysty i nauczyciele kontraktowi stanowią odpowiednio ~ 4,0% oraz ~ 10,5% kadry.

TABELA 41. KADRA PEDAGOGICZNA WEDŁUG STOPNI ZAWODOWYCH PRACUJĄCA W PLACÓWKACH EDUKACYJNYCH PROWADZONYCH PRZEZ POWIAT RADOMSZZAŃSKI I INNE INSTYTUCJE

Placówka edukacyjna	Nauczyciel stażysta	Nauczyciel kontraktowy	Nauczyciel mianowany	Nauczyciel dyplomowany	Suma
ZSP Staszica	5	19	26	37	87
LO I	1	4	14	26	45
LO II	0	3	10	31	44
ZS Drzewnych	3	3	29	26	61
ZSEE	5	5	18	53	81
ZE Ekonom	1	6	17	31	55
ZSP Przedbórz	1	2	8	16	27
ZSP Kamieńsk	0	5	12	8	25
ZSZ Przedbórz	0	6	4	5	15
ZSCKR Dobryczyce	2	4	9	21	36
Suma	18	57	147	254	476

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe placówek edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim”

WYKRES 11. STRUKTURA ZATRUDNIENIA KADRY PEDAGOGICZNEJ W PLACÓWKACH EDUKACYJNYCH ZLOKALIZOWANYCH NA TERENIE POWIATU RADOMSZZAŃSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe placówek edukacyjnych w Powiecie Radomszczańskim”

1.10.4. POTRZEBY INWESTYCYJNE I SZKOLENIOWE

Ogólny stan infrastruktury technicznej jest dobry lub bardzo dobry. Potrzeby inwestycyjne dotyczące budowy, przebudowy lub rozbudowy obiektów edukacyjnych zgłosili dyrektorzy: Zespołu Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska w Radomsku; Zespołu Szkół Elektryczno-Elektronicznych im. prof. dr. inż. Janusza Groszkowskiego w Radomsku i Zespołu Szkół Ekonomicznych w Radomsku. Niezbędny zakres inwestycji obejmuje głównie rozbudowę i adaptację pomieszczeń do celów edukacyjnych oraz poprawę warunków energetycznych i sanitarnych. Niedoinwestowanie obserwuje się w kontekście infrastruktury sportowej placówek. Sześć spośród siedmiu ponadgimnazjalnych placówek edukacyjnych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Radomszczański, zgłosiło potrzeby inwestycyjne związane z budową, przebudową i modernizacją sal sportowych wielofunkcyjnych, boisk sportowych wielofunkcyjnych, bieżni oraz siłowni. W ponad połowie ponadgimnazjalnych jednostek edukacyjnych wskazano na brak podstawowego wyposażeniu zaplecza sportowego. Dyrektorzy większości ponadgimnazjalnych placówek edukacyjnych w trakcie badania kwestionariuszowego wskazali na poważne niedostatki wyposażenia edukacyjnego, w tym przede wszystkim sprzętu specjalistycznego do kształcenia zawodowego, sprzętu komputerowego, oprogramowania specjalistycznego i ogólnego, sprzętu multimedialnego oraz zasobów bibliotecznych.

Badanie kwestionariuszowe wskazało występowanie potrzeb w zakresie szkoleń zawodowych, w tym specjalistycznych, tj.:

- szkolenia zawodowe dla nauczycieli z obsługi programów do profesjonalnej nauki: CAD, CAM, budowlanych i geodezyjnych oraz OZE;
- szkolenia rozwojowe w zakresie perspektyw dydaktycznych w pracy z uczniem zdolnym, diagnozy ról grupowych i ich wpływu na postawy uczniów wobec pracy na lekcji, wykorzystania wniosków z ewaluacji w planowaniu pracy szkoły, budowania wizerunku szkoły w środowisku lokalnym, innowacji i nowatorstwa pedagogicznego, odpowiedzialności prawnej nauczycieli, rodziców, uczniów;
- studia i kursy uprawniające do nauczania drugiego przedmiotu;
- szkolenia dla administracji placówek edukacyjnych w zakresie rachunkowości i zamówień publicznych.

1.11. PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA

Opiekę stacjonarną nad chorymi w Powiecie Radomszczańskim zapewnia Szpital Powiatowy w Radomsku, składający się z następujących komórek organizacyjnych:

I. Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy – Radomsko, ul. Jagiellońska 36:

1. Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy.

II. Przychodnia Specjalistyczna – Radomsko, ul. Jagiellońska 36:

1. Poradnia Gastroenterologiczna,
2. Poradnia Diabetologiczna,
3. Poradnia Kardiologiczna,
4. Poradnia Reumatologiczna,
5. Poradnia Okulistyczna,
6. Poradnia Neurologiczna,
7. Poradnia Pulmonologiczna,
8. Poradnia Otolaryngologiczna,
9. Poradnia Dermatologiczna,
10. Poradnia Chirurgii Ogólnej,
11. Poradnia Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej,
12. Gabinet Preluksacyjny,
13. Poradnia Urologiczna,
14. Poradnia Endokrynologiczna,
15. Poradnia Onkologiczna,
16. Poradnia Hepatologiczna,
17. Poradnia Logopedyczna,
18. Poradnia Ginekologiczno-Położnicza,
19. Szkoła Rodzenia,
20. Poradnia Zdrowia Psychicznego,

21. Poradnia Leczenia Uzależnień,
22. Pielęgniarska Opieka Długoterminowa,
23. Gabinet Medycyny Pracy,
24. Poradnia Alergologiczna,
25. Gabinet Diagnostyczno-Zabiegowy Poradni Okulistycznej,
26. Gabinet Diagnostyczno-Zabiegowy Poradni i Chirurgii Ogólnej,
27. Gabinet Diagnostyczno-Zabiegowy Poradni Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej,
28. Gabinet Diagnostyczno-Zabiegowy Poradni Ginekologiczno-Położniczej,
29. Gabinet Diagnostyczno-Zabiegowy nr 1,
30. Gabinet Diagnostyczno-Zabiegowy nr 2,
31. Gabinet Diagnostyczno-Zabiegowy – Przedbórz, ul. Częstochowska 25.

III. Gminny Ośrodek Zdrowia – Dobryczyce, ul. Południowa 7:

1. Poradnia Lekarza POZ,
2. Gabinet Pielęgniarki Środowiskowo-Rodzinnej,
3. Gabinet Położnej Środowiskowo-Rodzinnej,
4. Gabinet Zabiegowy,
5. Punkt Szczepień,
6. Higiena Szkolna,
7. Gabinet Medycyny Szkolnej – Dobryczyce, ul. Leśna 1,
8. Gabinet Medycyny Szkolnej – Dobryczyce, ul. Szkolna 4,
9. Gabinet Medycyny Szkolnej – Blok Dobryczyce, ul. Kolejowa 24.

IV. Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej – Radomsko, ul. Jagiellońska 36:

1. Centralne Laboratorium z Punktem Pobrań,
2. Serologia Transfuzjologiczna z Bankiem Krwi,
3. Pracownia Cytologii.

V. Zakład Diagnostyki Obrazowej – Radomsko, ul. Jagiellońska 36:

1. Pracownia Rentgenodiagnostyki Ogólnej i Densytometrii,
2. Gabinet Mammografii,
3. Pracownia Tomografii Komputerowej,
4. Gabinety Ultrasonografii.

VI. Zakład Rehabilitacji – Radomsko, ul. Jagiellońska 36:

1. Poradnia Rehabilitacyjna,
2. Dział Fizjoterapii,
3. Oddział Dzienny Rehabilitacji.

VII. Szpital – Radomsko, ul. Jagiellońska 36:

1. Oddział Internistyczny,
2. Oddział Gruźlicy i Chorób Płuc,
3. Oddział Kardiologiczny z Salą Intensywnej Opieki Kardiologicznej,
4. Oddział Reumatologiczny,
5. Oddział Dziecięcy z Izbą Przyjęć,
6. Szpitalny Oddział Ratunkowy z Izbą Przyjęć i stanowiskiem do ostrej dializy,
7. Oddział Dzienny Chemioterapii,
8. Oddział Neurologii,
9. Pododdział Udarowy,
10. Oddział Obserwacyjno-Zakaźny,
11. Oddział Ginekologiczno-Położniczy,
12. Oddział Chirurgiczny Ogólny,
13. Pododdział Chirurgii Onkologicznej
14. Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej,
15. Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii,

16. Oddział Otolaryngologiczny,
17. Oddział Neonatologiczny,
18. Centralna Sterylizacja,
19. Zakład Patomorfologii,
20. Blok Operacyjny,
21. Apteka Szpitalna,
22. Pracownia Badań Czynnościowych,
23. Pracownia Hemodynamiki i Kardiologii Inwazyjnej,
24. Pracownia Endoskopii Diagnostycznej,
25. Gabinet Lekarza Rodzinnego – Radomsko, ul. Jagiellońska 36,
26. Gabinet Pielęgniarki Środowiskowo-Rodzinnej – Radomsko, ul. Jagiellońska 36,
27. Gabinet Lekarza Rodzinnego – Przedbórz, ul. Częstochowska 25,
28. Transport Sanitarny – Radomsko, ul. Jagiellońska 36,
29. Oddział Rehabilitacji Neurologicznej,
30. Oddział Dzienny Rehabilitacji Kardiologicznej.

VIII. Przychodnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej – Radomsko, ul. Jagiellońska 36:

1. Poradnia Lekarza POZ,
2. Gabinet Pielęgniarki Środowiskowo-Rodzinnej,
3. Gabinet Położnej Środowiskowo-Rodzinnej,
4. Gabinet Zabiegowy.

IX. Zakład Mikrobiologii:

1. Pracownia Mikrobiologii.

Szpital zapewnia specjalistyczne świadczenia zdrowotne w zakresie opieki ambulatoryjnej i stacjonarnej dla pacjentów z terenu powiatu radomszczańskiego oraz w mniejszym zakresie dla powiatów ościennych, tj. dla populacji liczącej około 150 tys. mieszkańców. Celem Szpitala Powiatowego jest udzielanie świadczeń zdrowotnych służących zachowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia pacjentów oraz promocja zdrowia. Podstawowym zadaniem jest zapewnienie wszechstronnych świadczeń zdrowotnych w zakresie specjalistycznym w wyżej wymienionych oddziałach szpitalnych, poradniach specjalistycznych, w zakładzie rehabilitacji, zakładach diagnostycznych, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, pracowniach specjalistycznych oraz oferowanie realizacji świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej. Wysoki poziom tych świadczeń jest zapewniany poprzez profesjonalną opiekę ze strony zespołu lekarzy, pielęgniarek i diagnostyków mających wieloletnie doświadczenie w swoich specjalnościach. Kadre lekarską stanowi zespół ponad 200 lekarzy, 172 z nich ma II stopień specjalizacji, a 16 posiada tytuł doktora nauk medycznych.

TABELA 42. LICZBA ZATRUDNIONYCH LEKARZY WEDŁUG ODDZIAŁU I PORADNI

Oddział/ poradnia	Liczba lekarzy
blok operacyjny	1
izba przyjęć	15
oddział chirurgii	13
oddział chorób płuc	7
oddział dziecięcy	8
oddział ginekologiczno-położniczy	13
oddział kardiologii	16
oddział laryngologii	3
oddział neurologii	12
oddział neonatologii	5

TABELA 42. LICZBA ZATRUDNIONYCH LEKARZY WEDŁUG ODDZIAŁU I PORADNI (C.D.)

oddział ortopedyczny	12
oddział reumatologii	6
oddział wewnętrzny	15
oddział obserwacyjno-zakaźny	4
OIOM	14
poradnia zdrowia psychicznego	4
POZ Dobroszyce	2
pracownia RTG	10
specjalistyczna pracownia	42
zakład rehabilitacji i fizykoterapii	1
zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe jednostek ochrony zdrowia w powiecie radomszczańskim” stan na dzień 31.12.2013 r.

W powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia Szpital jest uprawniony do prowadzenia specjalizacji m.in. w następujących dziedzinach:

- chirurgii ogólnej,
 - chorób wewnętrznych,
 - reumatologii,
 - pediatrii,
 - anestezjologii i intensywnej terapii
- na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Na terenie Szpitala Powiatowego znajduje się Oddział Terenowy Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolęcznictwa w Łodzi.

Działalność placówki prowadzona jest w nowoczesnym budynku mieszczącym się przy ulicy Jagiellońskiej 36. Nowoczesny obiekt o pięknej architekturze został wyposażony w profesjonalną aparaturę i sprzęt medyczny (m.in.: 64-rzędowy tomograf komputerowy, angiograf, nowoczesne aparaty do badań USG, cyfrowe aparaty RTG, nowoczesne sale operacyjne). Do dyspozycji pacjentów oddane zostały przestronne sale pobytu z pełnymi węzłami sanitarnymi. Obiekt wyposażony został w nowoczesną aparaturę techniczną monitorującą wszystkie działające w obiekcie instalacje.

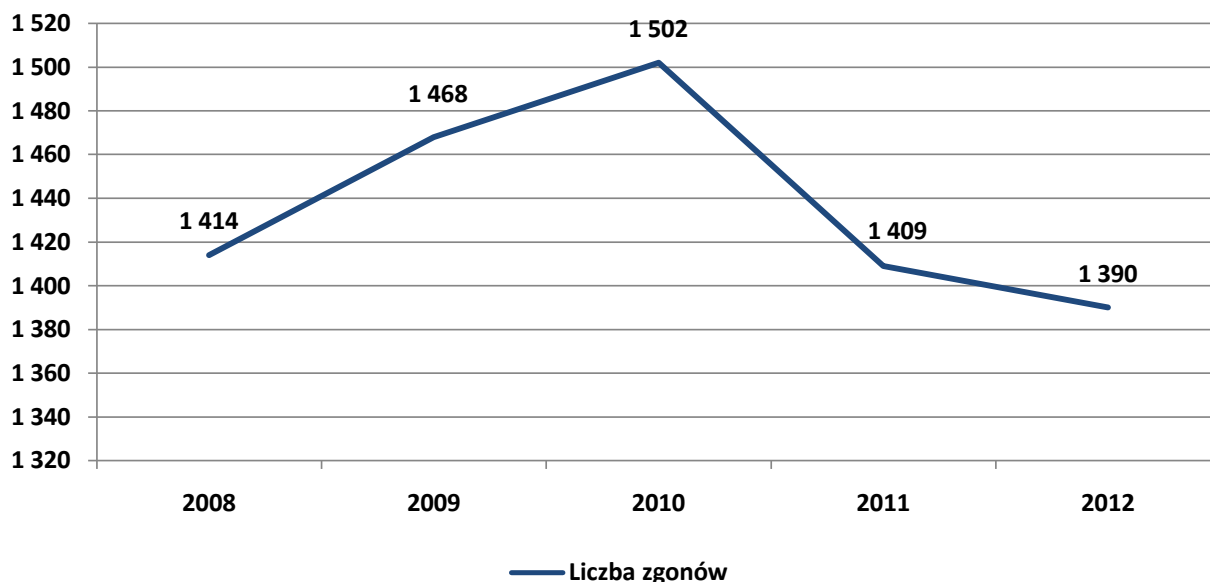
Działanie dyrekcji placówki ukierunkowane jest na rozszerzenie prowadzonej dotychczas działalności medycznej. W nowym obiekcie szpitalnym zaplanowano otwarcie Oddziału Rehabilitacji Neurologicznej, a także Oddziału Dniennego Rehabilitacji Kardiologicznej. Podejmowane kroki mają na celu zapewnienie kompleksowej opieki nad hospitalizowanymi w placówce pacjentami powiatu radomszczańskiego.

O wysokim poziomie bezpieczeństwa zdrowotnego świadczy nowoczesne lądowisko śmigłowców, funkcjonujące w strukturze Szpitala Powiatowego w Radomsku. Zlokalizowane jest ono w odległości 400 m od Szpitalnego Oddziału Ratunkowego i połączone z nim drogą utwardzoną pozwalającą na przejazd pojazdów ratunkowych. Lądowisko przeznaczone jest do startów i lądowań w dzień i w nocy śmigłowców ratowniczych i sanitarnych.

Liczba pacjentów Szpitala Powiatowego w Radomsku waha się między 13 tys. a 15 tys. rocznie. Systematycznie wzrasta liczba pacjentów oddziału kardiologii, co uwypukla znaczenie tej grupy schorzeń w społeczeństwach starzejących się.

Liczba zgonów na terenie powiatu w latach 2008-2012 znajdowała się w trendzie zmiennym, tj. między rokiem 2008 a 2010 roku odnotowano wzrost liczby zgonów, natomiast w latach 2010-2012 nastąpił siedmioprocenowy spadek.

WYKRES 12. LICZBA ZGONÓW ODNOTOWANYCH W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM W LATACH 2008-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

Najczęstszą przyczyną zgonów w powiecie radomszczańskim są choroby układu krążenia (stanowiące przyczynę prawie 50% zgonów) oraz nowotwory (przyczyna 21,8% zgonów).

TABELA 43. ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN ODNOTOWANE W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM W 2012 R.

Przyczyna zgonu	Liczba zgonów	Udział
choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych	3	0,2%
choroby układu kostnowstawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	2	0,1%
choroby układu krążenia ogółem	688	49,5%
choroby układu moczowo-płciowego	20	1,4%
choroby układu nerwowego ogółem	17	1,2%
choroby układu oddechowego ogółem	65	4,7%
choroby układu trawiennego ogółem	57	4,1%
niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze ogółem	6	0,4%
niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	1	0,1%
nowotwory ogółem	303	21,8%
objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych, laboratoryjnych gdzie indziej niesklasyfikowane	128	9,2%
pozostałe przyczyny	2	0,1%
wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe	4	0,3%
zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej ogółem	12	0,9%
zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu ogółem	82	5,9%
Suma	1390	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: dane Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl

W Radomsku działa Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna. Jej działania są ukierunkowane na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobiegania powstawania chorób, w tym chorób zakaźnych. Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna sprawuje nadzór mający na celu ochronę zdrowia ludzkiego w obszarach: epidemiologii i higieny komunalnej, sprawuje też zapobiegawczy nadzór sanitarny w zakresie higieny nauczania i wychowania, oświaty i promocji zdrowia.

Podstawową opiekę zdrowotną w powiecie radomszczańskim zapewniają publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, w tym:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej PRO FAMILIA w Radomsku (ul. Armii Krajowej 34).

Liczba pacjentów SPZOZ PRO FAMILIA od 2009 roku spada. W porównaniu z rokiem 2013 odnotowano spadek o 16,9%. Najwięcej osób korzysta z podstawowej opieki zdrowotnej (ok. 87%). Najmniej pacjentów przyjmuje poradnia neurologiczna dla dzieci (ok. 1% pacjentów Zakładu). SPZOZ PRO FAMILIA zatrudnia łącznie 29 lekarzy. Najwięcej z nich pracuje w poradni Podstawowej Opieki Zdrowotnej (55,2%). W poradni tej jest również zatrudniona największa liczba personelu medycznego (70,8%). Podział lekarzy oraz personelu medycznego na poradnie został przedstawiony w tabeli poniżej.

TABELA 44. LICZBA ZATRUDNIONYCH LEKARZY I PERSONELU MEDYCZNEGO W PORADNIACH SPZOZ PRO FAMILIA W RADOMSKU W 2013 R.

Poradnia	Liczba zatrudnionych lekarzy	Liczba zatrudnionego personelu medycznego
Poradnia POZ	16	17
Poradnia alergologiczna	1	2
Poradnia endokrynologiczna	2	1
Poradnia neurologiczna dla dorosłych	1	1
Poradnia neurologiczna dla dzieci	2	1
Poradnia kardiologiczna	2	1
Poradnia dermatologiczna	1	1
Pracownia USG	4	–

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe dotyczące ochrony zdrowia w Powiecie Radomszczańskim”

Największy odsetek spośród personelu medycznego zatrudnionego w SPZOZ PRO FAMILIA stanowią specjaliści I stopnia (51,9%) oraz II stopnia (44,4%). W Zakładzie można także uzyskać poradę lekarza ze stopniem naukowym doktora nauk medycznych.

TABELA 45. LICZBA PERSONELU MEDYCZNEGO WG STOPNIA SPECJALIZACJI W SPZOZ PRO FAMILIA W RADOMSKU W 2013 R.³²

Liczba personelu medycznego – klasyfikacja dodatkowa	
specjaliści I stopnia	14
specjaliści II stopnia	12
lekarze ze stopniem naukowym doktora	1
lekarze ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	0
lekarze ze stopniem naukowym profesora	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Badanie kwestionariuszowe dotyczące ochrony zdrowia w Powiecie Radomszczańskim”

³² Nie obejmuje lekarzy bez specjalizacji.

Budynek SPZOZ PRO FAMILIA wymaga przeprowadzenia remontu podpiwniczenia oraz rozbudowy lub budowy nowego parkingu dla samochodów pacjentów i personelu Zakładu. Należałoby również uzupełnić wyposażenie medyczne o EKG wysiłkowe, EKG Holter i sprzęt rehabilitacyjny, a wyposażenie biurowe o meble i sprzęt komputerowy. W planach jest utworzenie poradni rehabilitacyjnej. Pożądane jest też przeprowadzenie kursów doszkalających dla lekarzy w poszczególnych specjalizacjach oraz różnego rodzaju szkoleń uzupełniających i doszkalających dla personelu medycznego i kadry kierowniczej.

W SPZOZ PRO FAMILIA planowane jest przeprowadzanie programów profilaktycznych z zakresu chorób układu krążenia dla pacjentów będących pomiędzy 35, a 55 rokiem życia, u których nie została dotychczas rozpoznana choroba układu krążenia, oraz programów profilaktycznych z zakresu gruźlicy – dla osób, które miały bezpośredni kontakt z osobami z już rozpoznaną gruźlicą, lub dla osób z tzw. grup ryzyka (np. długotrwała choroba itp.). Planowane są również działania z zakresu profilaktyki otyłości, w tym poradnictwo w zakresie prawidłowego żywienia, opieka dietetyka, opieka lekarska i pielęgniarska w zakresie samokontroli.

Publiczne zakłady opieki zdrowotnej:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radomsku (ul. Przedborska);
- Przychodnia Publicznej Opieki Zdrowotnej w Radomsku (Szpital);
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kamieńsku;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gomunicach;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kobielach Wielkich;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kodrębie z filią w Dmeninie;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lgocie Wielkiej;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Masłowicach;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wielgomłynach;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gidlach;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ładzicach;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Przedborzu;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Żytnie z filią w Borzykowej i Maluszynie;
- Szpital Powiatowy w Radomsku z Przychodnią Podstawowej Opieki Zdrowotnej i Gminnym Ośrodkiem Zdrowia w Dobryszycach.

Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PROMED” w Radomsku;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Lekarska MEDYK” z filią NZOZ „Praktyka Lekarza Rodzinnego” w Radomsku;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDAX” w Radomsku;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDiFARM” w Radomsku;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ALFA” w Przedborzu;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICUS” s.c. w Przedborzu.

Ponadto opiekę psychiatryczną na terenie powiatu zapewniają:

- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Szpitalu Powiatowym w Radomsku,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Cogito” w Radomsku.

Stacjonarne i całodobowe świadczenia opiekuńcze, pielęgnacyjne i rehabilitacyjne udzielane są pacjentom w:

- Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Radomsku;
- Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Przedborzu;
- Niepublicznym Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Tarasie k. Przedborza.

W ramach działań z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia, na terenie powiatu radomszczańskiego podejmuje się działania zmierzające do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami ryzyka społecznego i środowiskowego wpływającymi na zdrowie ludzi. Kampanie i działania informacyjne dotyczą głównie:

- używania przez młodzież „nowych narkotyków”, tzw. dopalaczy;
- promowania zdrowego stylu życia, w tym zbilansowanej diety i aktywności fizycznej;
- profilaktyki nowotworowej;
- profilaktyki uzależnień, szczególnie tych dotyczących palenia tytoniu;
- profilaktyki HIV/AIDS.

Programy edukacyjne oraz akcje prozdrowotne, inicjowane i prowadzone przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Radomsku, kierowane są przede wszystkim do:

- dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym oraz ich rodziców i opiekunów;
- młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, nauczycieli, wychowawców i pedagogów szkolnych;
- pracowników służby zdrowia.

Na terenie powiatu radomszczańskiego funkcjonuje 38 aptek oraz 5 punktów aptecznych³³. Mieszkańcy mają dostęp do jednej apteki czynnej całą dobę. Na 1 aptekę ogólnodostępną przypada 3076 osób.

1.12. OPIEKA I POMOC SPOŁECZNA

1.12.1. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Na terenie Powiatu Radomszczańskiego funkcjonują obecnie dwa domy pomocy społecznej:

- Dom Pomocy Społecznej w Radomsku, oddany do dyspozycji mieszkańców w 2000 roku jako w pełni nowoczesny, spełniający standardy europejskie, przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Placówka przeznaczona jest dla osób starszych, kobiet i mężczyzn, którzy ze względu na wiek, stan zdrowia, sytuację rodzinną i materialną postanowili zamieszkać w DPS-ie. Dom ma sale terapii zajęciowej, świetlice, sale telewizyjne, sale ćwiczeń, czytelnię z biblioteką, sklepik z kawiarenką. Obiekt zapewnia całodobową opiekę i pielęgnację oraz zajęcia terapeutyczne. W celu zapewnienia należytej opieki i warunków bytowych mieszkańców DPS-u należy wymienić dach na budynku oraz instalację odgromową, naprawić ogrodzenie oraz schody, zakupić automatyczny podnośnik do transportu osób leżących i samochód do przewozu osób niepełnosprawnych, a także wymienić sprzęt komputerowy. Zidentyfikowano także potrzebę uczestnictwa pracowników DPS w szkoleniach z zakresu kierunków prowadzonej terapii, metod pracy z mieszkańcami domu, a także w studiach podyplomowych z organizacji pomocy społecznej.
- Dom Pomocy Społecznej w Radziechowicach przeznaczony jest dla mężczyzn przewlekle chorych psychicznie. W Domu, oprócz pokoi, mieszczą się sale dziennego pobytu, pracownia terapii zajęciowej, sale do fizykoterapii, gabinet fryzjerski, biblioteka oraz kaplica. Nad zdrowiem i właściwymi warunkami bytowymi mieszkańców czuwają lekarze, pielęgniarki, opiekunki, pracownicy socjalni, fizyoterapeuci i instruktorzy terapii zajęciowej.
Dom ten, aby mógł prawidłowo funkcjonować i w należyty sposób świadczyć pomoc chorym, wymaga przebudowy portierni oraz zagospodarowania pomieszczeń po byłej pralni i terenu po byłym gospodarstwie rolnym. Konieczna jest również przebudowa dróg i placów wewnętrznych, utwardzenie i wyłożenie kostką brukową parkingu, wymiana ogrodzenia działki, na której znajdują się budynki DPS-u, zakup i instalacja nowego systemu sygnalizacji pożarowej, zakup samochodu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych oraz zainstalowanie monitoringu. Należałoby również przeszkolić personel z zakresu księgowości budżetowej, a zespół terapeutyczno-opiekuńczy w zakresie zmian przepisów wynikających z Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie domów pomocy społecznej.

Liczba osób korzystających z pomocy DPS-ów znajdujących się na terenie powiatu radomszczańskiego zmniejsza się. W 2012 roku wyniosła 216 osób, co oznaczało spadek względem 2009 roku o 14,6%.

Poza opieką domów pomocy społecznej ludność może liczyć na wsparcie innych instytucji, do których należy:

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Radomsku, Krępie i Gaju;
- Regionalny Ośrodek Pomocy w Radomsku;
- Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Radomsku;
- Stowarzyszenie Centrum Pomocy PANACEUM, Regionalny Ośrodek Pomocy w Grabach;
- Stowarzyszenie Pomocy „Przebudzenie”, Dom dla Bezdomnych;
- Fundacja Wzajemnej Pomocy „Alternatywa”;
- Centrum Pomocy Bliźniemu „MONAR-MARKOT”, Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych;
- Centrum Pomocy Bliźniemu „MONAR-MARKOT”, Dom dla Osób Starszych.

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminach leżących na terenie powiatu radomszczańskiego świadczy czternaście ośrodków pomocy społecznej, w tym: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńsku, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomsku, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przedborzu oraz Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej w Dobryszycach, Gidlach, Gomunicach, Kodrębie, Kobielach Wielkich, Lgocie Wielkiej, Ładzicach, Masłowicach, Radomsku, Wielgomłynach i Żytnie.

³³ Stan na dzień 31.12.2013 r.

1.12.2. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE

Zadania z zakresu pomocy społecznej oraz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracujące z organizacjami społecznymi, związkami wyznaniowymi, pracodawcami oraz osobami fizycznymi. Do zadań Centrum należy m.in.: organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, zapewnianie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki przez osoby opuszczające rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze; pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, pomoc osobom, które otrzymały status uchodźcy, mającym trudności w integracji ze środowiskiem, a także pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

W zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym Centrum podejmuje starania mające na celu opracowanie i realizację programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych, ograniczenie skutków niepełnosprawności, opracowanie i przedstawienie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wymaga licznych inwestycji, aby móc należycie spełniać powierzone mu zadania. Przede wszystkim wymaga ono poszerzenia bazy lokalowej o kolejne pomieszczenia biurowe, pokój widzeń dla dzieci, pokój do prowadzenia terapii, pomieszczenie na szkolenia dla rodzin zastępczych oraz składnicę akt. Wymagana jest także wymiana ksero, sprzętu komputerowego na nowy, wyższej jakości, zakup sprzętu dla kolejnych zatrudnionych pracowników oraz zakup programów komputerowych do obsługi świadczeń dla osób niepełnosprawnych.

Pożądanym jest również uczestnictwo pracowników PCPR w szkoleniach branżowych, w tym przede wszystkim w zakresie:

- wykorzystywania seksualnego dzieci;
- wypalenia zawodowego;
- zaburzeń rozwojowych, chorób psychicznych dzieci i młodzieży;
- „Jak rozmawiać z dziećmi, żeby słuchoły, jak słuchoać dzieci, żeby mówiły?”;
- interwencji kryzysowej;
- prowadzenia zajęć korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej;
- więzi w rodzinie: RAD, objawy, symptomy, przyczyny;
- rozwoju umiejętności i podniesienia kwalifikacji zawodowych (nauka języków obcych, języka migowego, trening asertywności, coaching, udzielanie pierwszej pomocy, interpretacja przepisów pomocy społecznej);
- wydawania decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń pieniężnych i rzeczowych;
- interpretacji i orzecznictwa z zakresy k.p.a., ustawy o pomocy społecznej i ustawy o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o finansach publicznych,
- systemu POMOST – piecza;
- kontroli zarządczej w jednostkach pomocy społecznej;
- telefonicznej obsługa klienta;
- pracy ze sprawcami przemocy i ich ofiarami;
- metod radzenia sobie ze stresem;
- pracy z trudnymi podopiecznymi.

Badanie kwestionariuszowe jednostek świadczących usługi opieki społecznej wskazało na występujące na terenie powiatu niedostatki instytucjonalne, które implikują konieczność utworzenia następujących placówek:

- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej;
- Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy Domowej;
- mieszkanie chronione;
- dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- rodzinny dom dziecka;
- ośrodek wsparcia dla dzieci (placówka opiekuńczo-wychowawcza wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym).

1.13. KULTURA FIZYCZNA I SPORT

Do infrastruktury sportowej na terenie Powiatu Radomszczańskiego zaliczamy m.in. ośrodki sportowe, baseny oraz hale i boiska sportowe:

- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Radomsku prowadzący działalność w zakresie rekreacji ruchowej w oparciu o własną bazę: krytą pływalnię, siłownię, solarium, korty tenisowe, skatepark, gabinet masażu, stadion miejski, pomieszczenia halowe oraz boisko ORLIK 2012;
- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu oraz gminny kompleks boisk sportowych w miejscowości Kobile Wielkie;
- hala sportowa w Radomsku – przy Zespole Szkolno-Gimnazjalnym Nr 6. Jest to obiekt sportowy spełniający rolę centrum sportowego miasta. W Hali odbywają się zajęcia sportowe dla klubów, firm i osób prywatnych, a także liczne imprezy i zawody sportowe o zasięgu krajowym;
- boiska i sale gimnastyczne zlokalizowane przy Publicznych Zespołach Szkolno-Gimnazjalnych w: Strzałkowie, Płoszowie, Szczepocicach, Dzieptłóci;
- hala sportowa w Przedborzu – przy Zespole Szkolno-Gimnazjalnym. Pełnowymiarowy obiekt przeznaczony jest dla młodzieży szkolnej oraz organizacji zawodów sportowych;
- hala sportowa w Kodrębie – przy Zespole Szkolno-Gimnazjalnym. Użytkowana jest przez szkołę, ale odbywają się w niej również imprezy i zawody sportowe o zasięgu regionalnym. Ponadto istnieje też hala sportowa wraz z boiskiem sportowym przy Publicznej Szkole Podstawowej w Rzejowicach, wiejskie boiska sportowe w Dmeninie, Florentynowie, Lipowczycach, Woli Malowanej i Feliksowie;
- hala sportowa w Dobryzycach przy Publicznym Gimnazjum, ponadto gmina ma dwa boiska wielofunkcyjne w Dobryzycach oraz w Bloku Dobryzycy;
- hala sportowa przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Wielgomłynach;
- hala sportowa przy Publicznej Szkole Podstawowej w Jedlnie;
- hala sportowa przy Zespole Szkolno-Gimnazjalnym w Strzelcach Małych;
- hala sportowa w gminie Ładzice, w miejscowości Jedlno Pierwsze, Stobiecko Szlacheckie, Radziechowiec Drugie;
- hala sportowa w Gomunicach. Ponadto gmina ma stadion sportowy, przyszkolną salę gimnastyczną w Chrzanowicach, przyszkolną salę gimnastyczną oraz stadion sportowy;
- obiekt sportowy z boiskiem do piłki nożnej i bieżnią, boisko wielofunkcyjne – tenis, koszykówka w gminie Żytno;
- boiska sportowe przy Szkole Podstawowej w Gidlach, przy Zespole Szkolno-Gimnazjalnym w Pławnie oraz boiska Ludowych Klubów Sportowych w Gidlach oraz Pławnie;
- wielofunkcyjne boisko w miejscowości Zdania w gminie Dobryzycy;
- wielofunkcyjne boisko sportowe w miejscowości Dmenin, w gminie Kodrąb;
- ORLIK 2012 przy Publicznym Gimnazjum w Kamieńsku;
- ORLIK 2012 w Przedborzu;
- osiem boisk sportowych oraz trzy sale sportowe w gminie Ładzice;
- stadion Radomszczańskiego Klubu Sportowego w Radomsku, na którym odbywają się imprezy sportowe o zasięgu regionalnym, a przede wszystkim rozgrywane są mecze piłki nożnej z III ligą włącznie;
- zwałowisko kopalniane „Góra Kamieński”, na którym narciarze mają do dyspozycji 3 trasy narciarskie z wyciągami. Można korzystać również z przygotowanego toru saneczkowego;
- Ośrodek Japońskich Sztuk Walk „DOJO” – na terenie gminy Przedbórz;
- strzeżone kąpielisko w Zakrzówku Szlacheckim oraz Przedborzu.

Poza wymienioną infrastrukturą sportową należy również podkreślić, że władze powiatowe podjęły działania mające na celu utworzenie Powiatowej Hali Sportowej w Radomsku³⁴.

Mieszkańcy powiatu radomszczańskiego są aktywni sportowo. Na jego terenie istnieją liczne uczniowskie kluby sportowe (24), związek sportowy stowarzyszenia kultury fizycznej (1) oraz inne stowarzyszenia kultury fizycznej nieprowadzące działalności gospodarczej (26), działające m.in. w zakresie dyscyplin sportowych takich jak: strzelectwo sportowe, piłka nożna, jeździectwo, żeglarstwo, kolarstwo szosowe, wschodnie sztuki walki oraz boks. Na terenie Powiatu Radomszczańskiego funkcjonuje również Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (w Radomsku).

³⁴ Umowa na zaprojektowanie i wybudowanie obiektu została podpisana 4 grudnia 2013 r. Hala ma powstać do listopada 2015 r.

1.14. POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE

1.14.1. UDZIAŁ W ZWIĄZKACH MIĘDZYGMINNYCH/MIĘDZYPOWIATOWYCH

Powiat Radomszczański dostrzega i rozumie potrzebę współpracy z innymi samorządami, organizacjami i instytucjami nie tylko z Polski, ale również z innych krajów. W 2001 roku powiat rozpoczął współpracę z niemieckim powiatem Kreis Offenbach. Współpraca ta ewaluowała i umocniła się po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Przedmiotem wspólnych działań jest między innymi wymiana wiedzy i doświadczeń między placówkami edukacyjnymi, jednostkami Straży Pożarnej oraz rozwijanie wzajemnych kontaktów na poziomie samorządowym. Międzynarodowa aktywność Powiatu Radomszczańskiego jest także ukierunkowana na zacieśnianie współpracy z samorządami państw Europy Wschodniej. W 2013 roku Powiat podpisał umowę partnerską z miastem Równe na Ukrainie. Równolegle podpisano także umowę dotyczącą współpracy pomiędzy lokalnymi szpitalami – Szpitalem Powiatowym w Radomsku oraz Równieńskim Szpitalem Dziecięcym. Wspólne działania realizowane są również przez szkoły ponadgimnazjalne. Planowane jest także rozszerzenie partnerstwa o porozumienie straży pożarnej obu samorządów.

Powiat Radomszczański jest członkiem Związku Powiatów Polskich. Celem tego stowarzyszenia jest wspieranie idei samorządu terytorialnego, obrony wspólnych interesów powiatów oraz dążenie do społeczno-gospodarczego rozwoju polskich powiatów, prowadzenie oraz wspieranie działalności naukowej, naukowo-technicznej, oświatowej, kulturalnej, w zakresie kultury fizycznej i sportu, ochrony środowiska, a także wspieranie inicjatyw społecznych na rzecz ochrony zdrowia i pomocy społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej inwalidów. Związek powstał w 1999 roku i zrzesza 323 powiaty.

Poza wyżej wymienionymi formami partnerstwa należy również podkreślić znaczenie współpracy Powiatu z gminami. Współpraca ta polega m.in. na powierzaniu gminom realizacji niektórych zadań publicznych, w tym letniego i zimowego utrzymywania dróg powiatowych, budowy i remontów chodników, wycinki oraz cięcia technicznego drzew. Ważnym elementem współpracy samorządowej w obrębie powiatu jest wspólna organizacja imprez kulturalno-okolicznościowych.

1.14.2. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Współpraca Powiatu z organizacjami pozarządowymi ma charakter finansowy i pozafinansowy. Do form współpracy finansowej zalicza się zlecenie organizacjom pozarządowym realizację zadań publicznych należących do zadań powiatu. Do form współpracy pozafinansowej zalicza się w szczególności:

- konsultowanie z organizacjami projektu Programu współpracy Powiatu Radomszczańskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na dany rok;
- konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
- udzielanie rekomendacji organizacjom pozarządowym współpracującym z Powiatem;
- publikowanie ważnych informacji dla organizacji pozarządowych na stronach internetowych Powiatu, w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa;
- umieszczanie na stronie internetowej informacji dotyczących organizacji pozarządowych, ich działalności, jak i zadań realizowanych przez organizacje;
- organizowanie wspólnych spotkań przedstawicieli organizacji pozarządowych i samorządu powiatowego;
- obejmowanie patronatem przez Starostę przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe;
- promowanie przez Powiat działalności organizacji;
- przekazywanie materiałów promocyjnych Powiatu na wnioski organizacji;
- tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli organów administracji publicznej;
- udostępnianie sal będących w dyspozycji Starostwa na spotkania (nie w celach komercyjnych);
- możliwość zawierania porozumień o współpracy w realizacji wspólnych przedsięwzięć;
- prowadzenie i aktualizację wykazu organizacji pozarządowych działających na terenie Powiatu.

Powiat Radomszczański współpracuje z organizacjami pozarządowymi przede wszystkim w zakresie pomocy społecznej, krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu, upowszechniania kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, działań na rzecz

kombatantów, działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwem z zakresu rozwoju świadomości obywatelskiej oraz promocji i organizacji wolontariatu. Na realizację zadań publicznych objętych Programem współpracy z organizacjami pozarządowymi Powiat Radomszczański zabezpiecza środki finansowe w budżecie. Wielkość środków przyznawanych na współpracę została przedstawiona w poniższej tabeli.

TABELA 46. BUDŻET PRZEZNACZONY NA WSPÓŁPRACĘ POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W LATACH 2011-2014

Lata	2011	2012	2013	2014
Środki (w zł)	80 000	90 000	51 000	50 000

Źródło: Program współpracy Powiatu Radomszczańskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Program obowiązuje na lata 2011-2014.

1.15. PROMOCJA I MARKETING

Działaniami promocyjnymi i marketingowymi, jakie podejmuje Powiat Radomszczański, są:

- organizacja cyklicznych imprez okolicznościowych, takich, jak:
 - Powiatowy Dzień Dziecka na Sportowo,
 - Lato w Powiecie Radomszczańskim,
 - Piknik Zdrowia,
 - Rajdy Rowerowe,
 - Dzień bez Samochodu,
 - 11 Listopada,
 - Święto Wojska Polskiego;
- organizacja imprez okolicznościowych i wydarzeń kulturalnych przy współpracy z innymi podmiotami (np. jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi), w tym:
 - Zjazd Pojazdów Militarynych,
 - Patatajka,
 - Czytanie pod Chmurką w ramach projektu roku Juliana Tuwima,
 - Festiwal Pięknego Czytania,
 - Bezpiecznik;
- udział w imprezach o randze wojewódzkiej i krajowej, takich jak:
 - Jarmark Województwa Łódzkiego – Mikser Regionalny Łódzkie 2013,
 - Dożynki Prezydenckie,
 - Targi – Regiony Turystyczne Na Styku Kultur.

Władze Powiatu Radomszczańskiego dostrzegają potrzebę posiadania strategii promocji, czyli dokumentu programującego kierunki działań i narzędzia budowania marki w kluczowych obszarach, tj. atrakcyjności turystycznej, kulturowej i inwestycyjnej oraz narzędzia komunikacji Powiatu z otoczeniem.

ZAŁĄCZNIK NR 2. ANALIZA SWOT

2.1. PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA, ŚRODOWISKO

TABELA 47. MACIERZ SWOT – OBSZAR PRZESTRZEŃ, INFRASTRUKTURA, ŚRODOWISKO

Szanse (O)		Mocne strony (S)		Słabe strony (W)		Zagrożenia (T)	
-	-	S1	Położenie w centralnej Polsce oraz niewielka odległość od strategicznych ośrodków miejskich – Częstochowa, Łódź, Katowice, Bełchatów, Kielce	-	-	-	-
O1	Budowa południowego odcinka autostrady A1 należącej do VI transeuropejskiego korytarza transportowego	S2	Położenie na szlakach komunikacyjnych: linia kolejowa relacji Katowice-Warszawa, sieć dróg wschód-zachód i północ-południe (DK 1, DK 42, DK 91), korzystne położenie względem portów lotniczych w Łodzi i Katowicach	W1	Niedostatki jakościowe infrastruktury drogowej powiatowej i gminnej	T1	Częste zmiany priorytetów inwestycyjnych w obszarze budownictwa drogowego na poziomie krajowym oraz opóźnienia
				W2	Natężenie ruchu transportowego w ośrodkach urbanistycznych		
-	-	S3	Dobry lub bardzo dobry stan infrastruktury edukacyjnej szkół ponadgimnazjalnych	W3	Niedostatki specjalistycznego wyposażenia edukacyjnego w jednostkach kształcenia ponadgimnazjalnego, w tym zasobów ICT	-	-
-	-	-	-	W4	Niedostatki infrastruktury sportowej w jednostkach kształcenia ponadgimnazjalnego	-	-
-	-	S4	Bardzo dobry stan infrastruktury ochrony zdrowia na poziomie powiatowym	W5	Częściowo wyeksploatowany sprzęt i aparatura medyczna	-	-
O2	Wzrost znaczenia odnawialnych źródeł energii oraz możliwość pozyskania wsparcia finansowego na realizację zielonych inwestycji	S5	Dobre warunki wietrzne do rozwoju elektrowni wiatrowych; działanie farm wiatrowych, w tym największej elektrowni wiatrowej w województwie o mocy 30 MW zlokalizowanej na Górze Kamieńsk	W6	Niski stopień wykorzystania alternatywnych źródeł energii	T2	Znaczny poziom kapitałowości zielonych inwestycji

Szanse (O)		Mocne strony (S)		Słabe strony (W)		Zagrożenia (T)	
		S6	Zidentyfikowane zasoby wód geotermalnych			T3	Brak zainteresowania inwestorów prywatnych finansowaniem inwestycji wykorzystujących zasoby wód geotermalnych
O3	Rosnący popyt w sektorze usług uzdrowiskowych i turystyki specjalistycznej, w tym z wykorzystaniem wód geotermalnych	S7	Korzystne warunki fizyko-topograficzne do rozwoju turystyki weekendowej pieszej, rowerowej, biegowej	W7	Niedostatki infrastruktury turystycznej oraz brak spójnej i długofalowej koncepcji wykorzystania zasobów przyrodniczych	-	-
		S8	Występowanie obszarów cennych przyrodniczo, o wysokim poziomie bioróżnorodności, w tym objętych reżimem ochronnym	W8	Bardzo niski poziom nakładów finansowych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną	-	-
				W9	Występujące okresowo anomalie pogodowe	-	-
				W10	Niekorzystne warunki klimatyczne do rozwoju rolnictwa	-	-
-	-	-	-	W11	Niski poziom rozwoju e-usług publicznych	-	-
O4	Wdrażanie projektów realizowanych w formie partnerstwa publiczno-prywatnego	-	-	-	-	-	-
O5	Polityka Energetyczna Polski do 2030 r. stawiająca na czyste, niskoemisyjne technologie oparte na bazie konwencjonalnych źródeł energii						
O6	Implementacja założeń oraz uruchomienie środków finansowych w ramach III Okresu Programowania Unii Europejskiej 2014-2020	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	T4	Marginalizacja znaczenia powiatu radomszczańskiego w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020

2.2. KAPITAŁ LUDZKI

TABELA 48. MACIERZ SWOT – OBSZAR KAPITAŁ LUDZKI

Szanse (O)		Mocne strony (S)		Słabe strony (W)		Zagrożenia (T)	
O7	Wzrost znaczenia ekonomii społecznej i silver economy w polityce Unii Europejskiej oraz polityce krajowej i regionalnej	–	–	W12	Ujemny przyrost naturalny oraz niekorzystna struktura demograficzna, w tym wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	T5	Brak lekarzy specjalistów i specjalistów medycznych w niektórych dziedzinach, w tym geriatry, opiece paliatywnej, onkologii, pediatrii, neonatologii i anestezjologii
O8	Dostosowanie priorytetów ochrony zdrowia na szczeblu krajowym do warunków demograficznych i epidemiologicznych	S9	Dobrze zorganizowana podstawowa i specjalistyczna opieka zdrowotna na poziomie powiatowym	W13	Niedostatki w zakresie profilaktyki chorób cywilizacyjnych oraz rozwiązań uwzględniających starzenie się społeczeństwa		
O9	Moda na zdrowy tryb życia	–	–				
–	–	S10	Dobrze zorganizowana realizacja usług opieki społecznej, opieki nad rodziną oraz osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym	W14	Wysoki udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, świadczący o pauperyzacji społecznej	–	–
O10	Sprecyzowane kierunki zamawiane na uczelniach wyższych województwa łódzkiego	S11	Zdywersyfikowany profil kształcenia placówek edukacyjnych szkolnictwa ponadgimnazjalnego	W15	Niedostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy	T6	Drenaż mózgow, czyli odpływ osób wykształconych i wykwalifikowanych do konkurencyjnych ośrodków wzrostu
		S12	Wysoki wskaźnik liczby uczniów na kierunkach informatycznych, inżynierjno-technicznych, medycznych na 1000 os.	W16	Brak innowacyjnych narzędzi doradztwa zawodowego w ponadgimnazjalnych placówkach edukacyjnych		
O11	Wsparcie dla unikalnych kierunków kształcenia zawodowego, w tym wzornictwa tkanin i wzornictwa przemysłowego na poziomie krajowym i regionalnym	–	–				

Szanse (O)		Mocne strony (S)		Słabe strony (W)		Zagrożenia (T)	
O12	Polityka Unii Europejskiej oraz państwa wspierająca kształcenie ustawiczne	-	-	W17	Wysokie bezrobocie, w tym zjawisko długotrwałego bezrobocia, bezrobocia strukturalnego oraz bezrobocia wśród niektórych grup społecznych, tj. absolwentów i kobiet	-	-
-	-	-	-	W18	Bardzo niski poziom przeciętnego wynagrodzenia brutto	-	-
-	-	S13	Zadowalający wskaźnik wykrywalności przestępstw	W19	Zagrożenie patologiami społecznymi młodzieży, w tym przede wszystkim zażywaniem środków psychotropowych i narkotyków, oraz udział w grupach pseudokibiców	-	-
-	-	-	-	W20	Słabo rozwinięte społeczeństwo obywatelskie, niski poziom partycypacji publicznej, niski poziom poczucia odpowiedzialności za sprawy lokalne	-	-
O13	Powoływanie międzysektorowych zespołów projektowych wewnątrz struktur powiatowej administracji samorządowej, w tym zespolonej	S14	Systematyczny wzrost kwalifikacji i kompetencji kadry powiatowej administracji samorządowej	-	-	-	-
O14	Opracowanie szczegółowych programów rozwoju kapitału ludzkiego w powiecie			-	-	-	-

2.3. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I KOOPERACJA

TABELA 49. MACIERZ SWOT – OBSZAR: PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I KOOPERACJA

Szanse (O)		Mocne strony (S)		Słabe strony (W)		Zagrożenia (T)	
-	-	S15	Korzystne położenie względem rynków zbytu; ośrodków akademickich; centrów wzrostu gospodarczego, w tym w sąsiedztwie Częstochowy, Bełchatowa, Katowic, Łodzi, Warszawy	-	-	-	-
-	-	S16	Dobrze zorganizowany Powiatowy Urząd Pracy wdrażający rozwiązania konferencyjne i kooperacyjne w zakresie stymulowania rynku pracy	-	-	-	-
O15	Działalność Cechu Rzemieślników i Przedsiębiorców oraz Regionalnej Izby Przemysłowo-Handlowej	S17	Względnie duża liczba przedsiębiorstw	W21	Niski poziom wydatków sektora prywatnego na działania B+R	T7	Niska skłonność do współpracy sektorowej i międzysektorowej sektora prywatnego
		-	-	W22	Niski poziom internalizacji przedsiębiorstw	T8	Niechęć do podejmowania działań zmierzających do internalizacji i brak planów biznesowych w tym zakresie
		-	-	W23	Niski poziom wykorzystania środków finansowych pochodzących z zewnętrznych źródeł, w tym z Unii Europejskiej, w sektorze prywatnym	T9	Niechęć sektora prywatnego do pozyskiwania środków finansowych pochodzących z zewnętrznych źródeł, w tym z Unii Europejskiej, i brak planów biznesowych w tym zakresie
		S18	Względnie duża produkcja sprzedana przemysłu	W24	Niski poziom działalności inwestycyjnej w sektorze prywatnym		
O16	Istnienie i rozwój Podstrefy Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej	-	-	-	-	T10	Konkurencja ze strony innych lokalizacji aspirujących do pozycji centrów wzrostu
O17	Rozwój centrów logistycznych w obrębie istotnych arterii komunikacyjnych oraz popyt na nowoczesne usługi logistyczne	-	-	-	-		

Szanse (O)		Mocne strony (S)		Słabe strony (W)		Zagrożenia (T)	
-	-	-	-	W25	Niekorzystna struktura agrarna, przewaga gospodarstw małych do 5 ha, fragmentacja gruntów rolnych i gospodarstw rolnych		
O18	Aktywność lokalnych grup działania	-	-	-	-	-	-
O19	Potencjał polskiej branży meblarskiej będącej 4. światowym eksporterem	-	-	-	-	-	-
O20	Wdrażanie Branżowego programu promocji branży meblarskiej Ministerstwa Gospodarki	-	-	-	-	-	-
O21	Stymulowanie współpracy samorządowej w obszarach związanych z gospodarką, przedsiębiorczością, edukacją, turystyką i promocją	-	-	-	-	-	-
O22	Stymulowanie współpracy samorządu z przedsiębiorcami w obszarach związanych z gospodarką, przedsiębiorczością, edukacją, turystyką i promocją	-	-	-	-	-	-
O23	Stymulowanie współpracy międzynarodowej na płaszczyźnie stosunków dwustronnych i wielostronnych z samorządami partnerskimi	-	-	-	-	-	-
O24	Stymulowanie współpracy lokalnych przedsiębiorców z sektorem nauki oraz instytucjami B+R	-	-	-	-	-	-

2.4. MACIERZ SWOT-TOWS

1. Analiza wzajemnego oddziaływania poszczególnych czynników oceniana jest według niniejszej skali:

- 0 – brak zależności;
- 1 – zależność słaba;
- 2 – zależność silna.

2. Logika oddziaływania

- SO – mocne strony pozwolą wykorzystać szanse;
- OS – szanse wzmacniają mocne strony;
- ST – mocne strony pozwolą przezwyciężyć zagrożenia;
- TS – zagrożenia osłabiają mocne strony;
- WO – słabe strony osłabiają szanse;
- OW – szanse pozwalają przezwyciężyć słabe strony;
- TW – zagrożenia pogłębiają słabe strony;
- WT – słabe strony potęgują zagrożenia.

TABELA 50. MACIERZ ANALIZY WZAJEMNEGO ODDZIAŁYWANIA WEWNĘTRZNYCH SIŁ OBSZARU (S) I SZANS (O) PŁYNĄCYCH Z OTOCZENIA

S0	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10	O11	O12	O13	O14	O15	O16	O17	O18	O19	O20	O21	O22	O23	O24	Suma	
S1	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	25
S2	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	26
S3	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	1	2	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
S4	0	0	2	0	0	0	2	2	1	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
S5	0	2	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	2	0	2	2	18
S6	0	2	2	2	1	2	0	1	2	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	19
S7	1	1	2	1	0	2	1	2	2	0	0	1	0	1	2	0	0	2	0	0	1	2	1	0	0	22
S8	0	0	2	1	0	2	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	2	1	0	0	14
S9	0	0	2	0	0	2	1	2	2	0	0	0	1	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
S10	0	0	1	0	0	2	2	2	2	0	0	1	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	13
S11	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	1	0	0	1	2	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	22
S12	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	1	0	0	2	2	1	2	0	0	0	1	1	0	2	2	15
S13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3
S14	0	2	2	2	1	2	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	14
S15	1	2	0	1	0	1	1	0	0	2	0	0	1	0	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	28
S16	0	0	0	0	0	2	2	1	0	0	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	28
S17	0	1	1	2	1	2	2	1	0	0	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	37
S18	0	1	1	2	0	2	0	0	0	0	2	2	1	2	2	1	2	1	1	2	2	2	2	2	2	30
Suma	4	11	23	13	5	24	12	12	11	5	9	11	10	21	27	15	16	15	12	13	21	23	16	18	347	

TABELA 51. MACIERZ ANALIZY WZAJEMNEGO ODDZIAŁYWANIA WEWNĘTRZNYCH SIŁ OBSZARU (S)
I ZAGROŻEŃ (T) PŁYNAĆCYCH Z OTOCZENIA

ST	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Suma
S1	0	0	1	2	1	0	1	0	0	2	7
S2	0	0	1	2	1	0	1	0	0	2	7
S3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	3
S4	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	3
S5	0	1	0	2	0	0	0	0	2	2	7
S6	0	1	2	2	0	1	1	0	2	2	11
S7	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
S8	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
S9	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	3
S10	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
S11	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
S12	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	4
S13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
S14	0	0	1	2	0	1	2	2	2	2	12
S15	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	4
S16	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	3
S17	0	0	0	2	0	1	0	0	1	2	6
S18	0	0	0	2	0	1	0	0	0	2	5
Suma	0	2	5	26	2	6	6	2	7	24	80

TABELA 52. MACIERZ ANALIZY WZAJEMNEGO ODDZIAŁYWANIA WEWNĘTRZNYCH SŁABOŚCI OBSZARU (W) I SZANS (O) PŁYNĄCYCH Z OTOCZENIA

WO	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10	O11	O12	O13	O14	O15	O16	O17	O18	O19	O20	O21	O22	O23	O24	Suma
W1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	6
W2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
W3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	9
W4	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	4
W5	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
W6	0	2	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7
W7	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	7
W8	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	4
W9	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
W10	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3
W11	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	11
W12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W13	0	0	0	0	0	0	2	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
W14	0	0	0	0	0	0	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
W15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	11
W16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	2	2	2	0	1	1	0	0	0	0	12
W17	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	2	2	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	15
W18	0	0	2	0	0	0	2	1	2	2	2	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	15
W19	0	0	0	0	0	0	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	5
W20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
W21	0	2	0	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	0	1	1	0	0	0	2	16
W22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	2	0	0	0	0	0	8
W23	2	2	2	2	1	2	0	0	1	0	0	1	0	0	2	0	2	1	2	2	0	0	0	0	22
W24	0	2	0	2	1	2	0	0	0	0	1	1	1	1	2	0	2	1	2	2	0	0	0	0	20
W25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
Suma	3	10	12	6	5	7	8	8	12	9	11	11	2	3	15	8	16	14	11	11	2	2	2	4	192

TABELA 53. MACIERZ ANALIZY WZAJEMNEGO ODDZIAŁYWANIA WEWNĘTRZNYCH SŁABOŚCI OBSZARU (W) I ZAGROZEŃ (T) PŁYNĄCYCH Z OTOCZENIA

WT	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Suma
W1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2	4
W2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2
W3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
W4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W5	0	0	0	0	2	1	0	0	0	1	4
W6	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	3
W7	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	3
W8	0	1	2	2	0	0	0	0	0	1	6
W9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W10	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2
W11	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2
W12	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
W13	0	0	0	1	2	2	0	0	0	1	6
W14	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	4
W15	0	0	0	1	0	2	0	0	0	2	5
W16	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2	4
W17	0	0	0	2	0	2	0	0	0	2	6
W18	0	0	0	1	0	2	0	0	0	2	5
W19	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
W20	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2
W21	0	0	0	2	0	2	1	1	1	2	9
W22	0	0	1	2	0	0	1	1	1	2	8
W23	0	0	2	2	0	1	0	0	0	1	6
W24	0	0	1	2	0	2	1	1	1	2	10
W25	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2
Suma	1	2	7	29	5	18	4	3	3	26	98

TABELA 54. MACIERZ WZAJEMNEGO ODDZIAŁYWANIA ZEWNĘTRZNYCH ZAGROZEŃ (T) I WEWNĘTRZNYCH SŁABOŚCI (W)

TW	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	W10	W11	W12	W13	W14	W15	W16	W17	W18	W19	W20	W21	W22	W23	W24	W25	Suma	
T1	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	5
T2	0	0	0	0	0	2	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
T3	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	6	
T4	2	1	0	0	0	2	2	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	0	0	19
T5	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
T6	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	2	2	2	2	1	13	
T7	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	2	2	2	2	0	14	
T8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	2	2	2	2	0	11	
T9	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	2	2	2	0	13	
T10	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	2	2	2	2	0	12	
Suma	4	3	0	0	4	10	7	4	1	0	0	4	4	0	2	1	6	2	0	0	12	13	13	13	1	104	

TABELA 55. MACIERZ WZAJEMNEGO ODDZIAŁYWANIA ZEWNĘTRZNYCH ZAGROZEŃ (T) I WEWNĘTRZNYCH ATUTÓW OBSZARU (S)

TS	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13	S14	S15	S16	S17	S18	Suma
T1	1	2	0	0	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	2	0	1	1	11
T2	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5
T3	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
T4	2	1	0	0	2	2	2	1	0	0	0	0	0	0	2	0	2	2	16
T5	0	0	0	1	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	5
T6	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	1	1	7
T7	1	1	0	0	2	2	2	1	0	0	0	1	0	2	2	1	1	2	18
T8	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	6
T9	0	0	0	0	2	2	2	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	2	12
T10	0	1	0	0	2	2	2	1	0	0	0	0	0	0	2	0	2	2	14
Suma	5	6	1	1	10	13	12	5	2	2	0	1	0	4	9	4	9	13	97

TABELA 56. MACIERZ WZAJEMNEGO ODDZIAŁYWANIA ZEWNĘTRZNYCH SPOSOBNOŚCI (O) I WEWNĘTRZNYCH SŁABOŚCI (W)

OW	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	W10	W11	W12	W13	W14	W15	W16	W17	W18	W19	W20	W21	W22	W23	W24	W25	Suma	
O1	2	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	7
O2	0	0	0	0	0	2	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	2	1	11	
O3	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	7	
O4	1	0	0	0	0	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	2	2	0	14	
O5	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	2	1	10	
O6	2	2	2	1	0	2	1	0	2	0	2	0	2	0	1	2	1	0	0	0	2	2	2	2	0	29	
O7	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	
O8	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	
O9	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	
O10	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	
O11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
O12	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
O13	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	2	0	0	1	2	2	1	0	2	1	1	1	1	1	0	20	
O14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	2	1	0	2	2	0	0	0	0	0	13	
O15	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	0	0	0	2	2	2	2	0	16	
O16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	0	0	0	1	1	1	1	0	8	
O17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	4	
O18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	4	
O19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	1	0	0	1	2	2	2	0	12	
O20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	1	0	0	1	2	2	2	0	12	
O21	2	2	0	0	0	2	2	2	0	0	2	0	2	1	2	2	1	0	2	2	0	1	1	1	0	27	
O22	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	21	1	1	0	31	
O23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	
O24	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	2	2	2	0	10	
Suma	7	6	6	2	7	13	11	11	3	1	7	6	12	5	16	17	17	3	7	8	13	38	22	22	2	262	

TABELA 57. MACIERZ WZAJEMNEGO ODDZIAŁYWANIA ZEWNĘTRZNYCH SPOSOBNOCI (O) I WEWNĘTRZNYCH ATUTÓW (S)

OS	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8	S9	S10	S11	S12	S13	S14	S15	S16	S17	S18	Suma
O1	2	2	0	0	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	2	0	2	2	18
O2	0	0	0	0	2	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	8
O3	2	2	0	0	0	2	2	2	0	0	0	0	0	0	2	0	1	1	14
O4	1	2	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	1	9
O5	0	0	0	0	1	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
O6	1	2	1	1	2	2	2	2	1	0	1	2	1	2	1	2	2	2	27
O7	0	0	1	1	0	2	2	0	1	1	0	0	0	0	0	1	2	0	11
O8	0	0	0	2	0	2	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	6
O9	0	0	0	1	0	1	2	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7
O10	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	2	1	0	10
O11	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	2	1	0	10
O12	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	2	0	1	2	2	12
O13	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	2	0	0	0	0	6
O14	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	2	2	0	1	0	1	1	1	11
O15	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	2	0	2	2	2	2	0	13
O16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2	1	2	7
O17	2	2	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	2	2	13
O18	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	6
O19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	2	2	2	10
O20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	2	2	2	10
O21	1	2	1	0	2	2	2	2	0	0	2	2	0	2	2	2	2	2	26
O22	1	2	1	0	2	2	2	2	0	0	2	2	0	2	2	2	2	2	26
O23	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	3
O24	0	0	1	0	2	2	0	0	0	0	2	2	0	0	2	2	2	2	17
Suma	10	16	11	5	16	24	20	17	5	3	22	19	1	18	20	25	29	24	285

2.5. WYBÓR KIERUNKU ROZWOJU

TABELA 58. CZTERY PODSTAWOWE TYPY STRATEGII

Macierz	O	T
S	Strategia agresywna	Strategia konserwatywna
W	Strategia konkurencyjna	Strategia defensywna

Źródło: „Planowanie strategiczne”, praca zbiorowa pod red. A. Klasika, Warszawa 1993, s. 111

TABELA 59. ZESTAWIENIE ĆWIARTEK MACIERZY SWOT-TOWS

Macierz	O	T
S	632	177
W	454	202

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Analizy SWOT

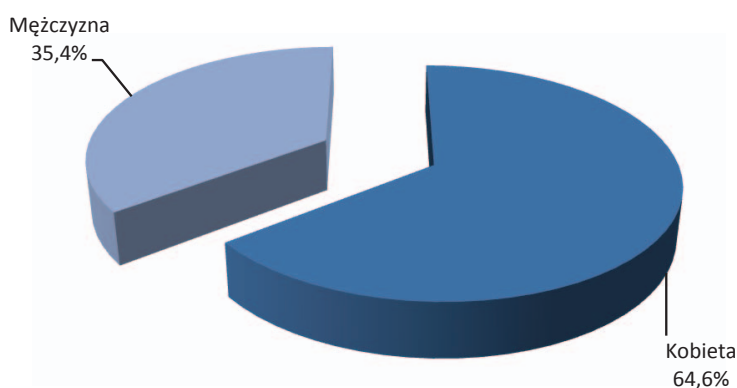
ZAŁĄCZNIK NR 3. BADANIE ANKIETOWE

Elementem diagnozy stanu aktualnego, stanowiącego kluczowy element Strategii, jest kwestionariusz badający jakość życia mieszkańców oraz opinię przedsiębiorstw działających w powiecie radomszczańskim na temat ogólnej sytuacji prowadzenia działalności gospodarczej. Badanie miało na celu wskazanie tych obszarów działalności samorządu powiatowego, które w opinii mieszkańców i przedsiębiorców powinny stać się przedmiotem szczególnego zaangażowania ze strony lokalnej administracji oraz ulec zasadniczej poprawie. Badanie zostało przeprowadzone drogą elektroniczną oraz tradycyjną w grudniu 2013 roku. Władze Powiatu Radomszczańskiego zapewniły szeroką partycypację, angażując w proces kolportażu kwestionariuszy badawczych swoje jednostki organizacyjne, w tym między innymi placówki kształcenia ponadgimnazjalnego. W badaniu udział wzięło 1150 mieszkańców oraz 163 przedsiębiorców.

3.1. WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO – MIESZKAŃCY

Wśród respondentów, którzy wzięli udział w badaniu, przeważały kobiety. Stanowiły one 64,6% badanych, czyli prawie 2/3.

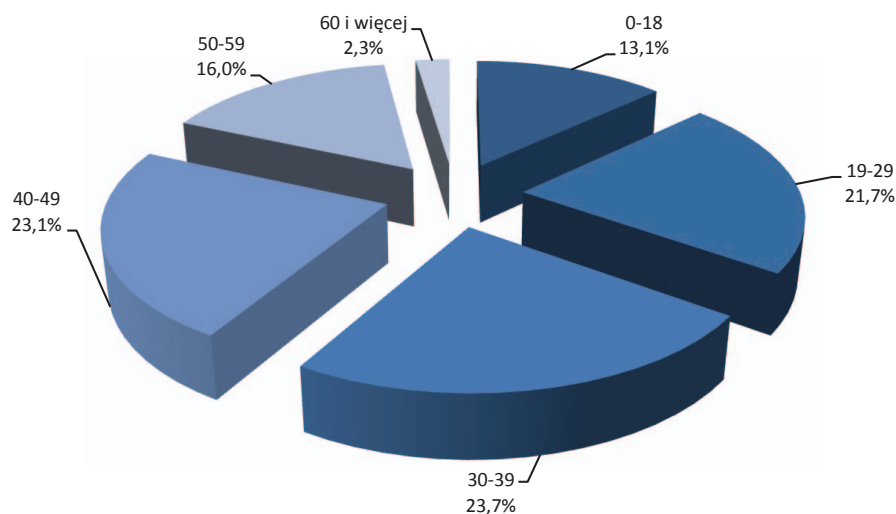
WYKRES 13. STRUKTURA PŁCI RESPONDENTÓW

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – mieszkańcy”

Największy odsetek ankietowanych stanowiły osoby w średnim wieku 30-39 lat (23,7%) oraz 40-49 lat (23,1%). Najmniejszą liczbę respondentów stanowiły natomiast osoby starsze, powyżej 60. roku życia (jedynie 2,3%).

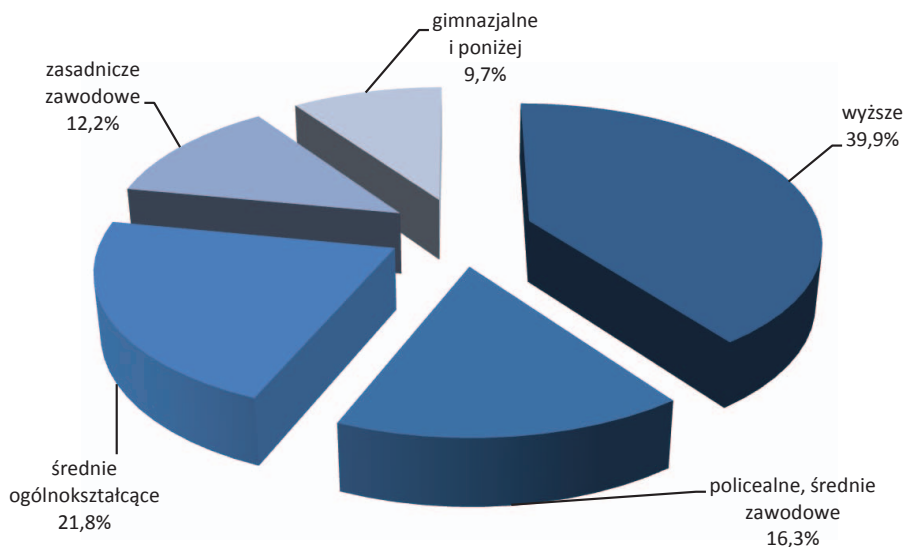
WYKRES 14. STRUKTURA WIEKOWA RESPONDENTÓW

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – mieszkańcy”

Niemal 40% ankietowanych ma wykształcenie wyższe. Drugą dominującą grupą są osoby z wykształceniem średnim. Stanowią one 21,8% ogółu respondentów. Badanie objęło w najmniejszym stopniu osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – zaledwie 9,7%.

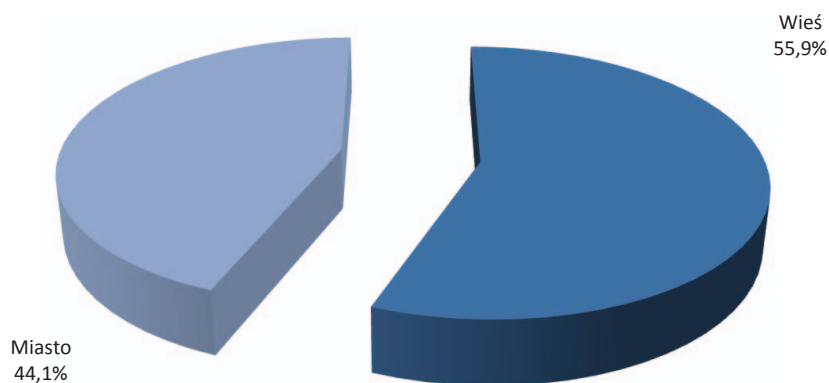
WYKRES 15. STRUKTURA WYKSZTAŁCENIE RESPONDENTÓW

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – mieszkańcy”

Ponad połowa respondentów (55,9%) zamieszkuje obszary wiejskie Powiatu Radomszczańskiego. Pozostała część – 44,1% – przypada w udziale ankietowanym mieszkańcom miast.

WYKRES 16. MIEJSCE ZAMIESZKANIA RESPONDENTÓW

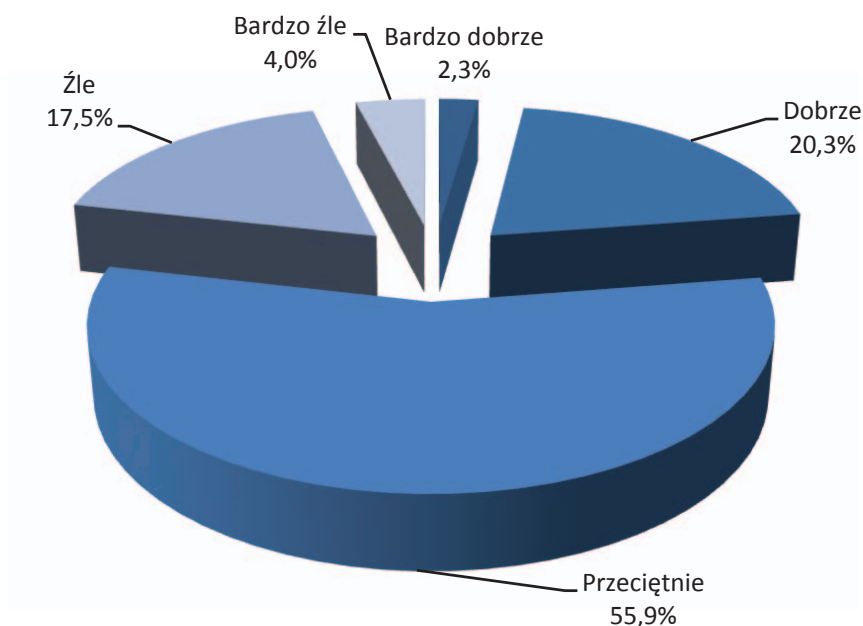

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – mieszkańcy”

PYTANIE 1. JAK OCENIA PANI/PAN JAKOŚĆ ŻYCIA W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM?

Ponad połowa ankietowanych (55,9%) ocenia jakość życia w Powiecie Radomszczańskim jako przeciętną. Drugą grupę stanowią osoby określające jakość życia w Powiecie na poziomie dobrym – 20,3%. Najmniejszy odsetek respondentów (2,3%) ocenił jakość życia na poziomie bardzo dobrym.

WYKRES 17. OCENA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO

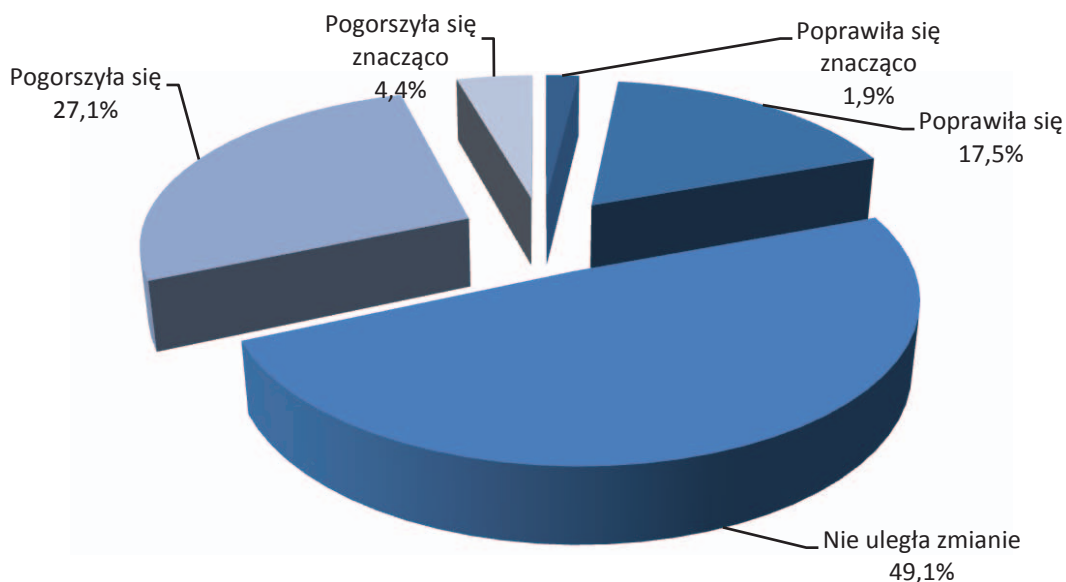

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – mieszkańcy”

PYTANIE 2. CZY JAKOŚĆ PANI/PANA ŻYCIA W OSTATNICH 4 LATACH...

Prawie połowa respondentów (49,1%) stwierdza, iż jakość ich życia nie uległa zmianie w ostatnich 4 latach. Duży odsetek ankietowanych (31,5%) uważa, iż jakość ich życia pogorszyła się lub pogorszyła się znacząco.

WYKRES 18. JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO

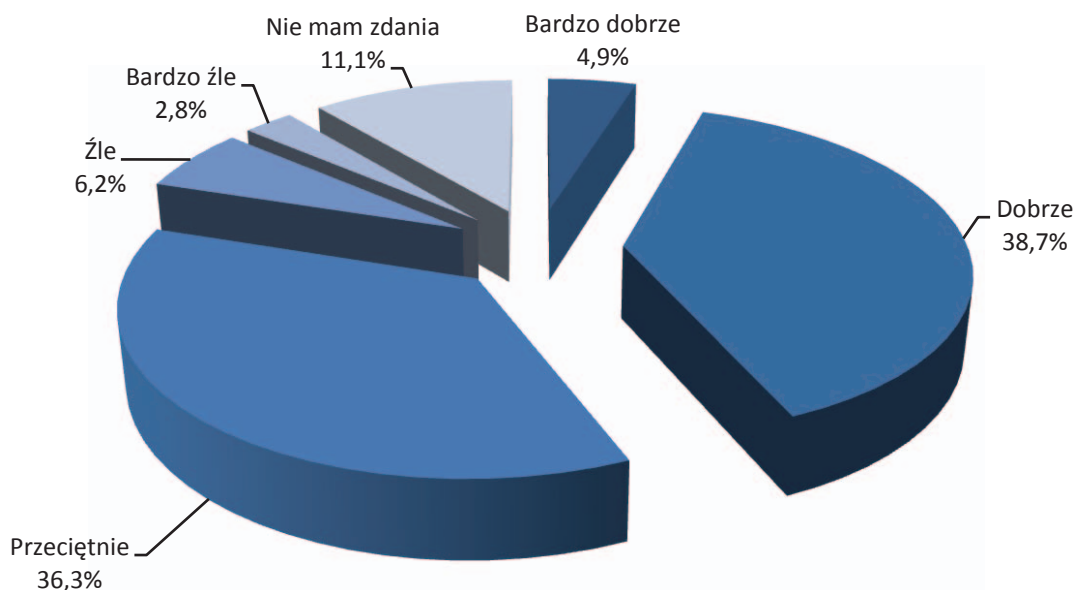

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – mieszkańcy”

PYTANIE 3. JAK OCENIA PANI/PAN JAKOŚĆ KSZTAŁCENIA PONADGIMNAZJALNEGO W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM?

Największa grupa ankietowanych uważa, iż jakość kształcenia ponadgimnazjalnego w Powiecie Radomszczańskim jest dobra (38,7%). Jedynie 2,8% ankietowanych stwierdziło bardzo zły poziom jakości kształcenia.

WYKRES 19. OCENA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA PONADGIMNAZJALNEGO W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM

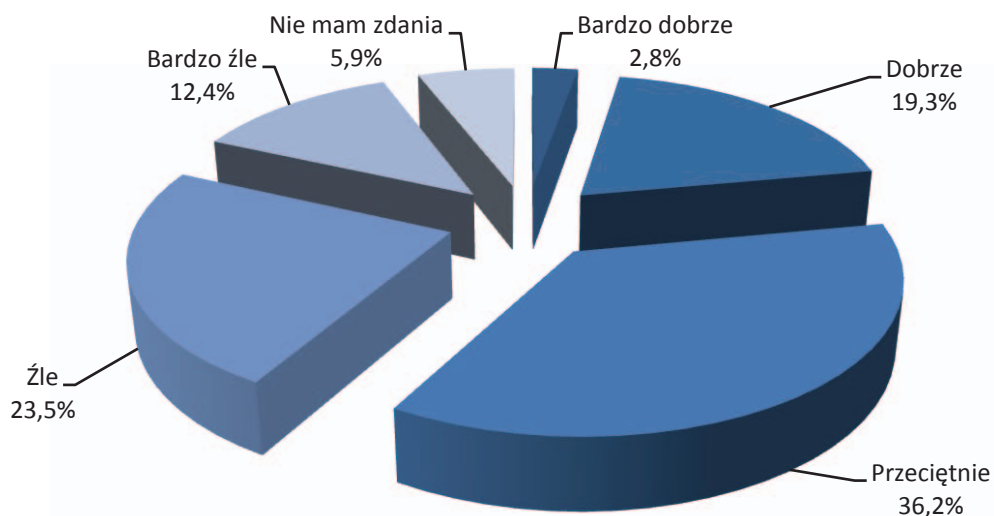

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – mieszkańcy”

PYTANIE 4. JAK OCENIA PANI/PAN JAKOŚĆ OPIEKI ZDROWOTNEJ REALIZOWANEJ PRZEZ SZPITAL POWIATOWY W RADOMSKU?

Większość respondentów oceniła jakość opieki zdrowotnej świadczonej przez Szpital Powiatowy w Radomsku na poziomie przeciętnym (36,2%). Duża grupa ankietowanych (23,5%) uważa, iż jej poziom jest zły.

WYKRES 20. OCENA JAKOŚCI OPIEKI ZDROWOTNEJ ŚWIADCZONEJ PRZEZ SZPITAL POWIATOWY W RADOMSKU

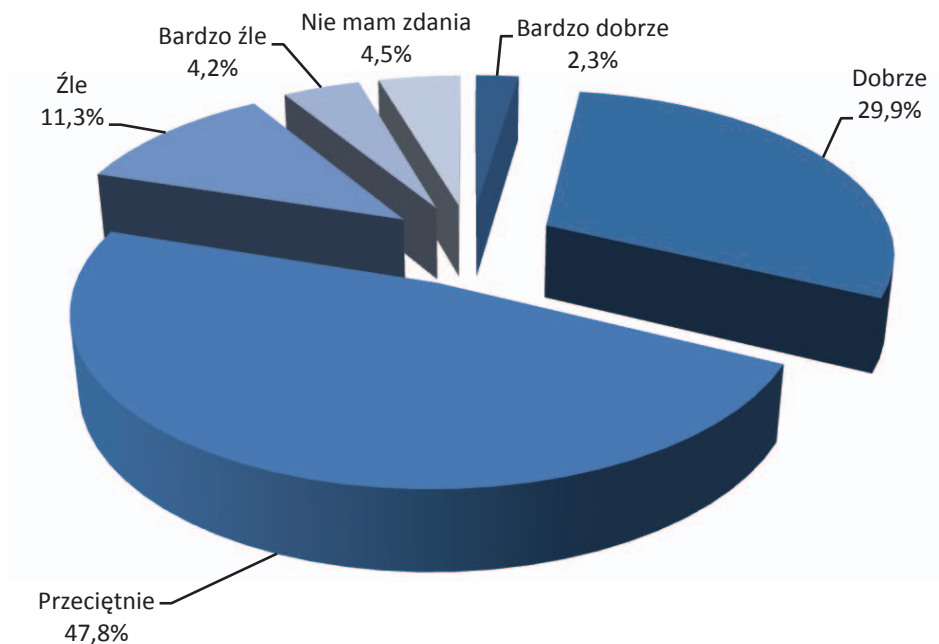

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – mieszkańcy”

PYTANIE 5. JAK OCENIA PANI/PAN POZIOM BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM?

Bezpieczeństwo publiczne oceniane jest przez prawie połowę ankietowanych (47,8%) na poziomie przeciętnym. Duża grupa respondentów (29,9%) uważa, iż poziom bezpieczeństwa publicznego w Powiecie jest dobry.

WYKRES 21. OCENA POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM

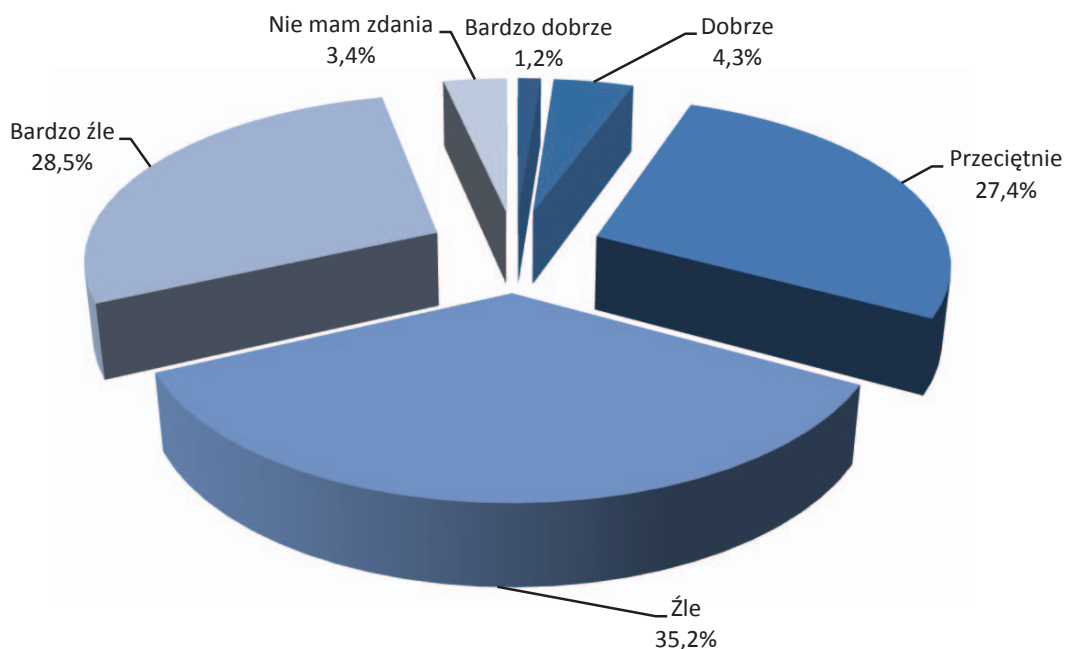

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – mieszkańcy”

PYTANIE 6. JAK OCENIA PANI/PAN ATRAKCYJNOŚĆ RYNKU PRACY W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM?

Przeważająca grupa ankietowanych uważa, iż atrakcyjność rynku pracy w Powiecie jest zła (35,2%) lub bardzo zła (28,5%). Jedynie 5,5% stwierdza dobry i bardzo dobry poziom atrakcyjności rynku pracy.

WYKRES 22. OCENA ATRAKCYJNOŚCI RYNKU PRACY W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM

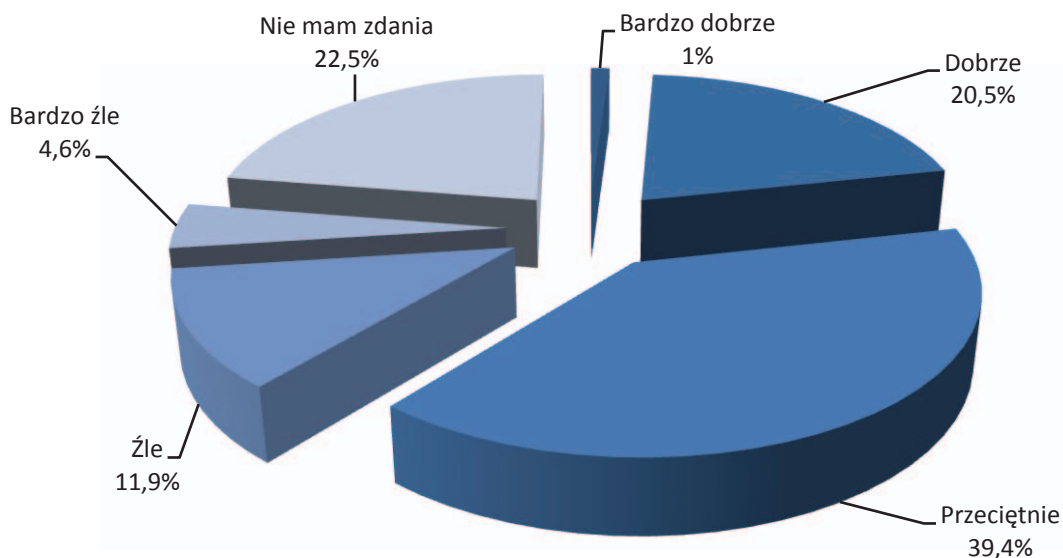

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – mieszkańcy”

PYTANIE 7. JAK OCENIA PANI/PAN JAKOŚĆ OPIEKI SPOŁECZNEJ W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM?

Jakość opieki społecznej oceniana jest przez większość ankietowanych jako przeciętna (39,4%). Duży odsetek badanych (22,5%) nie ma zdania na ten temat.

WYKRES 23. OCENA JAKOŚCI OPIEKI SPOŁECZNEJ W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM

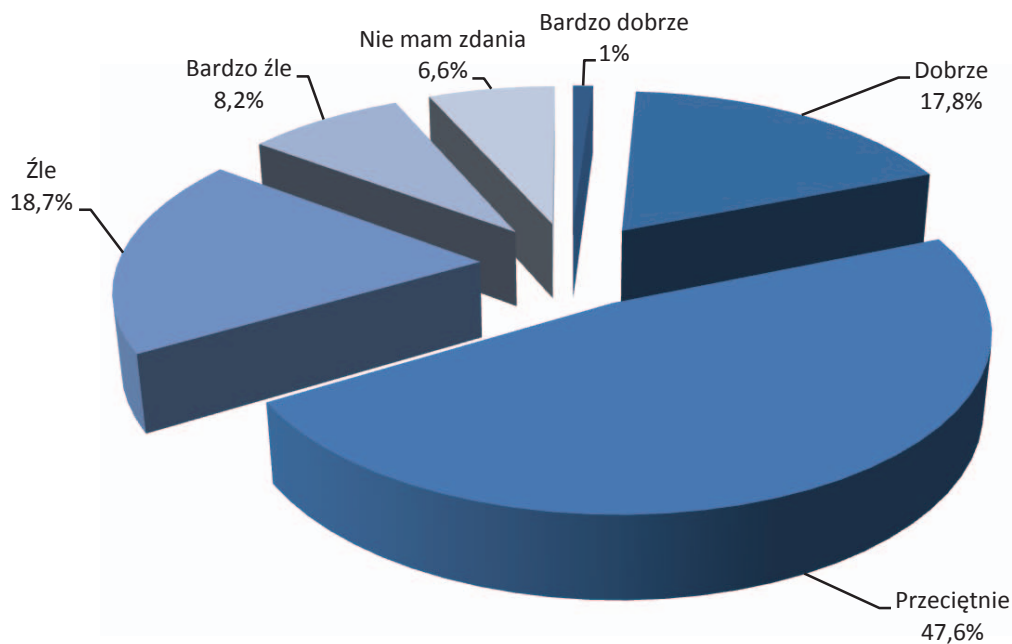

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – mieszkańcy”

PYTANIE 8. JAK OCENIA PANI/PAN STAN INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM?

Niemal połowa ankietowanych (47,6%) oceniła stan infrastruktury publicznej jako przeciętny. Prawie co piąty badany określił jej stan jako zły.

WYKRES 24. OCENA STANU INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM

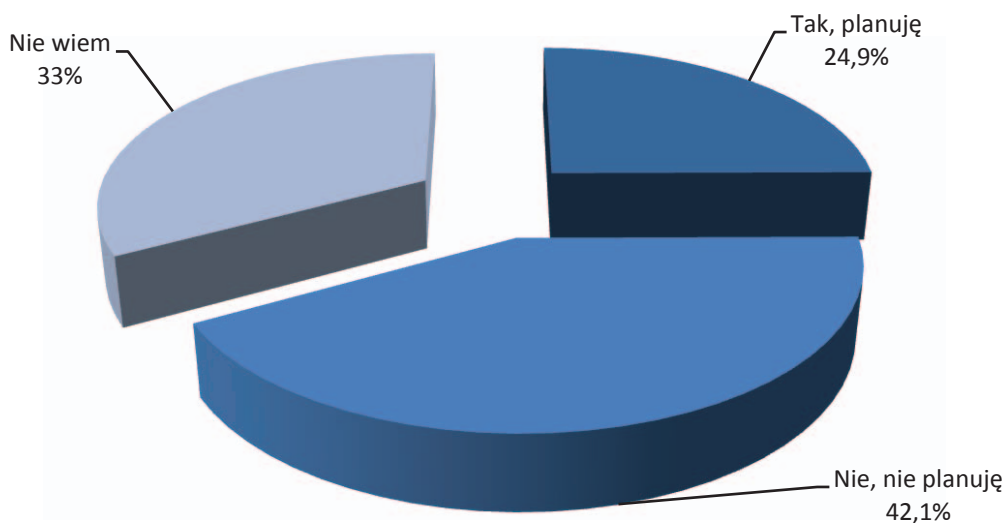

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – mieszkańcy”

PYTANIE 9. CZY W PERSPEKTYWIE NAJBLIŻSZYCH 2 LAT PLANUJE PANI/PAN OPUSZCZENIE POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO?

Największa grupa badanych (42,1%) nie planuje opuszczenia Powiatu Radomszczańskiego w perspektywie najbliższych 2 lat. Co trzecia osoba (33%) nie ma sprecyzowanych planów, a co czwarta (24,9%) planuje opuścić teren Powiatu.

WYKRES 25. PLANY OPUSZCZENIA POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO W PERSPEKTYWIE 2 LAT

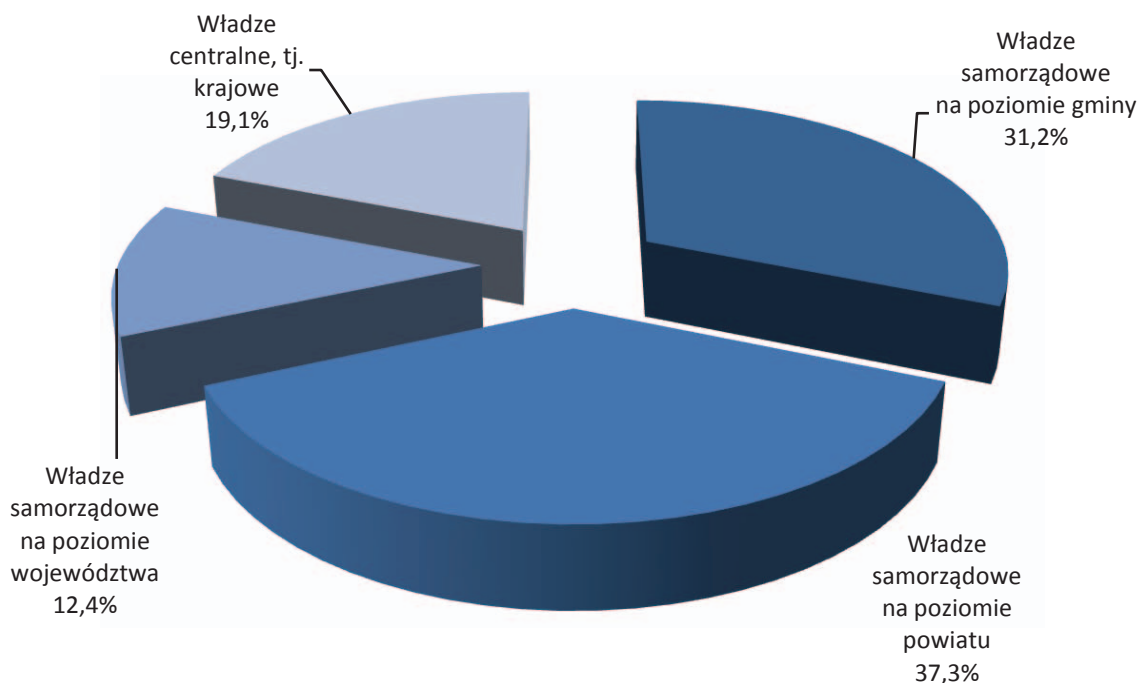

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – mieszkańcy”

PYTANIE 10. CZY PANI/PANA ZDANIEM NAJWIĘKSZY WPŁYW NA LOKALNY ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODAR-CZY MAJĄ...

Największy wpływ na lokalny rozwój społeczno-gospodarczy przypisywany jest władzom samorządowym na poziomie powiatu (37,3% ankietowanych) oraz na poziomie gminy (31,2%).

WYKRES 26. WPŁYW WŁADZ NA LOKALNY ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODAR-CZY

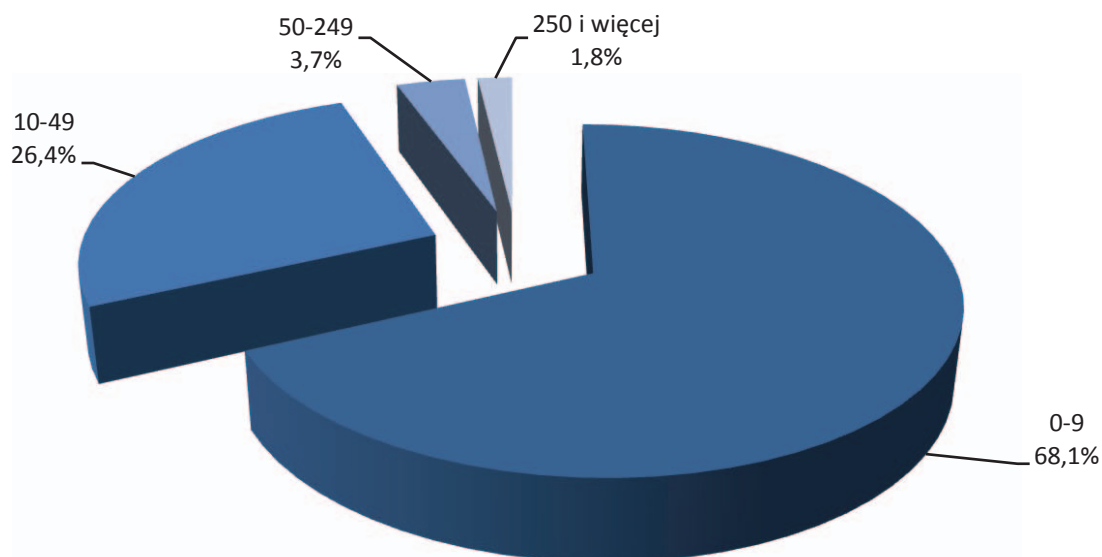

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – mieszkańcy”

3.2. WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO – PRZEDSIĘBIORCY

Zdecydowana większość przedsiębiorców (68,1%) objętych badaniem pracuje w przedsiębiorstwie małym, zatrudniającym do 9 pracowników. Drugą grupę stanowią przedstawiciele przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników (26,4%).

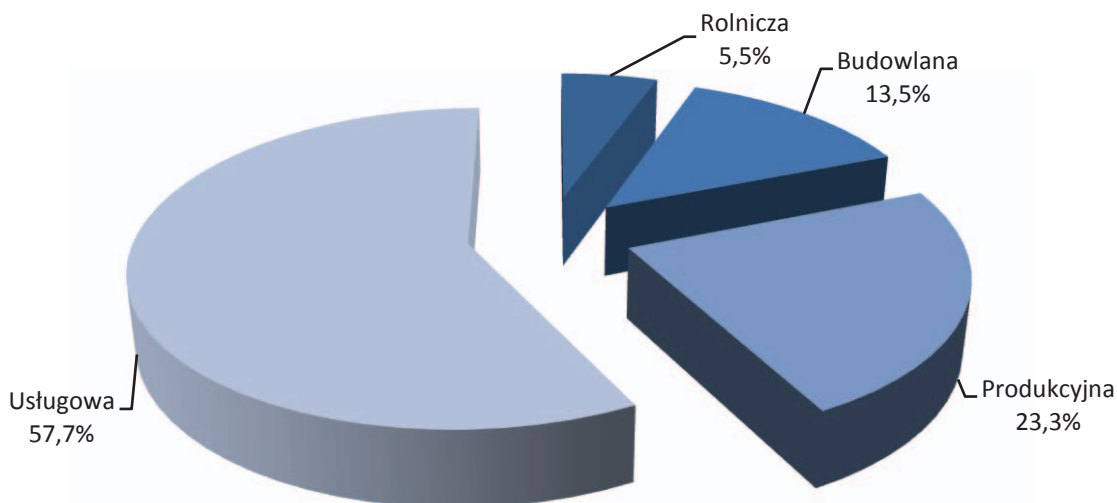
WYKRES 27. STRUKTURA ZATRUDNIENIA W BADANYCH PRZEDSIĘBIORSTWACH

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – przedsiębiorcy”

Większość badanych przedsiębiorstw należy do branży usługowej (57,7%) oraz produkcyjnej (23,3%).

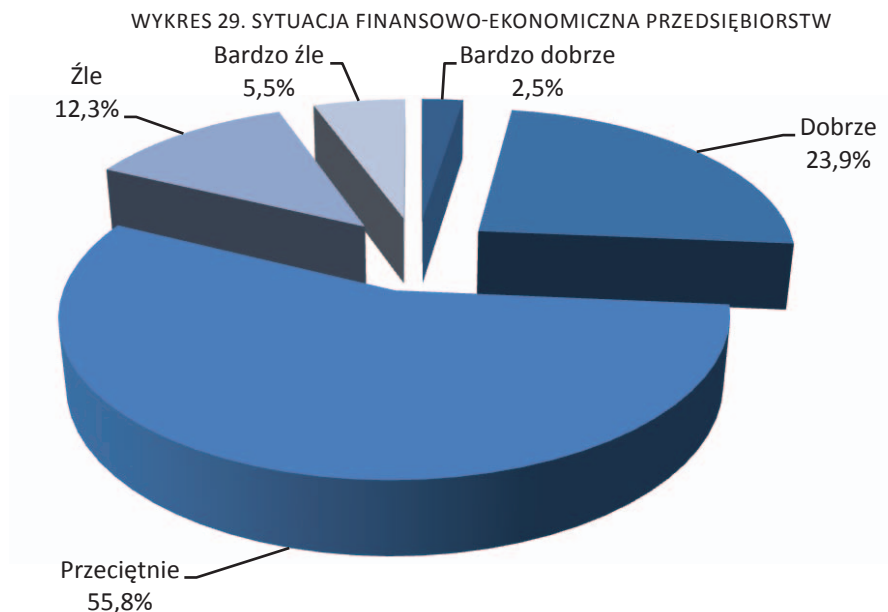
WYKRES 28. STRUKTURA BRANŻOWA PRZEDSIĘBIORSTW

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – przedsiębiorcy”

PYTANIE 1. JAK OCENIA PANI/PAN SYTUACJĘ FINANSOWO-EKONOMICZNĄ PRZEDSIĘBIORSTWA?

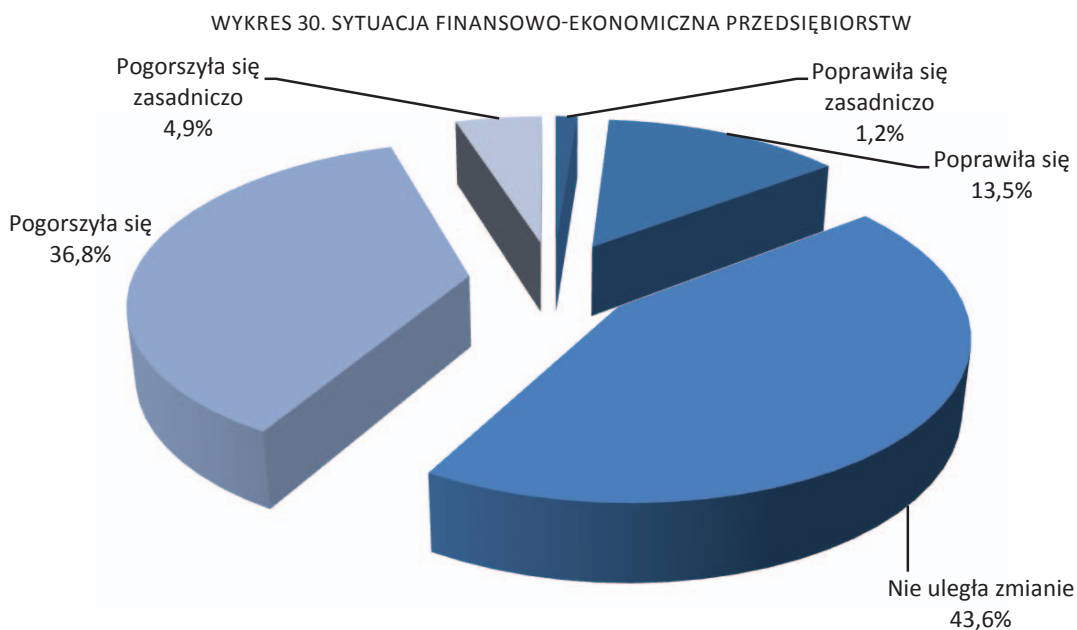
Badani przedstawiciele przedsiębiorstw oceniają kondycję finansowo-ekonomiczną w przeważającej części jako przeciętną (55,8%). Drugą stosunkowo liczną grupą są przedsiębiorstwa o dobrej kondycji (23,9%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – przedsiębiorcy”

PYTANIE 2. CZY SYTUACJA FINANSOWO-EKONOMICZNA PAŃSTWA PRZEDSIĘBIORSTWA ZMIENIŁA SIĘ W OSTATNICH 4 LATACH?

Sytuacja finansowo-ekonomiczna badanych przedsiębiorstw w większości nie uległa zmianie (43,6%). Duża liczba przedsiębiorców wskazała pogorszenie się sytuacji finansowo-ekonomicznej (36,8%).

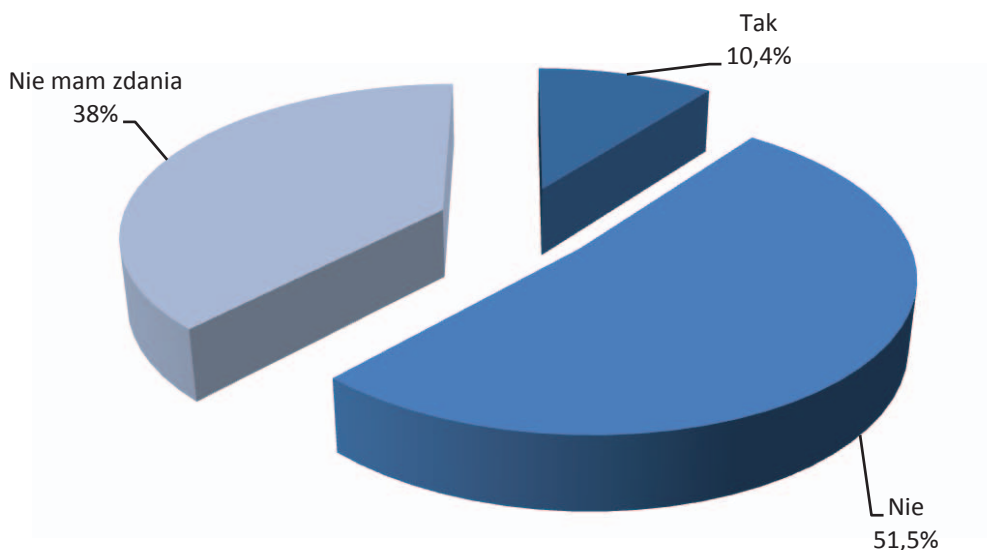

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – przedsiębiorcy”

PYTANIE 3. CZY PANI/PANA ZDANIEM OFERTA EDUKACYJNA W POWIECIE RADOMSZCZAŃSKIM JEST ADEKWATNA DO POTRZEB RYNKU PRACY?

Większość ankietowanych uważa, iż oferta edukacyjna szkół w Powiecie Radomszczańskim nie jest dopasowana do rynku pracy (51,5%). Jedynie 10,4% stwierdza, iż jest ona adekwatna do potrzeb.

WYKRES 31. DOPASOWANIE OFERTY EDUKACYJNEJ DO POTRZEB RYNKU PRACY

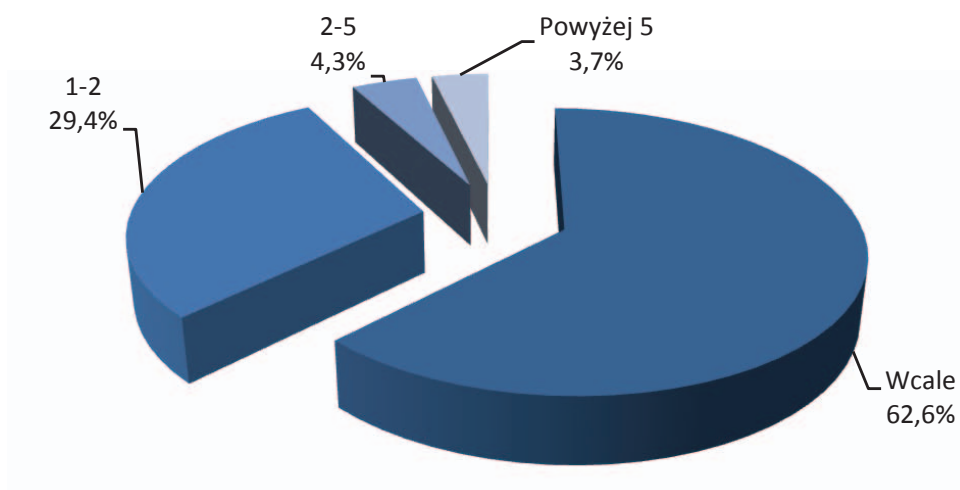

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – przedsiębiorcy”

PYTANIE 4. ILU ABSOLWENTÓW Z TERENU POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO ZOSTAŁO ZATRUDNIONYCH W PANI/PANI PRZEDSIĘBIORSTWIE W CIĄGU OSTATNICH 2 LAT?

Zdecydowana większość przedsiębiorców (62,6%) nie zatrudniała absolwentów szkół w ciągu ostatnich dwóch lat. Natomiast gdy absolwenci już byli zatrudniani, to ich liczba wahała się najczęściej od 1 do 2 (29,4% przedsiębiorstw).

WYKRES 32. LICZBA ZATRUDNIANYCH ABSOLWENTÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH

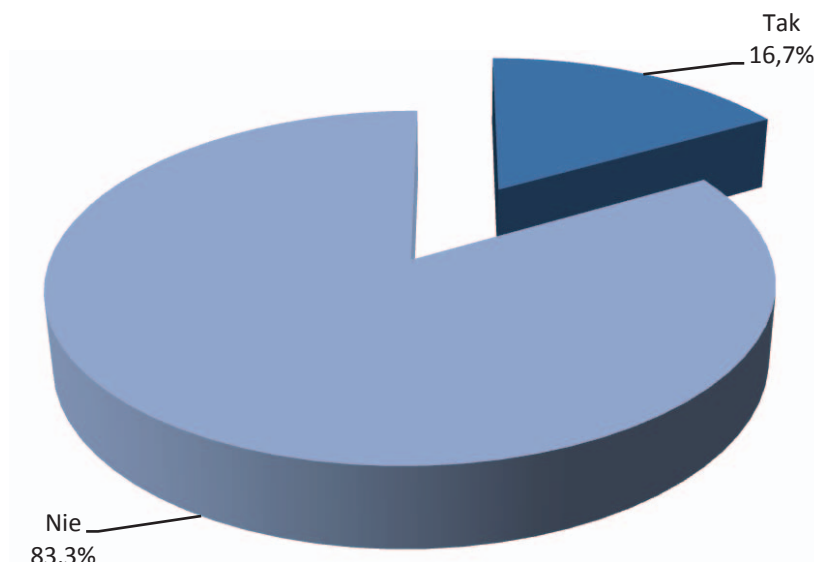

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – przedsiębiorcy”

PYTANIE 5. CZY W OSTATNICH 4 LATACH ZREALIZOWANO W PRZEDSIĘBIORSTWIE INWESTYCJĘ O JEDNOSTKOWEJ WARTOŚCI POWYŻEJ 500 TYS. ZŁ?

W 83,3% przedsiębiorstw z terenu Powiatu Radomszczańskiego nie podjęto inwestycji o wartości powyżej 500 tys. zł.

WYKRES 33. REALIZACJA INWESTYCJI POWYŻEJ 500 TYS. ZŁ

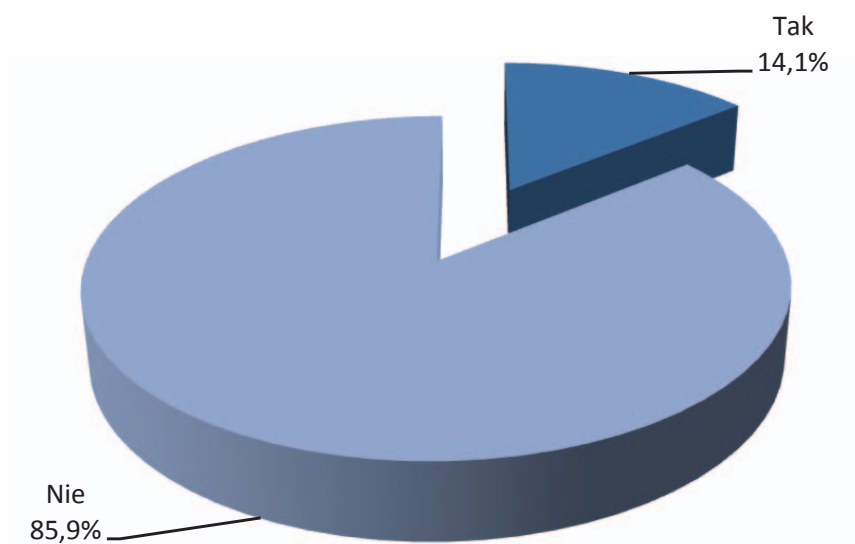

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – przedsiębiorcy”

PYTANIE 6. CZY PRZEDSIĘBIORSTWO REALIZUJE DZIAŁALNOŚĆ EKSPORTOWĄ?

Zdecydowana większość przedsiębiorstw (85,9%) prowadzi działalność na terenie Polski, nie eksportując towarów i usług za granicę.

WYKRES 34. PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI EKSPORTOWEJ PRZEZ PRZEDSIĘBIORSTWA

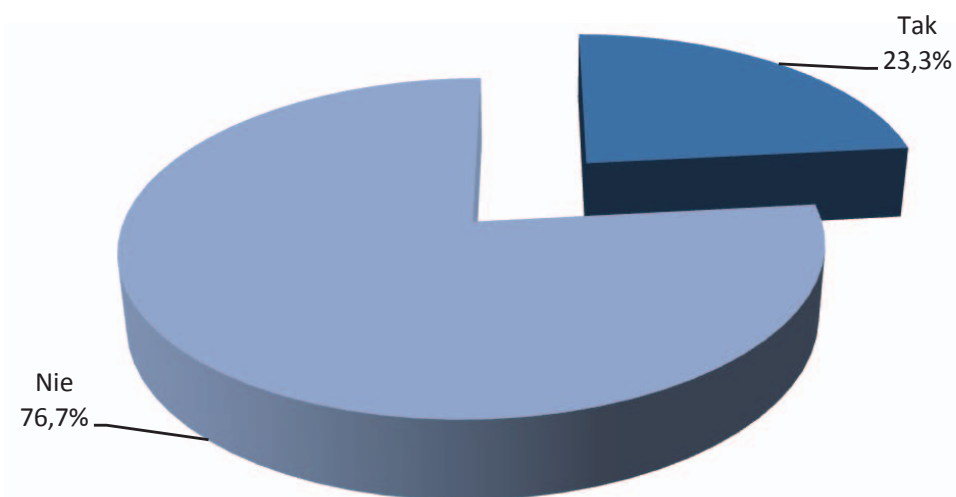

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – przedsiębiorcy”

PYTANIE 7. CZY PRZEDSIĘBIORSTWO PLANUJE ROZPOCZĘCIE LUB ROZWIWIĘCIE DZIAŁALNOŚCI EKSPORTOWEJ?

Badane przedsiębiorstwa (76,7%) w większości nie planują rozpoczęcia lub rozwinięcia działalności eksportowej.

WYKRES 35. PLANOWANIE LUB ROZWIWIĘCIE DZIAŁALNOŚCI EKSPORTOWEJ

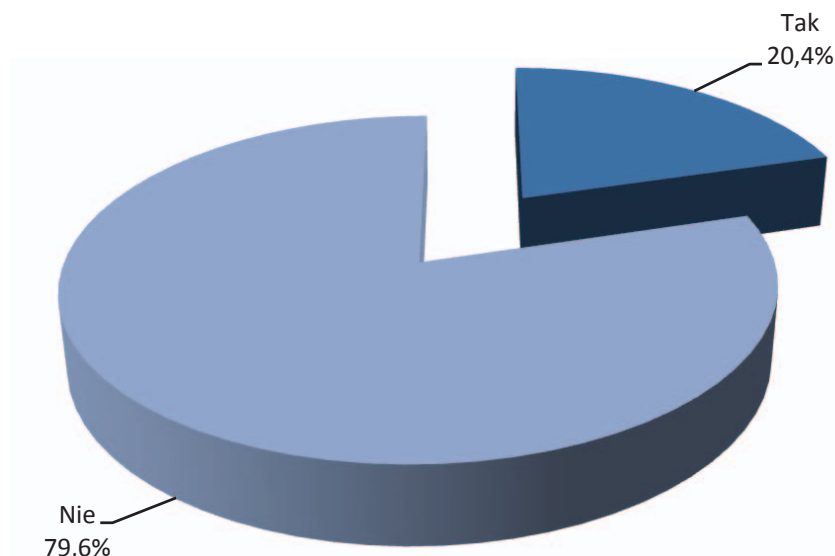

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – przedsiębiorcy”

PYTANIE 8. CZY W OSTATNICH 4 LATACH PRZEDSIĘBIORSTWO POZYSKAŁO ŚRODKI Z DOTACJI UNII EUROPEJSKIEJ BĄDŹ INNYCH ŹRÓDEŁ ZAGRANICZNYCH?

Ankietowani w większości (79,6%) stwierdzili, iż nie pozyskali środków z dotacji Unii Europejskiej i innych źródeł zagranicznych.

WYKRES 36. POZYSKIWANIE DOTACJI Z UNII EUROPEJSKIEJ BĄDŹ INNYCH ŹRÓDEŁ ZAGRANICZNYCH

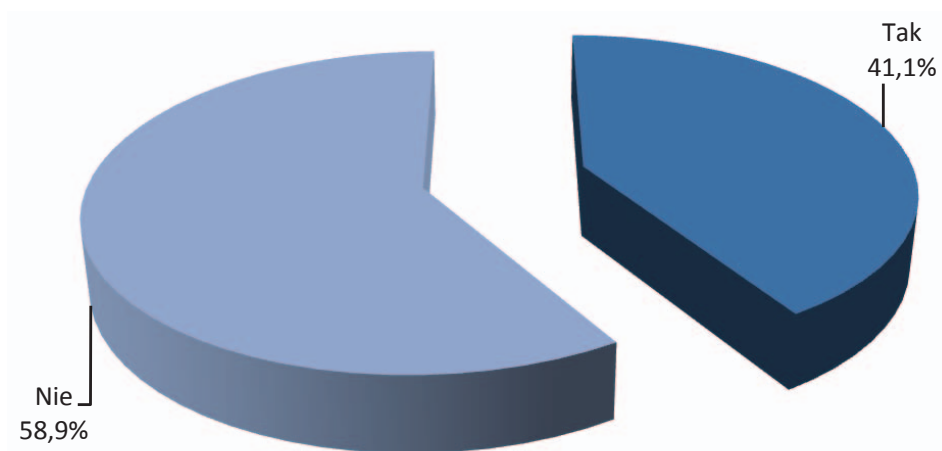

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – przedsiębiorcy”

PYTANIE 9. CZY W PERSPEKTYWIE NAJBLIŻSZYCH 2 LAT PRZEDSIĘBIORSTWO PLANUJE APLIKOWAĆ O ŚRODKI Z DOTACJI UNII EUROPEJSKIEJ BĄDŹ INNYCH ŹRÓDEŁ ZAGRANICZNYCH?

Ponad połowa przedsiębiorstw (58,9%) nie planuje pozyskiwania środków z dotacji z Unii Europejskiej lub innych źródeł zagranicznych.

WYKRES 37. PLANOWANIE POZYSKANIA ŚRODKÓW Z DOTACJI UNII EUROPEJSKIEJ LUB INNYCH ŹRÓDEŁ ZAGRANICZNYCH

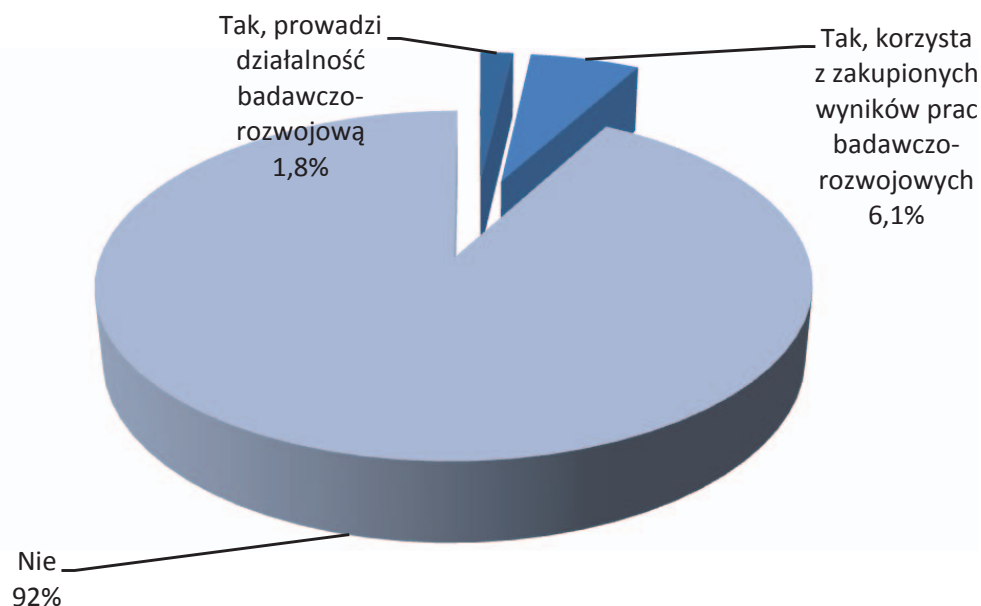

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – przedsiębiorcy”

PYTANIE 10. CZY PRZEDSIĘBIORSTWO PROWADZI DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZO-ROZWOJOWĄ LUB KORZYSTA Z ZAKUPIONYCH WYNIKÓW PRAC BADAWCZO-ROZWOJOWYCH?

Zdecydowana większość przedsiębiorstw (92%) nie korzysta z zakupionych prac badawczo rozwojowych i nie prowadzi działalności badawczo-rozwojowej.

WYKRES 38. PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI BADAWCZO-ROZWOJOWEJ LUB KORZYSTANIE Z WYNIKÓW PRAC BADAWCZO-ROZWOJOWYCH

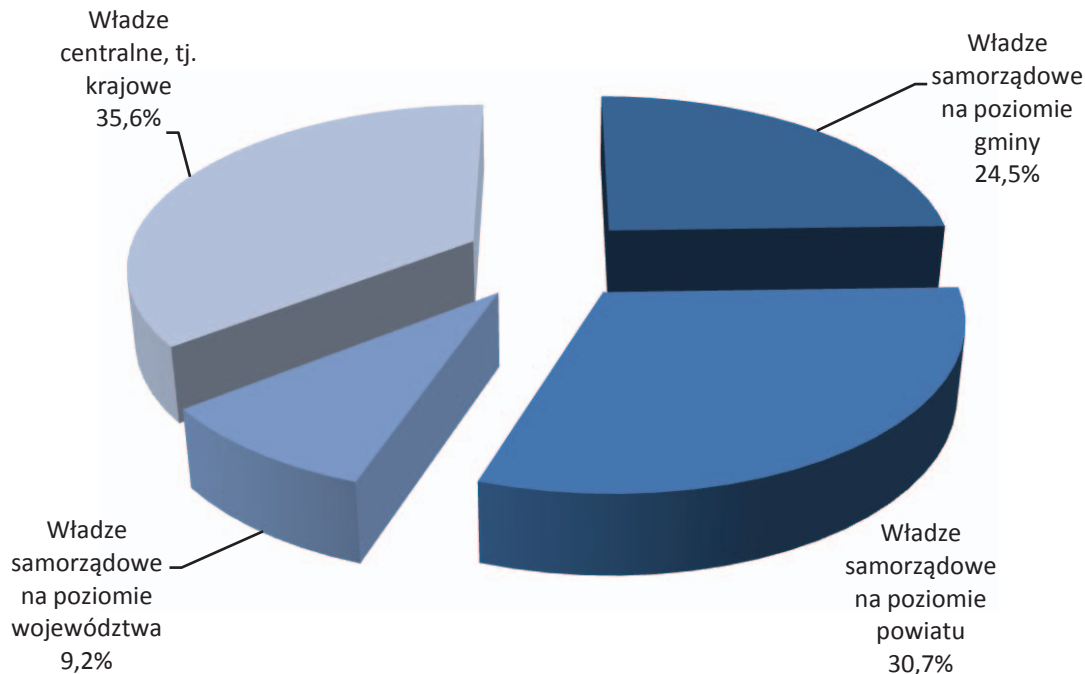

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – przedsiębiorcy”

PYTANIE 11. CZY PANI/PANA ZDANIEM NAJWIĘKSZY WPŁYW NA LOKALNY ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY MAJĄ...

Według większości przedsiębiorców wpływ na lokalny rozwój społeczno-gospodarczy mają władze krajowe (35,6%) oraz władze samorządowe na poziomie powiatu (30,7%).

WYKRES 39. WPŁYW WŁADZ NA LOKALNY ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Badanie ankietowe – przedsiębiorcy”

3.3. PODSUMOWANIE

W kontekście wyników badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców i przedsiębiorców, główne zadania dla samorządu powiatowego na najbliższe lata to wzmocnienie kompetencji absolwentów, powiązanie edukacji ponadgimnazjalnej z lokalnym i regionalnym rynkiem pracy oraz stymulowanie współpracy międzysektorowej w lokalnej gospodarce i zwiększenie zaangażowania samorządu w podniesienie kompetencji rozwojowych przedsiębiorców.

SPIS MAP

Mapa 1. Położenie Powiatu Radomszczańskiego oraz podział na gminy	35
Mapa 2. Gospodarstwa agroturystyczne w Powiecie Radomszczańskim (stan na luty 2014 r.)	63
Mapa 3. Obszary zagrożone powodzią w powiecie radomszczańskim	66

SPIS TABEL

Tabela 1. Matryca pól strategicznych i operacyjnych	9
Tabela 2. Matryca oddziaływań celów operacyjnych strategii	18
Tabela 3. Wskaźniki ogólne	19
Tabela 4. Wskaźniki – Pole strategiczne 1.	19
Tabela 5. Wskaźniki – Pole strategiczne 2.	20
Tabela 6. Wskaźniki – Pole strategiczne 3.	20
Tabela 7. Matryca spójności SRPR 2020 i SRK 2020	22
Tabela 8. Matryca spójności SRPR 2020 i SRWŁ 2020	23
Tabela 9. Różnice między monitoringiem i ewaluacją	26
Tabela 10. Terminy dotyczące przekazywania dokumentów, stanowiących narzędzia monitoringu i ewaluacji, uczestnikom procesu	32
Tabela 11. Szczegółowy plan postępowania w ramach przygotowania Rocznej raportu monitoringowego	33
Tabela 12. Liczba ludności i powierzchnia Powiatu Radomszczańskiego, województwa łódzkiego i Polski (stan na grudzień 2012 r.)	36
Tabela 13. Powierzchnia, ludność, liczba sołectw i miejscowości poszczególnych gmin Powiatu Radomszczańskiego (stan na grudzień 2012 r.)	36
Tabela 14. Wskaźnik przyrostu naturalnego i salda migracji Powiatu Radomszczańskiego (od grudnia 2008 r. do grudnia 2012 r.)	38
Tabela 15. Formy ochrony przyrody na terenie Powiatu Radomszczańskiego (stan na grudzień 2012 r.)	43
Tabela 16. Wydatki Powiatu (własne + zewnętrzne) na inwestycje drogowe zrealizowane przez Powiat Radomszczański w latach 2007-2013	46
Tabela 17. Liczba podmiotów gospodarczych działających w gminach Powiatu Radomszczańskiego (od grudnia 2010 r. do grudnia 2012 r.)	47
Tabela 18. Struktura użytkowania gruntów w powiecie radomszczańskim (stan na grudzień 2010)	48
Tabela 19. Liczba bezrobotnych w powiecie radomszczańskim	49
Tabela 20. Stopa bezrobocia w powiecie radomszczańskim	49
Tabela 21. Struktura bezrobocia według płci w powiecie radomszczańskim	50
Tabela 22. Struktura bezrobocia według wykształcenia w powiecie radomszczańskim	50
Tabela 23. Pracujący według sektorów	52
Tabela 24. Bezrobocie według zawodów na koniec 2012 r. – wybrane pozycje KZiS	52
Tabela 25. Oferty pracy według zawodów za drugie półrocze 2012 r. – wybrane pozycje KZiS	56
Tabela 26. Charakterystyka bibliotek działających w Powiecie Radomszczańskim w grudniu 2012 r.	60
Tabela 27. Liczba uczniów uczęszczających do placówek edukacyjnych zlokalizowanych na terenie powiatu radomszczańskiego	67
Tabela 28. Udział uczniów z obszarów wiejskich w ogólnej liczbie uczniów według placówki edukacyjnej	68
Tabela 29. Kierunki kształcenia – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. St. Staszica w Radomsku	69
Tabela 30. Kierunki kształcenia – I Liceum Ogólnokształcące im. F. Fabianiego w Radomsku	69
Tabela 31. Kierunki kształcenia – II Liceum Ogólnokształcące im. K. K. Baczyńskiego w Radomsku	69

Tabela 32. Kierunki kształcenia – Zespół Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska w Radomsku	69
Tabela 33. Kierunki kształcenia – Zespół Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska w Radomsku – Technikum Uzupełniające dla Dorosłych Nr 4	70
Tabela 34. Kierunki kształcenia – Zespół Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska w Radomsku – Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	70
Tabela 35. Kierunki kształcenia – Zespół Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska w Radomsku – Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 3 im. M. Kopernika	70
Tabela 36. Kierunki kształcenia – Zespół Szkół Elektryczno-Elektronicznych im. prof. dr. inż. J. Groszkowskiego w Radomsku	71
Tabela 37. Kierunki kształcenia – Zespół Szkół Ekonomicznych w Radomsku	71
Tabela 38. Kierunki kształcenia – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Przedborzu	71
Tabela 39. Kierunki kształcenia – Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Centrum Kształcenia Zawodowego w Przedborzu – Oddział Terenowy	72
Tabela 40. Kierunki kształcenia – Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Wł. St. Reymonta w Dobryszycach	72
Tabela 41. Kadra pedagogiczna według stopni zawodowych pracująca w placówkach edukacyjnych prowadzonych przez Powiat Radomszczański i inne instytucje	73
Tabela 42. Liczba zatrudnionych lekarzy według oddziału i poradni	76
Tabela 43. Zgony według przyczyn odnotowane w Powiecie Radomszczańskim w 2012 r.	78
Tabela 44. Liczba zatrudnionych lekarzy i personelu medycznego w poradniach SPZOZ PRO FAMILIA w Radomsku w 2013 r.	79
Tabela 45. Liczba personelu medycznego wg stopnia specjalizacji w SPZOZ PRO FAMILIA w Radomsku w 2013 r.	79
Tabela 46. Budżet przeznaczony na współpracę Powiatu Radomszczańskiego z organizacjami pozarządowymi w latach 2011-2014	85
Tabela 47. Macierz SWOT – obszar przestrzeń, infrastruktura, środowisko	86
Tabela 48. Macierz SWOT – obszar kapitał ludzki	88
Tabela 49. Macierz SWOT – obszar: przedsiębiorczość i kooperacja	90
Tabela 50. Macierz analizy wzajemnego oddziaływania wewnętrznych sił obszaru (S) i szans (O) płynących z otoczenia	93
Tabela 51. Macierz analizy wzajemnego oddziaływania wewnętrznych sił obszaru (S) i zagrożeń (T) płynących z otoczenia	94
Tabela 52. Macierz analizy wzajemnego oddziaływania wewnętrznych słabości obszaru (W) i szans (O) płynących z otoczenia	95
Tabela 53. Macierz analizy wzajemnego oddziaływania wewnętrznych słabości obszaru (W) i zagrożeń (T) płynących z otoczenia	96
Tabela 54. Macierz wzajemnego oddziaływania zewnętrznych zagrożeń (T) i wewnętrznych słabości (W)	97
Tabela 55. Macierz wzajemnego oddziaływania zewnętrznych zagrożeń (T) i wewnętrznych atutów obszaru (S)	97
Tabela 56. Macierz wzajemnego oddziaływania zewnętrznych sposobności (O) i wewnętrznych słabości (W)	98
Tabela 57. Macierz wzajemnego oddziaływania zewnętrznych sposobności (O) i wewnętrznych atutów (S)	99
Tabela 58. Cztery podstawowe typy strategii	100
Tabela 59. Zestawienie ćwiartek macierzy SWOT-TOWS	100

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Udział ludności gmin w ogólnej liczbie ludności Powiatu Radomszczańskiego (stan na grudzień 2012 r.)	37
Wykres 2. Liczba ludności w Powiecie Radomszczańskim (od grudnia 2008 r. do grudnia 2012 r.)	37
Wykres 3. Struktura wiekowa ludności Powiatu Radomszczańskiego (od grudnia 2008 r. do grudnia 2012 r.) ...	38
Wykres 4. Liczba gospodarstw rolnych według wielkości, działających w powiecie radomszczańskim w grudniu 2010 r.	49
Wykres 5. Stopa bezrobocia w powiecie radomszczańskim – ujęcie graficzne	50
Wykres 6. Struktura bezrobocia według wykształcenia powiecie radomszczańskim – ujęcie graficzne	51
Wykres 7. Liczba przestępstw popełnionych na terenie powiatu radomszczańskiego w roku 2009 i 2012	64
Wykres 8. Przestępstwa drogowe popełnione w Powiecie Radomszczańskim w latach 2009-2013	64
Wykres 9. Czyny karalne popełniane przez nieletnich	65
Wykres 10. Liczba uczniów uczęszczających do placówek edukacyjnych zlokalizowanych na terenie powiatu radomszczańskiego – porównanie dla lat 2009 i 2013	68
Wykres 11. Struktura zatrudnienia kadry pedagogicznej w placówkach edukacyjnych zlokalizowanych na terenie powiatu radomszczańskiego	73
Wykres 12. Liczba zgonów odnotowanych w powiecie radomszczańskim w latach 2008-2012	78
Wykres 13. Struktura płci respondentów	101
Wykres 14. Struktura wiekowa respondentów	101
Wykres 15. Struktura wykształcenie respondentów	102
Wykres 16. Miejsce zamieszkania respondentów	102
Wykres 17. Ocena jakości życia mieszkańców Powiatu Radomszczańskiego	103
Wykres 18. Jakość życia mieszkańców Powiatu Radomszczańskiego	103
Wykres 19. Ocena jakości kształcenia ponadgimnazjalnego w Powiecie Radomszczańskim	104
Wykres 20. Ocena jakości opieki zdrowotnej świadczonej przez Szpital Powiatowy w Radomsku	104
Wykres 21. Ocena poziomu bezpieczeństwa publicznego w powiecie radomszczańskim	105
Wykres 22. Ocena atrakcyjności rynku pracy w powiecie radomszczańskim	105
Wykres 23. Ocena jakości opieki społecznej w powiecie radomszczańskim	106
Wykres 24. Ocena stanu infrastruktury publicznej w powiecie radomszczańskim	106
Wykres 25. Plany opuszczenia powiatu radomszczańskiego w perspektywie 2 lat	107
Wykres 26. Wpływ władz na lokalny rozwój społeczno-gospodarczy	107
Wykres 27. Struktura zatrudnienia w badanych przedsiębiorstwach	108
Wykres 28. Struktura branżowa przedsiębiorstw	108
Wykres 29. Sytuacja finansowo-ekonomiczna przedsiębiorstw	109
Wykres 30. Sytuacja finansowo-ekonomiczna przedsiębiorstw	109
Wykres 31. Dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy	110
Wykres 32. Liczba zatrudnianych absolwentów w przedsiębiorstwach	110
Wykres 33. Realizacja inwestycji powyżej 500 tys. zł	111
Wykres 34. Prowadzenie działalności eksportowej przez przedsiębiorstwa	111
Wykres 35. Planowanie lub rozwinięcie działalności eksportowej	112
Wykres 36. Pozyskiwanie dotacji z Unii Europejskiej bądź innych źródeł zagranicznych	112
Wykres 37. Planowanie pozyskania środków z dotacji Unii Europejskiej lub innych źródeł zagranicznych	113
Wykres 38. Prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej lub korzystanie z wyników prac badawczo-rozwojowych	113
Wykres 39. Wpływ władz na lokalny rozwój społeczno-gospodarczy	114

